

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 2

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 727 286 8543; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIV Nr. 9 (5611)

2013. gada 2. marts – 8. marts

Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras fonda (PBLA KF) līdzekļu piešķirumi 2012. gadā

“PBLA Kultūras fonda uzdevums ir atbalstīt latviešu kultūras saglabāšanu un jaunradi un godalgot izcilus latviešu kultūras sniegumus un darbiniekus, kā arī veicināt nacionālās identitātes pastāvēšanu, pabalstot skolas, jaunatni un latvisko audzināšanu.”

PBLA Kultūras fondā, kas dibināts 1972. gada 16. novembrī, šobrīd darbojas sešas centrālās organizācijas: Amerikas latviešu apvienība, Latviešu nacionālā apvienība Kanādā, Latviešu apvienība Austrālijā un Jaunzēlandē, Eiropas latviešu apvienība, Dienvidamerikas un Karību latviešu apvienība un Krievijas latviešu kongress. Šīs organizācijas apstiprina savus pārstāvjus fonda valdē, kā arī izvirza priekšsēžus un referentus. Līdzekļi KF piešķirumiem nāk no PBLA budžeta. Par 2012. gadā pieteiktajiem projektiem nobalsoja 17 KF amatpersonas, piešķirot pabalstu 9 pieprasījumiem

\$20 200 vērtībā.

Atbalstu saņem:

1. Rakstu krājums “Jaunā Gaita” - \$5000;

2. *Latvijas Nacionālais mākslas muzejs* kataloga “Latviešu māksla trimdā” sagatavošanai - \$4000;

3. A. Klotiņš grāmatas “No zobena dziesma” (par Zuikas vīru koņa gaitām un tā diriģentu R. Zuiku) izdošanai - \$1500;

4. A. Jansone grāmatas “Aleksandra Dzērvīte” (par latviešu lietiskās mākslas attīstību) izdošanai - \$1500;

5. *Roberta Mūka muzejs* aprīkojuma iegādei - \$700;

6. *Latvieši pasaulē, muzejs un pētniecības centrs* dokumentālās filmas “Vārpa” sagatavošanai - \$2000;

7. *Fonds Sibīrijas bērni*, dokumentālās filmas “Dievputniņi” sagatavošanai - \$2000;

8. *Fonds Sibīrijas bērni*, dokumentālās filmas “Kur palika tēvi” sagatavošanai - \$2000;

9. *Čikāgas Pieciši*, dziesmu grāmatas izdošanai - \$1500.

Kopš 1972. gada PBLA KF ir piedzīvojis uzplaukumu. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas ārzemēs radās šaubas un neziņa par organizāciju turpmāko pastāvēšanu. Kā redzam, tās pastāv un joprojām darbojas. Šodien KF darbības mērķi ir atbalstīt un respektēt latviešu tradīcijas, identitātes meklējumus, pārmaiņas sabiedrībā, kā arī veicināt jaunradi un darbību desmit KF nozarēs.

2013. gada līdzekļu pieprasījumi izglītības un kultūras projektu atbalstam iesūtāmi elektroniski PBLA birojam ASV – pblaasv@verizon.net līdz š. g. 1. jūlijam. Plašāka informācija pieprasāma Vijai Zuntakai-Bērziņai, 58 Dix Woods Dr., Melville, NY 11747, USA. Līdzekļu pieprasījumu pieteikumu veidlapas atrodamas PBLA mājaslapā (www.PBLA.lv) zem KF vai saņemamas no KF priekšsēdes.

Vija Zuntaka-Bērziņa,
PBLA KF priekšsēde

Latviju apmeklē ASV Valsts sekretāra palīga vietnieks Brents Hārtlijs

“Valsts sekretāra palīga vietnieka Brenta Hārtlija vizīte rāda, cik svarīgas ASV ir attiecības ar Latviju,” komentē ASV vēstnieks Latvijā Marks Pekala. “ASV valsts iekārtā Valsts sekretāra palīga vietnieks ir augsta līmeņa amatpersona, kas pārrauga vēstniecību darbību noteiktā reģionā un personīgi atbild par katru elementu valstu divpusējās attiecībās.”

Ilggadējais ASV ārlietu dienesta karjeras diplomāts B. Hārtlijs ASV Valsts departamentā ir strādājis par Eiropas politikas un drošības lietu nodaļas direktoru (2010-2012), Pakistānas nodaļas direktoru (2008-2010) un politisko un militāro padomnieku Kabulā (2007-2008). B. Hārtlijam ir plaša pieredze darbā ar Eiropas drošības jautājumiem, ieskaitot darbu par Eiropas reģionālo drošības lietu nodaļas direktora vietnieku (2006-2007), ASV pārstāvniecības NATO politiskā padomnieka vietnieku (1999-2002) un politisko un militāro jautājumu padomnieku Romā (1989-1993).

Latvijā 25. februārī ieradās ASV Valsts sekretāra palīga vietnieks ASV Valsts departamenta Eiropas un Eirāzijas lietu biroja Brents Hārtlijs, kas pārrauga divpusējās attiecības ar Ziemeļvalstīm, Baltijas valstīm un Centrāleiropas valstīm. Vizītes laikā viņam bija paredzētas darba tikšanās ar dažādām Latvijas valdības amatpersonām un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem.

Vēlaties saņemt jaunu Latvijas pasi, nebraucot uz vēstniecību Vašingtonā?

Jums ir iespēja to izdarīt Losandželosā un Denverā
PIETEIKŠANĀS LĪDZ
2013.GADA 1.APRĪLIM !!!

Kā pieteikties?

Nosūtiet uz Latvijas vēstniecības faksu (202) 328 2860 vai e-pastu consulate.usa@mfa.gov.lv:

- iesniegumu (pieejams Latvijas vēstniecības mājas lapā www.latvia-usa.org)
- Latvijas pases kopiju (ja pasi pieprasa pirmo reizi, tad dzimšanas apliecības kopiju un apliecinājumu par personas koda piešķiršanu)
- Amerikas Savienoto Valstu pases, zaļās kartes vai vīzas kopiju (lai apliecinātu, ka uzturaties Savienotajās Valstīs legāli).

Vairāk informācijas meklējiet vēstniecības mājas lapā:

www.latvia-usa.org

<http://www.latvia-usa.org/inparpapadak.html>

Rakstiet uz e-pastu consulate.usa@mfa.gov.lv vai zvaniet uz vēstniecību: +1 202 328 2840 vai 202-328-2881.

Aizvadīta latviešu ģimeņu ziemas nometne Katskiļos

Draudzīgā un pacilātā noskaņā aizvadīta trīs dienu ģimeņu nometne „Sniegaine” Katskiļos. Ar sporta nodarbībām, dažādām radošām ievirzēm, ar dziesmām, sarunām un uguns kuriem radīta iespēja bērniem un jauniešiem sajūst latvietības nozīmi savā dzīvē. Sikāk lasiet interviju ar nometnes rīkošanu Valdu Grinbergu 6. lappusē!

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 727 286 8543, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 139.00;
6 mēn. US \$ 80.00; 3 mēn. US \$ 48.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Administrātore ASV: Rasma Adams

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543 e-pasts: rasma@laiks.us,
1292 S. Kimona Dr. Clearwater Fl. 33764

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfis Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 727-286-8543,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us

LAIKS

596 Middlesex Ave
Metuchen, NJ 08840
(732) 549-0445, laiksdsl@aol.com
www.Laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām - lietojiet
www.laiks.us!

"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 48.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 80.00
1 gadam.....ASV \$ 139.00

Gada abonenti saņems bez maksas:

- 1) sešus JAUNO LAIKS pielikumus;
- 2) gada beigās - nākamā gada Laika mākslas kalendāru

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$230.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$240.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avizes

Gadā.....ASV \$25.00

Kanadā gadā.....ASV \$30.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

L A S Ī T Ā J U B A L S I S

Atmiņas, ko glabā Baltezeras baznīca

Paldies fotografam Imantam Urtānam par sniegto manas bērības baznīcas Baltezerā uzņēmumu (*Laiks Nr.4*)! Cik reīzu tur nav garām braukts dienās baltās un nebaltās, lai gan dievlūdžēju vidū esmu bijusi tikai trīs ļoti atšķirīgās reizēs - kā citās pasaulēs.

Pirmo reizi baznīcā biju ar ģimeni Vasarsvētkos vācu okupācijas laikā. Man bija 6 gadi. Baznīca saules pielijusi, pušķota meijām. Tām lēni vīstot, apreibā galva. Viss likās bezgala svinīgi, līdz mazajai māsai (4g.) viss sāka apnikt. Viņa didijās solā un daudzja muguru pret augsto ozola sola atzveltni, līdz tas neganti iečīkstējās.

„Mamm, mamm, stuteklis plīst!” kļuva par izsaucienu mūsu ģimenē vēl gadiem, ja notika kas satraucoši negaidīts.

Otrā reize baznīcā bija šī gadsimta sākumā Ziemsvētku vakarā, ciemojoties pie māsas Baltezerā. Šoreiz „stutekli” nebija. Baznīca krievu okupācijas laikā tika izmantota par zirgu

stalli, ogļu noliktavu un elektības centrāli. Soli droši vien sadedzināti malkā. Tomēr baznīcu jau sāka atjaunot un tai bija ielikta pagaidu grīda, tā rodot augstelpu ar zemākiem griestiem. Mazas ērgelītes, dievlūdžēju stāvgrūdām. Eglītes un sveču smarža, manāms kluss, svinīgs satraukums. Bet man tomēr - ne jau maza vilšanās, jo mācītājs ieradās baltā „naktskreklā”. Domāju, esmu ieradies nepareizā baznīcā, svešā zemē. Noriju rūgtumu, kad visi kopā dziedājām *Klusa nakts, svēta nakts*.

Trešā reize, šķiet, bija tikai aizvakar, kad nežēlīgi aukstā novembra dienā baltā, ziedu pilnā dievnāmā mācītājs Cālītis teica atvadvārdus Mārtiņmammai - Hermīnei Ritiņai, „Straumēnu” koŗa koristei un manas māsas tuvai kaimiņienei Baltezerā. Četri dēli viņu guldīja kapā, aplātu ar Zemgales segu.

Sarmīte Janovskis-
Erenpreiss

Runāsim skaļāk!

Šķiet, ka Ārlietu ministrijas nožēlas izpausme par Krievijas vēstnieka Vešņakova izteicieniem, ka nekāda okupācija nav bijusi, nav pietiekama reakcija uz šādu atkārtotu un cinisku izteicienu virkni no vairākiem Krievijas vēstniekiem Latvijā. Liekas, šie diplomāti tiek sūtīti, galvenokārt, lai uzturētu sakarus ar Latvijas krievvalodīgiem iedzīvotājiem, it sevišķi tiem, kuŗiem Latvijas neatkarība nav prieka vēsts. Šie vēstnieki nedomā, ka viņu uzdevums būtu veicināt konstruktīvas sakarus starp divām neatkarīgām valstīm. Viņi rīkojas kā Krievijas aģenti, kuŗu uzdevums ir izcīnīt kādu priekšrocību vai virsroku savai valstij uz Latvijas rēķina.

Noliegt, ka ir bijusi okupācija un ka Padomju Krievija ir piespiedu kārtā anektējusi Latviju, dod pamatu visai Krievijas nostājai un starptautiski paustiem argumentiem par „minoritātēm” un viņu pārkāptām tiesībām Latvijā.

Ievērojot, ka PBLA pārstāv tos latviešus un viņu pēcnācējus, kuŗi bija spiesti aizbēgt no savas zemes, kad atgriezās sarkanarmija un padomju okupācija Otrā pasaules kara beigās, būtu ļoti vēlams, lai PBLA mudinātu Latvijas valdību ieņemt stingrāku nostāju pret Krievijas vēstnieku izvēli un viņu norādījumiem attiecībā uz sadarbību ar mūsu valsti. Būtu laiks teikt, ka Latvijas valdība neredz nekādu labumu ne vienai, ne otrai valstij šādā veidā un ar šādiem nolūkiem izmantot vēstnieku lomu. Būtu laiks teikt: ja jūs sūtīsiet mums Krievijas aģentus vēstnieka drēbēs, kuŗu rīcība ir vērsta pret mūsu valsti iekšējo saliedēšanos un starptautisko integritāti, mēs tos uzskatīsim, par *persona non grata* un apsvērsim vajadzību viņus izraidīt no mūsu valsts.

Cieņā
Māris Roze
ASV

LATVIJA - 2013

Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu

ar SAS un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām
* Viesnīcas * Pasūtiet lidojumus internetā
* Latvijas "Extravaganza Tour"

VYTIS TOURS

40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTOURS@EARTHLINK.NET

Web site: www.vytistours.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: rigaven@aol.com

Kļūdas labojums

Autors un redakcija atvainojas par kļūmi A. Jerumaņa rakstā „Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns ciemojas Kalifornijā”. Vēstnieks, nevis Goda konsuls Dr. J. Buņķis saņēma Atzinības rakstu.

Atvainojamies Andrim Razāna kungam, savukārt Dr. J. Buņķim novēlam arī jo drīzi saņemt atzinību par viņa veikumu Latvijas labā!

Red.

Pārdod māju Latvijā,
Saulkrastos, USD 99000
+371 29231774,
fonons@latnet.lv

[www.ss.lv/msg/lv/real-estate/homes-summer-residences/riga-region/saulkrastu-l-t/zvejniekciems/agiib.html?](http://www.ss.lv/msg/lv/real-estate/homes-summer-residences/riga-region/saulkrastu-l-t/zvejniekciems/agiib.html?0.6615222588281509)
0.6615222588281509

Pasniegtas Lielās mūzikas balvas 2012

Latvijas Nacionālajā operā 19. februāra vakarā ar *Henny* atbalstu jau divdesmito reizi notika Lielās mūzikas balvas 2012 pasniegšanas svinīgā ceremonija un koncerts. Šogad augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā tika pasniegts deviņās katēgorijās.

Lielo mūzikas balvu par **mūža ieguldījumu** šogad piešķīra dziedātājam **Laimai Andersonei – Silārei**, māksliniece pati ceremonijā nepiedalījās, klātesošajiem tika dota iespēja noklausīties laureātes pateicības vārdus, kas skanēja audioierakstā.

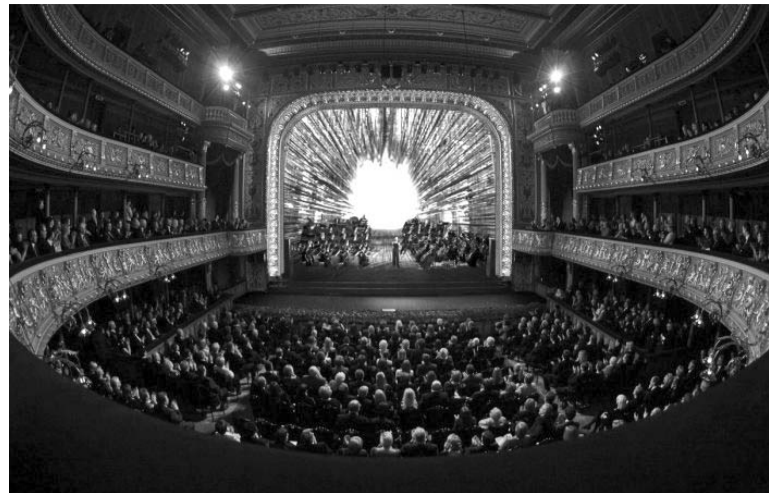
Lielo mūzikas balvu īpašā katēgorijā **par izcilu ieguldījumu Latvijas mūzikas vēstures izpētē** saņēma **Ar-**

nolds Klotiņš par grāmatu „Mūzika opkupācijā. Latvijas mūzikas dzīve un jaunrade 1940-1945”.

Katēgorijā **Gada debija** tika apbalvota jaunā vijolniece **Elīna Bukša**, viņa patlaban studē Briselē, Karalienes Elizabetes Mūzikas kapelā pie Ogista Dimē un apmeklēja Annas Čumačenko meistarklasi. Bet balvu katēgorijā **Gada jaundarbs** saņēma Mārtiņš Viļums par skaņdarbu *Tvyōraan*. Par **Gada koncertu** žūrijas komisija ir atzinusi pērnā gada nogalē notikušo „**Garanča & Šišons. LNSO Jaungada gala koncerts**”. Balvu katēgorijā **Gada uzvedums** saņēma Latvijas Nacionālās operas solistes Ilonas Ba-

geles monoizrāde ar Astora Pjaccollas mūziku „**Cantando y amando**”. Godalgu **par izcilu interpretāciju** izpelnījies vijolniece **Baiba Skride** par solo J. Brāmsa vijolkoncertā, kas tika atskaņots 15. oktobrī Latvijas Nacionālajā operā kopā ar Birminghamas simfonisko orķestri Andra Nelsona vadībā.

Žūrijas komisija **par izcilu sniegumu** balvu piešķīrusi akordeonistei **Ksenijai Sidorovai**, bet katēgorijā par izcilu darbu ansambli saņēma vijolnieks **Sandis Šteinbergs**, viņš ir pirmo vijoļu grupas koncertmeistars Latvijas Nacionālajā simfoniskajā orķestrī un orķestrī *Kremerata Baltica*.

Kopskats Latvijas Nacionālās operas zālē

Runā īpašās balvas laureāts Arnolds Klotiņš, aiz viņa – no kreisās: Ksenija Sidorova un operdziedātāja Liene Kinča

Balvu laureāti un Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris vakara noslēgumā

JOCĪGS GADĪJUMS

Par sadarbības kultūru

Viens mazs anekdots pēc burvīgas *sadarbošanās* ar mūsu vēstniecību Berlīnē...

Piedzima dēls, nosaucām par **Miku**. Izrādās, ka vācu iestādes tādu vārdu nepazīst, tādēļ, lai varētu saņemt dzimšanas apliecību, esot jādabū apstiprinājums no Latvijas vēstniecības, ka tāds vārds Latvijā tiek lietots, ir kalendārā un ir vīriešu dzimtes. Tā esot gan samērā neformāla padarīšana, kur pietiekot, ja vēstniecība šādu apstiprināšanu informāciju aizsūta uz attiecīgo dzimtsarakstu nodaļu pa e-pastu vai faksu.

Sacīts, darīts, nodomāju, ka nezvanišu nevienai paziņai vēstniecībā, bet gan mēģināšu pilnīgi oficiāli, izmantojot konsulāro telefona numuru. Atbild dāma, savu vārdu neminot. Izklāstīju savu vajadzību. Dāma bez vārda atbildēja, ka tādas lietas viņi nevarot apstiprināt, varot tikai apstiprināt, ka bērns dzīvo Vācijā. Teicu, ka bez dzimšanas apliecības arī to viņi ne-

varēs apstiprināt, bet vai tomēr, lūdzu, nevarētu noskaidrot un uzvest vienā teikumā uz papīra, ka latviešiem tāds Mikus ir. Noskaidrošot, atzvanīšot.

Paliku gaidot divas stundas, tad tomēr ņēmu klausuli atkal rokās pats. Vēstniecībā atbild tā pati dāma, vēl aizvien bez vārda un arī bez zināšanām, vai vēstniecība var man līdzēt. Uzreiz noskaidrošot. Dzirdu klausulē sarunu starp minēto dāmu un kādu lemtspējīgāku personu, kas paziņo, ka vēstniecībai neesot atļauts iejaukties Vācijas likumdošanā! Šādu informāciju man tad arī sniedz dāma bez vārda. Esot ļoti žēl, bet Vācijai esot savi likumi, kuŗos nedrīkstot maisīties. Apskaidroju viņai, ka neviens no mums netaisās jaukties Vācijas likumdošanā, bet ka vācu dzimtsarakstu nodaļa tikai lūdz vēstniecību sniegt šo nēcīgo informāciju – vai pārstāvētā

valstī tiek lietots vārds Mikus vīriešu dzimuma pārstāvjiem...

Atkal notiek apspriede..., pēc kuŗas man iesaka vēstniecības mājaslapā informēties, kur un kā es varu iesniegt savu pieprasījumu, kuŗš, ja es samaksāšot EUR 15,-, atsūtīšot pastmarkas un 1-2 nedēļas pagaidīšot, kaut kādā veidā tomēr tikšot apstrādāts.

Teicu, ka no vācu ierēdņiem esmu guvis piemērus, ka pa faksu vai e-pastu pat uzreiz atnāca informācija, piemēram, no Marokas vai Islandes vēstniecības, ka labprāt taču arī par to samaksāsim, bet tā lieta ir steidzami jārtojama. Atbilde uz to bija, ka viņi to nekādā ziņā nedarišot un vispār man esot attiecīgi jāpielāgojas valsts likumiem... (Tā arī nesapratu, kādi likumi te bija domāti.) Dāmas tonis sarunas laikā bija kļuvis jūtami saspringts, un es tomēr lūdzu viņu atklāt savu vārdu, lai

korespondencē varu uz to atsaukties. Tai brīdī vēstniecības darbiniece nolika klausuli un saruna beidzās.

Piebildīšu, ka vācu dzimtsarakstu nodaļas dāmas par visām sagādātām neērtībām nemitīgi atvainojās un centās rast citus risinājumus. Tie parādījās Leipziger universitātē, vārdu izpētes institūtā, kas ļoti kompetenti un ātri noskaidroja, ka vārds Mikus Latvijā rakstveidā pirmoreiz minēts 1873. gadā, ka Latvijā cilvēku ar šādu vārdu šobrīd esot 867 un Vācijā pēdējos divos gados reģistrēti divi, viens Bielefeldā, otrs BERLĪNĒ.

Fakss ar apstiprinājumu jau mūsu sarunas laikā tika nogādāts uz vajadzīgo dzimtsarakstu nodaļu. Jāpiemin, ka, trīs dienas vēlāk ejot pēc papīriem, izpalīdzīgās ierēdnes man vēl paziņoja, ka pēc oficiālā pieprasījuma, ko viņas sūtījušas

Latvijas vēstniecībai Berlīnē, nekāda atbilde neesot saņēmta. Tas esot viņu pieredzē ļoti nepieklājīgs gadījums. Atvainojos vēl par mūsu sadarbības kultūrā mazliet vēl nepilnveidoto, mazo, bet skaisto valsti, pateicos par laipnību un ar apstiprināto dzimšanas apliecību devos tālāk.

Tātad, ja paziņu lokā uzzināsiet, ka varbūt kādam rodas līdzīgas vajadzības, dodiet informāciju tālāk, kuŗp vērsties, kuŗš palīdzēs.

Kristaps Grasis,

PBLA Kultūras fonda Eiropas pārstāvis, Eiropas latviešu apvienības kultūras referents, Latviešu kopības Vācijā valdes loceklis

P.S. Latvijas Republikas vēstnieks Vācijā Ilgvars Kļava telefonsarunā Kristapam Grasis atvainojās par sagādātajām neērtībām. *Red.*

Vita Gaiķe – Ērika Raistera piemiņas fonda laureāte 2013. gadā

Kad pirms 43 gadiem dibinājās dzejnieka, žurnālista un *Laika* kādreizējā redaktora Ērika Raistera (1905-1967) piemiņas fonds, primārais mērķis bija iegūt līdzekļus dzejnieka atstātā mantojuma publicēšanai. Bet līdztekus dzima doma vākt un krāt līdzekļus ik pa laikam piešķiramai balvai individuālai personai par izcilu devumu un rosību svešātnes latviešu kultūras jomā, it sevišķi nozarēs, kurās Ēriks Raisters pats bija darbojies – žurnālistikā, literatūrā un sabiedriski kultūrālā darbā. Diez vai fonda dibinātāji toreiz varēja iedomāties, ka aizsāktais darbs varēs sekmīgi turpināties četrus gadus desmitus un ka gadu tecējumā izveidosies vesela latviešu kultūras darba izcilnieku „akadēmija” ar 28 locekļiem. Ja līdz šim izraudzītie „akadēmiķi” nākuši no 69 gadus ieilgušās politiski motivētas labprātīgās trimdas nenogurdināmo latvietības darba virzītāju vidus (izņemot pērnā gada laureātu Franku Gordonu, kurš dzimteni atstāja pirms 41 gada), tad šī gada balvai izvirzītā izcilniece torontiete Vita Gaiķe ir tikai ar 14 gadu ilgu „svešniecības” stāžu (pārcēlusies no Latvijas uz dzīvi Kanādā 1999. gadā). Toties salīdzinoši īsajā laikposmā viņas sakrātie nopelni ar uzviju atbilst balvas nosacījumiem, jo kopš 2003. gada Vita Gaiķe veikusi redaktora darbu Kanadas latviešu laikrastā „Latvija Amerikā”, bet,

sākot ar 2009. gadu ir šī laikraksta galvenā redaktore. Atbildīgo posteni viņa pārņēma no ilggadējās izcilās redaktora Ingridas Viksnas rokām, kurā laikrakstu bija izveidojusi par vispusīgu un saistošu nedēļas avīzi. Kā saistošais, tā informatīvais ar tādu pašu kvalitāti turpinās Vitas Gaiķes vadībā, kas, ņemot vērā nenovērsamo labu līdzstrādnieku rindu izretināšanos, nav viegli

raut līdz ar citus. Katrs avīzes numurs tapa kā mākslas darbs. Daudz ko esmu no viņas mācījusies un cenšos pielietot arī tagad, bet pietrūkst man viņas dzejiskuma...

Darbs avīzē nekad nesākas un nebeidzas pēc pulksteņa, tas ir gandrīz nepārtraukts, ieskaitot nedēļas nogales, kad jāpmeklē dažādi sarīkojumi un jādomā, kā tos aprakstīt. Ļoti žēl, ka visu paspēt mēs nevaram, jo rakstī-

Gaiķes latviskuma degsme viņu mudinājusi iesaistīties arī citos trimdas latvietības uzturēšanas uzdevumos. Citēšu viņas pašas sacīto:

„Septiņus gadus Toronto Latviešu tautas augstskolas ģimnazijā centos jauniešiem iemācīt mīlēt latviešu literatūru. Mani pārsteidza daudzu jauniešu ļoti labā latviešu valoda un vēlēšanās latvietību uzturēt, kaut arī pat viņu vecāki jau ir dzimuši ārpus Latvijas.

Savukārt „Jaunās Gaitas” darbos iesaistījos 2009. gadā, piesakoties par korektori, tomēr redaktors Rolfs Ekmanis mani veikli pierunāja uzņemties arī jaunāko grāmatu apskata sagatavošanu katram izdevumam. Vienmēr esmu apbrīnojusi jaungaitnieku spēku un veiksmi jau vairāk nekā 50 gadus, strādājot bez atlīdzības, izdot tik augstas kvalitātes literāru un mākslas žurnālu, tāpēc arī biju priecīga palīdzēt.”

Pieminot „Jauno Gaitu”, varu tikai pieminēt, ka Ē. Raistera fonda apbalvoto vidū minami vairāki vārdi, kam ar šo vērtīgo un izcilo žurnālu cieša sakarība – redaktori Rolfs Ekmanis, Juris Žagariņš –, bet no ievērojami aktīvo rakstītāju loka – Pāvils Vasariņš, Jānis Krēslis sen., Juris Silenieks, Franks Gordons, Biruta Sūrmane, Nora Kūla.

Par savu dzīves gājumu laureāte isos vārdos saka:

„Esmu dzimusi 1966. gadā Cēsīs, un tur arī pavadījusi lielāko sava mūža daļu. Latvijas

Universitātē ieguvi maģistra gradu bioloģijā un septiņus gadus strādāju Priekuļu selekcijas stacijā, veidojot jaunas miežu šķirnes. Priekuļu selekcijas stacija šogad svin 100 gadu jubileju, un esmu priecīga, ka biju kaut neliela daļa no šīs sava veida mākslinieku saimes, jo selekcija neapšaubāmi ir ne tikai zinātne, – arī tur jābūt radošai pieejai, talantam un intuīcijai.

Nekad nebiju domājusi savu dzīvi saistīt ar literatūru un avīžniecību, lai arī literatūra man vienmēr ir bijusi tuva. Tomēr viss mainījās, kad kopā ar savu dēlu atbraucu uz Toronto 1999. gadā.”

Atliek vienīgi secināt, ka 1999. gads trimdas latviešu sabiedrībai bijis īpaši labvēlīgs, to bagātinot ar tik degsmīgu latviešu kultūras darba darītāju kā redaktore Vita Gaiķe.

Ērika Raistera piemiņas fonda balvas pasniegšana – laureātei klātesot – notiks fonda kārtējā pavasara sarīkojumā š.g. 20. aprīlī plkst. 14.00 – tāpat kā iepriekšējos gadus – iecienītajā Nudžersijas latviešu centrā Priedainē. Sarīkojumu kuplīnās dziedāja Endrū (*Andrew*) Martena un pianistes Guntas Plostnieces latviešu mūzikas koncerts. (Sīkāka informācija sekos.)

Visus sirsnīgi aicina Ērika Raistera piemiņas fonda valde un

Eleonora Šturma,
priekšsēde

Foto: Ēriks Dreinis

paveicams darbs, un tāpēc pelna vēl jo lielāku atzinību. Turpinājumā ļaušu runāt pašai laureātei:

„Ingrida Viksna noteikti bija mana iedvesmotāja un ievadītāja šajā darbā. Viņa veidoja avīzi ar bezgala radošu pieeju un tādu aizrautību, ka spēja aiz-

tāju skaits sarūk. Tāpēc vēl jo sirsnīgāks paldies visiem avīzes atbalstītājiem – gan rakstītājiem, gan sponsoriem, gan lasītājiem.”

Bet pēc pārcelšanās uz dzīvi Kanādā – līdztekus galvenās redaktora pienākumiem laikrastā „Latvija Amerikā” Vitas

KULTŪRĀLĀM ROSMĒM BAGĀTS GADS

Latviskā Mantojuma fonda Bostonā gada sapulce

Šis ir gada laiks organizāciju un draudžu pilnsapulcēm, vai, precīzāk izsakoties, – gada sapulcēm.

Bostonā šo sezonu ievadīja Latviskā Mantojuma fonda gada un sekojošā Padomes sapulce. No LMF priekšnieces Ināras Suubergas rakstveida ziņojuma bija redzams, ka aizvadītais gads fondam bijis rosmēm bagāts un sekmīgs.

Sarīkojumu kalendārā sācies ar bijušās LMF priekšnieces Dr. Helmi Rožankovskas 90 mūža gadu svinēšanu. Ar LMF un Jaunanglijas Baltiešu kopēji rīkotu piemiņas koncertu Mārai Dolei-Efertei *Amber Flute* kvarteta priekšnesumā.

Noticis LU profesores Dr. Žanetas Ozoliņas referāts par Latvijas tēlu pasaulē. Sarīkots vokālā ansambļa *Labyrinth* koŗa koncerts Dr. Anitas Kuprisas vadībā. Anita ir 2011. gada LMF Oskara balvas laureāte.

Ar ALA Kultūras fonda vadītāju Sarmu Muižnieci kopēji rīkots referāts par mākslas grāmatu tapšanu Latvijā, referente – Latvija Nacionālā māksla mūzeja kuratore Dr. Dace Lamberga.

Notikusi tikšanās ar Latvijas Republikas tieslietu ministru Jāni Bordānu, to ierosinājis Latvijas gada konsuls Tālis Sēja, piedaloties ALTS un DV organizācijām.

2012. gada LMF Oskara balva tika piešķirta baleta māksliniecei Jūlijai Brauerei studiju turpināšanai Bostonas baleta skolā. Līdz ar balvu tika pasniegta 1000 dolaru naudas velte un vēl atsevišķs 500 dolaru piešķirums baleta piederumu iegādei.

Vēl priekšniece ziņoja, ka LMF vārds „iemūžināts” Latvijas Nacionālās bibliotēkas lielajā sienas plāksnē, Latvijas Okupācijas mūzeja lielāko ziedotāju plāksnē, Mūzikas akadēmijas gada plāksnē un Ligitas Ašmes grāmatā „Mūzikas no metņu stāsti”.

Vēl atbalstīts Bostonas Trimdas draudzes un Bostonas Baptistu draudzes kopējs garīgo dziesmu koncerts, tāpat Latvijas Dailes teātra viesizrāde „Gūsteknis pili”.

Naudas ziedojumi Latviešu skolai un Stipendiju fondam. LMF saņēmis bijušā fonda priekšnieka un ilggadējā radio raidījumu vadītāja Silvestra

Lamberga ziedojumu – 6 kastes ar mūzikas ierakstiem (CD), par ko viņam tika izteikta pateicība.

Padomes locekļu vēlēšanās uz nākamajiem trim gadiem tika ievēlēti Ivars Buks, Ivars Galiņš, Vitolds Rācenis, Ināra Suuberga un Antra *Thrasher*.

Valdē uz divi gadiem tika ievēlēti līdzšinējie: Ināra Suuberga – priekšniece, tās vietnieki Dr. Ingrida Gutberga un Ivars Galiņš, sekretāre Antra *Thrasher*, kasiera Līga Aldiņa ar vietnieci Silviju Ūdri. Revīzijas komisijā Dzidra *Knecht*, Juris Raudseps, Vitolds Rācenis.

Sapulce atbalstīja Juŗa Raudsepa ieteikumu par naudas loterijas rīkošanu. Pēc Silvijas Ūdres finanŗu pārskata bija redzams, ka fonda izdevumi par turpat 8000 dolariem pārsnieguši ienākumus. Pašlaik bankā ieguldītie līdzekļi praktiski nenes nekādus augļus. Tā kā fonds nav peļņas organizācija, tad tas ir atturējies no riskantākiem ieguldījumiem. Tika apcerēti vairāki nākotnes projekti, bet konkrēti lēmumi netika pieņemti.

Ivars Galiņš

Pasaules latviešu saiets Rīgā

Latviešu kultūras biedrība TILTS jau vairākus gadus vasarā rīko pasaules latviešu saietu Rīgā. Saieta mērķis ir bijis uzturēt sakarus starp rietumniekiem un tautiešiem Latvijā – tiem, kas ir iebraukuši Latvijā atvaļinājumā vai pārcēlušies uz Latviju no Rietumu zemēm, kā arī ar viņu Latvijā dzīvojošiem radiem un draugiem.

Šogad saiets notiks Dziesmu svētku laikā, **30. jūnijā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00**. Saieta rīkošanā pievienojas Latviešu fonds un PBLA.

Esam sarunājuši uzkodas un atspirdzinājumus. Plānojam ņemt par ieejas maksu ziedojumu (5 latus) Rīgas Latviešu biedrībai un atsevišķu maksu par uzkodām un dzērieniem. Runas nav paredzētas, bet Latviešu fonds sniegs

isu pārskatu par savu darbību.

Pagājušo Dziesmu svētku laikā saietu rīkojam pie Ķirsona krastmalā, un tur sanāca ap 400 cilvēku. Citi saieti ir bijuši Čarlsontā restorānā ar mazāku dalībnieku skaitu.

Tā kā uz saietu šogad varētu būt vairāk nācēju nekā iespējams uzņemt (apm. 300), apmeklētājiem nepieciešams iepriekš pieteikties. Var pieteikties ar e-pastu uz girtszeidenbergs@comcast.net vai girtszeidenbergs@gmail.com vai zvanot uz SKYPE 'girtszeidenbergs33', vai, līdz 15. aprīlim – uz 302 529 7442 (ASV). Latvijā pēc 15. aprīļa var zvanīt Astrīdai Jansonei +371 2921 0929 vai pēc 1. maija Ģirtam Zeidenbergam +371 2640 7697.

Ģirts Zeidenbergs,
Andris Padegs

Kaspars Pūce
(3. turpinājums)

Pūcesbērna brīnumainie piedzīvojumi Padomijā

Šad tad starp naidniekiem izcēlās istas kaujas. Tās bija Krievzemē tik tradicionālās „skenka na skenku” (siena pret sienu), kad divu sādžu jaunie vīrieši tāpat vien, bez nekāda naida, satiekas asiņainā kautiņā. Kaut kas tāds vēl šodien notiek starp Afrikas primitīvajām ciltīm. Šādām „kaujām” gatavojas laikus, tās nenotiek stichiski, tiek saskaņots, kurā dienā un cik sāksies kauja. Vienai no tādām es kļuvi nejaus liecinieks. No pilsētas puses pa krauju augšup rāpās kādi 30-40 no desmit līdz astoņpadsmit gadus veci puikas, bruņoti mietiem, kastetēm, kaķeņiem, akmeņiem... Augšā viņus sagaidīja apmēram tāds pats skaits tikpat labi bruņotu augstkalniešu. Un tad gāja vaļā! Būksķēja rungas, svilpa akmeņi, neķitri lamājās cīnītāji, plūda asinis, zālē mētājās izsistie zobi. Pēc cīņas abas „armijas”, savākušas ievainotas, izšķīrās, lai pēc kāda laika, sadziedējušas brūces, atkal dotos kaujā. Par ko? Tāpat vien. Tradīcija. Vienas šādas cīņas laikā dabūja ciest mans draugs Jurko. Kaujas laukam viņš piegāja pārāk tuvu, un kāds nomaldījies akmens pāršķēla puīšēla uzaci. Pēc tam Jurko kā tāds frontas varonis gulēja mājās trīs dienas, turot augsti paceltu apsaitēto galvu. Pieaugušie neuzdrošinājās jauties šajās „kaujās”, lai kaut ko izmainītu, jo tad abas „armijas” apvienojās un devās draudzīgā triecienā pret „kopējo ienaidnieku”. Tā gadījās pašam ķieģeļceplā direktoram, atvaļinātam izlūkrotas poljtrukam. Viņš ar savas autoritātes spēku, jo tam pakļāvās viss mūsu pufaikiems, gribēja pārtraukt kādu no kaujām. Rezultātā vecais partijnieks ieguva smadzeņu satricinājumu, pāris lauztas ribas un divu nedēļu atpūtu slimnīcā. Tā, lūk.

Starp citu, mēs, sikaļas, jau arī nebijām nekādi paipuisi. Paralēli lielajiem savas lietas kārtojām arī mēs, cits citu iekaustot un iedunkājot, kā vien mācējām. Dažreiz dabūja ciest arī mans ķermenis. Vienreiz saņēmu tādu sitienu pa „saules pinumu”, ka puņķis no deguna izstiepās līdz zemei un pats, rokas vicinādams un muti virinādams kā sausumā izmesta zivs, ilgāku laiku sprīdi mēģināju ievilkt veldzējoša gaisa malku. Vispār zaudēt nevēlējos neviens. Vienmēr gribējās teikt pēdējo vārdu. Tādos gadījumos, kad kāds sajūtās zaudētājs, tas aizskrēja drošā attālumā no uzvarētāja, nolaida bikšes un, purinot mazo krāniņu pret stiprāko...

Mūsu tā laika leksika, ja to atskanotu šodienas radoraidījumā, sastāvētu tikai no „pīk, pīk, pīk”. Tomēr robežu nepārkāpām un zinājam, kādus vārdus drikst un kādus nedrīkst lietot pieaugušo klātbūtnē.

Laika vecis lēnām un neatlaidīgi virzīja uz priekšu savu laika ratu. Dienas kļuva isākas, naktis garākas. Sākās rudens lietavas. Brīvo vazašanos apkārt tās ierobežoja. Dzīve tika pārnesta uz barakas telpām. Caurām dienām skanēja radio, jo katras istabas stūrī tarkšķēja radioreproduktors. Rūpēs par padomju cilvēku morālo iz-

augsmi, nepārtraukti tika diktēti partijas vadošie norādījumi, kā arī atskaņotas patriotiskas dziesmas, kas slavina Padomjemes neuzvaramību. Dažreiz gadījās, ka pieklusa sadzīves čala, visi pagriezās pret istabas stūrī skanošo reproduktoru un valgām acīm klausījās kādu lirisku mūzikas gabalu. „Tu, puika, tagad paklusē! Tā ir mūsu, latviešu tautas mū-

deva-Kumača, Aļeksandrova un citu dziesmas skanēja izjustā un sirsnīgā manas mammas un Rutas tantes duetdziedājumā. Tā viņas pauda to nebeidzamo pateicību partijai un valdībai par „jauko dzīvi”, jo vārdos to nevarēja izteikt. To, ka tā bija savdabīga protesta forma, es saprotu tikai tagad, no gadu tāluma skatoties. Dzīve tik tiešām veidojās jauka

Pārdomu brīdī

zika,” man skaidroja pieaugušie. Visbiežāk skanēja „Pūt, vējiņi”, laikam vienīgā latviešu tautasdziesma, kas bija atrodama Blagoveščenskas radiofonotēkā.

Latviešu tautas mūzika manām

un daudzkrāsaina. Barakas – tautu draudzības pamatsūnas miniatūrā. Ja baltieši parasti savas konfliktsituācijas risināja paceltas balss limenī, tad slavi to kārtoja tieši un nepārprotami, cits citu

Kaspars – liels un stiprs – stiepj kartupeļu somas

ausim pagāja garām, tā arī neskārusi dziļākos emociju punktus. Man vairāk patika dziesmas par Pieamūras partizāniem, „Katuša”, Staļinam veltītie gabali. Tie visi skaļi, bravūrīgi un varonīgi. Tādi, kādi istam puikam vajadzīgi.

Svētdienās no rītiem dažreiz barakā skanēja „patriotisko dziesmu pusstunda”. Padomju mūzikas korifeju Vano Muradeli, Ļebe-

ietekmējot ar rupju fizisko spēku. Nejausi kļuvi liecinieks dažiem šādiem konfliktiem. Vienā gadījumā kāda ukrainiete ar krievieti nesadalīja teritoriju plīts apkārtne, un tad sākās! Vispirms pa gaisu gāja trauku lupatas un ūdens, tad dūres, pēc tam pannas un visbeidzot, izkļuvas svaigā gaisā, abas sievietes, ieķērušas viena otrai matos, ķerkdamas kā vistas, vērtējās putekļainajā barakas pagalmā. Citā gadījumā

sakāvās divi vīri pie veikala. Sadursme sākās tāpēc, ka viens, kamēr otrs veikalā pirka alko-holu, bez atļaujas paņēma šā divriteni, lai pavizinātos. Abi kāvās ļoti nopietni un profesionāli. Gāja pa gaisu dūres, kājas, akmeņi, un tas beidzās visai asiņaini. Viens otram pārsita pieri ar to pašu tikko nopirkto vīna pudeli. Sarkanvīns jaucās ar asinīm, un laukumiņš veikala priekšā kļuva sarkans.

Tuvojās Ziemsvētki. Tie, cik atceros, tika svinēti vienmēr. Kāds no kaut kurienes uz šo stepju apvidu atgādāja skujkoku – ciedru priedi, kuŗu izgrieznoja pēc visiem Ziemsvētku likumiem. Bērnu kādas divas nedēļas pirms svētkiem lielie sāka psiholoģiski apstrādāt. „Nedariet blēņas, vararos gar logiem staigā rūķīši, tie visu redz un visu pastāsta Ziemsvētku vecim.” Mēs lūrējām pa logiem, uzmanīgi pētījām piesnigušo ārpusauli, bet nekādus rūķīšus neredzējām. Taču psiholoģiskā apstrāde paveica savu. Ziemsvētkus gaidot, kļuvām drusku klusāki, rāmāki, apzinīgāki. Katrs centās veikt kādu labu darbu, lai tas nepaietu gaŗām bargā veča acīm.

Pienāca ilgi gaidītais svētkars. Parasti tas tika sagaidīts vienkopus barakas lielajā istabā. Sanāca gandrīz visi latvieši, kas strādāja ceplī. Bērnu daudz nebija, kādi pieci seši. Es – pats mazākais –, pārējie jau skolas vecumā. Pēkšņi kāds iesaucās: „Nāk! Nāk!”

Visi pielipa pie loga. Jā, tiešām, tur viņš nāca. Vecis milzīgā kažokā, gaŗu, baltu bārdū, dāvanu maisu par plecu, žaŗaru bunti aiz jostas. Purpinādams ielācēja istabā, nosēdās pie eglītes, un tad sākās „pratināšana”. Lielie runāja patiesību. Rūķi tiešām visus sliktos un labos darbus bija izstāstījuši Ziemsvētku vecim. Tādu informētību varēja apskaust. Cik es pats netiku stāvējis pie eglītes, puņķojies, solījies laboties, skaitījis iemācītos pantīņus. Galu galā viss beidzās laimīgi. Neviens netika nopērts, un dāvanas saņēma visi. Tikai vēlāk, tad, kad vairs neticēju Ziemsvētku vecītim, uzzināju, ka bargais bārdainis bija manis paša mamma. Tad, lūk, kas tas rūķis!

Dienas pastiepās gaŗākas, gaisā jau jūta pavasara tuvošanos. Pēkšņi translācijas radio reproduktors sāka skanēt ļoti bēdīga mūzika. Nekādi marši, nekādas tautasdziesmas, tikai skumjas, bēdas, sāpes. Notika tas, pēc kā ilgojās liela daļa plašās Padomjemes iedzīvotāju. Dižais tautu tēvs un skolotājs Josifs Visario-novičs Staļins, triekas ķerts, bija beidzies šīs zemes gaitas.

Ceplā sievietes šī ziņa pārsteidza darba dienas beigās, kad visas mazgājās pirti. Krievietes, gaudodamas, pat ziepju putas nenoskalājušas, uzrāva mugurā savas lupatas un joza uz mājām izsāpēt lielo bēdu. Latvietes vēlāk teica, ka šī ziņa, paldies Dievam, viņas pārsteidza pirti, jo tad nevarēja saredzēt prieka asaras. Iz-sūtīto acis pildīja laimīgs mir-dzums. „Ūsa nosprādzis! Ūsa aiz-gājis uz mūžīgajiem medību lau-

kiem! Varbūt beidzot dzīvosim kā cilvēki un tiksīm mājās.” Kāds ūsa? Kāpēc nosprādzis? Neko nesapratu. Visi šie vārdi tika izteikti pusčukstus, cilvēki neuzdrošinājās skaļi paust savu sajūmu. Varenā Staļina nāve taču bija lielākais trieciens zemeslodes sestajai daļai. Visās darba vietās notika sēru mītiņi, kuŗos darba-laudis solīja turēt gaišā piemiņā vadoņa tēlu. Ceplis nebija izņēmums. Tika sapulcēti visi strādnieki. Labākajiem no labākajiem vajadzēja nolasīt sēru runas. Tādu runu iedeva arī Rutas tantei. Viņa, sataisījusi sērīgu seju, no tribīnes nolasīja nevis runu, bet gan pateica savus vārdus, kuri skanēja tā: „Biedri Staļin! Es Tevi neaizmirsīšu nekad!” Tas arī viss. Un klātesošie saprata, ka skaidrāk pateikt nav iespējams.

Pamazām palēnām politiski beztiesīgo dzīves apstākļi sāka uzlaboties. Visai drīz dažus no barakām pārcēla uz tuvējo sādžu un ievietoja atsevišķās mājās. Protams, to būdu, kurā iemitināja mūs, saukt par māju varēja tikai ķertie. Tomēr, kaut vai būdā, bet ārā no kolchoza! Tā nu tai namiņā vienā istabā dzīvoja māsas Lauras tante un Rutas tante. Priekšistabā, kas vienlaikus pildīja arī virtuves funkcijas, – mēs ar mammu. Nameļā priekšā bija neliels zemes pleķītis, apjots ar sētu. To izmantoja dažādu dār-zeņu audzēšanai. Mums beidzot bija pašiem savi burkāni, bietes, rāceņi, kartupeļi, kāposti un, kas pats galvenais, – tomāti! Kaimiņos ukraiņi audzēja vēl kaut ko tik ļoti garšīgu, ka es nesapratu, kāpēc mūsu dārziņā tā nav. Mūsu dārziņā neauga kukurūza. Pils-gatavību sasniegušās vāļites jau tāpat ļoti garšīgas, bet, novārtas sālsūdenī, sasniedza gaŗas augstāko pakāpi. Kukurūzas trūkumu pašu dārziņā kompensēju, delikateses meklējumos dodoties dažādās zaglīgās pastaigās blakus-dārzos.

Tagad beidzot beztiesīgie Ceplā strādnieki varēja savā brīvā laikā doties uz pilsētu bez komandanta atļaujas. Pilsēta – tas jau kaut kas pasakai līdzīgs. Tur lielajos veikalos varēja apskatīt, kādas izskatās desas un sviests. Tur brauca daudzas vieglās mašīnas. Tur uz ielas varēja nopirkt saldējumu vai padzerties gāzēto ūdeni. Tur bija tirgus, pilns ļaužu un valodu. Tam mūžīgi pie vārtiem tupēja vecs, saūvis ķiniētis un pārdeva dažādu augu sēklas: „Mazs karotīte maksa trīs rubļa, liels karotīte maksa pieci rubļa.”

Tur bija kinoteātris! Tur es redzēju savā mūžā pirmo filmu – „Sniegaltīte un septiņi rūķīši”. Tur man vienā reizē pazuda mamma. Es viņu meklēju, taujāju pretimnācējiem, vai nav redzējuši tādu gaŗa auguma slaidu sievieti. Viņi tādu sievieti nebija redzējuši. Nu ko, gāju pats uz māju pusi. Pēc kāda laika pie manis pieskrēja mamma, raudādama prieka asaras un bārdamās, kāpēc esmu pazudis. Es atbildēju, ka ne jau es, bet viņa man pazuda.

(Turpinājums sekos)

Pievelk draugi, ne jau gramatika!

Dace Micāne Zālīte sarunājas ar latviešu ģimeņu ziemas nometnes „Sniegainē” Katskiļos rīkotāju Valdu Grinbergu

„Sniegainē” nav mans darbs, mēs te kopā esam saime, kurā katrs vēlas un var savus talantus veltīt nometnes programmai. Tas nav mans personisks projekts, man nometne ir vajadzīga tāpēc, ka ik katru gadu tik daudz ģimeņu piesakās. Šogad dalībnieku bija īpaši daudz, un tas rada nepieciešamību nometni turpināt, veidot to ar saturīgu programmu – īpaši bērniem, lai uzturētu latvietību. Paši bērni grib būt kopā,

tas ir raksturīgi gan nometnēs, gan latviešu skolās. Tur, kur programma ir labi izdevusies, mēs redzam, ka bērni ierodas labprāt, un tā nav spiesta lieta, kad vecāki „spiež bērnu kāpt mašīnā” tāpēc, ka vecāki uzskata, ka bērniem ir svarīgi apgūt latvietību, valodu, galvenais ir draudzība ar citiem bērniem. Ja cilvēki grib piedalīties, es darišu visu, lai programma ir bagāta un interesanta. Bērni jau varetu arī neko nedarīt, lai tikai varētu pavadīt laiku kopā ar draugiem. Ja viņiem piedāvā interesantas nodarbības, tad tā jau

būs Lielā Atmiņa, jo mēs taču nometnē sadraudzējamies uz mūžu. Tas arī stiprina mūsu saites, jo tādās reizēs izjūtam, ka esam cits citam svarīgi. Piemēram, Talantu vakarā, kad kāds no bērniem uzstājas, pārējie dzīvo līdzī, aplaudē.

Mūsdienu pasaulē daudz kas tiek veidots ar pavēlēm, instrukcijām, ko drīkst, ko nedrīkst. Man „Sniegainē” radās izjūta, ka tu kā Sniegaines karaliene esi radījusi uz trīs dienām tādu īpašu karaļvalsti, kur ir padomāts par to, lai visi ir priecīgi. Es neredzēju nevienu bērnu, kas būtu noskumis vai apvainojies, kas garlaikotos. Toties redzēju viņu draudzību, mīlumu, biedriskumu.

Jā, bet ir arī jābūt normām, nevar tikai atļaut pastaigāties pa mežu. Teicu, ka elektronika nometnē netiks lietota, atļāvu brīvībā laikā klausīties mūziku. Bet ir jāpiestrādā, lai būtu satiecīga vide un lai jaunieši zina, ko no

ties ar citiem latviešiem, un „Sniegainē” ir laba iespēja būt visiem kopā. Kamēr ir gribētāji, mēs turpināsim darbu!

Tu esi atradusi veidu, kā „Sniegaines” nometnes notikumu padarīt bērniem par skaistu atmiņu – diploms ziemīgā noskaņā ar sniegu, sveču laternām un priedišu zaru attēlu, ko pasniedz dalībniekiem, speciāli izgatavota somiņa gaiši zilos toņos ar baltām sniegapārslīņām un uzrakstu „Siegainē”. Kā tu spēj apvienot divas dažādas lietas – sportu un mākslas nodarbības bērniem un ģimenēm?

Svarīgi būt ārā, mežā, pat tad, kad ir auksts. Bet nodarbībās es māku pateikt, iedot cilvēkam lomu, un viņš to izpildīs. Piemēram, – aizej, iekurini kamīnu! Es uzaicinu cilvēkus palīdzēt.

Kādas ir jaunās latviešu atvasītes? Kādus tu viņus redzi?

Es redzu mazu daļu. Tie, kas nāk uz latviešu skolām, nomet-

piesaista latvietībai? Tie ir draugi, ne jau gramatika.

Bet ir dažādi apstākļi, kas nosaka tiekšanos pēc latvietības. Piemēram, no kādām ģimenēm nāk bērni. Ir gadījumi, kad abi vecāki ir latvieši, un viņi pazūd no latviešu sabiedrības, ir jauktas ģimenes, bet bērni izjūt piederību un paliek pie latviešiem. Tas ir atkarīgs no daudziem apstākļiem, un tas ir sarežģīti. Es nezinu, vai Latvijā saprot, kā mēs te cīnāmies par latvietību. Ir sports, arī citas prioritātes...

Tu rīko „Sniegainē”, strādā latviešu skolā, esi brīnišķīga sieva un triju meitu māte. Mani aizkustina tavs smaidis, gaišā atvērtība, tāpēc cilvēki tev uzticas un skrien to „kamīnu kurināt”, jo pazīst tavu labsirdību. Kādām attiecībām jāvalda ģimenē, lai veidotos šāda savstarpēja sapratne?

Jābūt cieņai un mīlestībai. Jāmācās pieņemt otru ar visām viņa vainām, neveiksmēm. Ko mēs bieži mēdzam nosodīt? Ka pietiekoši labi nerunā latviski. Bet svarīgi ir mēģināt ar pacietību un mīlestību saprast tā cilvēka apstākļus, jo mēs taču visi „baigi cenšamies”. Latvietības kopšana ir ļoti nopietns izaicinājums te, Amerikā, ne katram tas izdodas, jo tas ir grūts darbs. Dažiem tas padodas vieglāk, citiem grūtāk, bet galvenais ir cieņa, mīlestība, pacietība.

Bet „Sniegainē” mēs varam būt lepnī par to, ko esam sasnieguši. Visi kopā mēs esam stiprāki, un tāpēc nometne izdodas. Te neesmu es, te ir daudz cilvēku ar dažādām prasmēm, kas tās var mācīt bērniem, un viņi no tā daudz iegūst. Es paļaujos uz komandu!

VALDA GRINBERGA

Profesija: ASV izglītības darbiniece
Darbība latviešu sabiedrībā: 6 gadus „Īkšķīšu” vadītāja Katskiļu bērnu nometnē, bijusi skolas padomes priekšsēde, pašreiz 3. klases audzinātāja
Dzīvesbiedrs: tēlnieks Gints Grinbergs
Ģimenē 3 meitas: Kristiana (15), Maija (13) un Anika (8)
Patīk dziedāt kori
Kopš 2006. g. rīko „Sniegaines” nometni, šogad tajā piedalījās 39 vecāki, vecvecāki un draugi, 40 bērni no 2 līdz 17 gadiem

Cik jauki ir satikties un draudzēties!

No kreisās: Edijs Blumbergs, Daina Tums, Amanda Tums, Ian Griffin, Ieva Griffina, Lija Korēna, Liene Bičevska, Alīda Saliņa, Madelēna Miniāta, Kristiana Grinberga un Anneli Ramoliņa

Priekšā no kreisās: Ieva Griffina, Maija Grinberga, Kristiana Grinberga; aizmugurē – Liene Bičevska, Anneli Ramoliņa

No kreisās: Dāvids Jansons, Silvija Grava, Anika Grinberga, Nicole Carron, Lāra Gin, Žaklīna Kenney

viņiem sagaidām. Viņi ir pretimnākoši, un nometnē audzināšanas pieeja ir svarīga. Ir jābūt zināmai stingrībai, arī pienākumiem, piemēram, virtuves dežūrām.

Kāpēc tu visu to dari? Tu kā diriģente – izvēlies dziesmu un piepildi to ar skanējumu.

Gribas, lai šīs dienas ir nodzīvotas pēc iespējas pilnvērtīgāk. Es nemeklēju dalībniekus, viņi nāk pie manis. Man tas ir vajadzīgs, jo es redzu, ka bērni un vecāki var pilnveidoties un sadraudzēties, labi justies. Vidē, kurā ikdienā dzīvojam, ir ierobežotas iespējas būt latviešiem un satik-

nēm, runā latviski, un viņi ir maļāči, man ir liels lepnums par viņiem. Ne visiem iet viegli, bet katrs cenšas, cik māk. Viņi grib draudzēties, satikties ar citiem, ir savstarpēji mīļi.

Kad tu augi un biji maza meitenīte Bostonā, kas bija tas magnēts, kas pievilka pie latviešiem?

Draugi.
Kas bija tavi draugi? Gints Grinbergs (Valdas vīrs – Red.) jau kopš bērnības?

Nē, tad viņš ar mani vēl nerunāja (*smejas*). Es gāju arī Minteres ģimnazijā. Kas visvairāk

Ar kādām sajūtām brauci prom no nometnes?

Man bija žēl braukt prom, tā ir atgriešanās ikdienā, jo nekur nav tik labi kā nometnē. Bet ir arī atvieglojums, ja es redzu, ka visi atvadās ar smaidu un ir sadraudzējušies!

Šovasar brauksi uz Latviju. Kādas ir tavas vēlēšanās?

Mežaparkā iešmāukt pie kāda koņa padziedāt. Es šogad nepiedalos nevienā kori, bet ļoti gribu uz Dziesmu svētkiem. Tie ir svētki, kādu nav nekur citur pasaulē! Vēlos satikties ar draugiem. Peldēties, ēst Latvijas ogas un zirņus!

Window on Eurasia: Putin's anti-western statements are not about Russian domestic politics alone, Makarkin says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Staunton, February 21 – With much pomp, the Russian government has promulgated a new “Strategy for the Development of the Arctic Zone of the Russian Federation” for the next seven years, but experts say that they fear this plan for the North will remain only on paper because Moscow fears losing the North but doesn't know what to do with it.

In an article on the “Svobodnaya pressa” portal, Aleksey Polubota says that people in the Russian North would like to believe otherwise because the strategy calls for the development of transportation infrastructure, energy production, and high technology industries which could attract new residents.

But, Polubota says, those who have lived in the conditions of the Russian Arctic over the last 20 years long ago stopped hoping that Moscow will do more

than put out “plans on paper” and then forget all about them. They know that the government has not built up its ice breaker fleet because of costs even as it spends tens of billions of dollars on the Sochi Olympics.

Russia's Northerners often ask the entirely reasonable question: Even if the Russian government does come up with the amount of money that the new strategy will require, will that money actually be invested in needed projects or will it disappear into the pockets of bureaucrats and politicians?

Anatoly Zhuravlev, director of the Moscow Institute of Regional Problems, says that Russia has always been a country of heroic campaigns, but the question is when and why is this or that campaign necessary? Given that other countries want to move into the Arctic and push Russia aside, Moscow has to respond, but building infrastructure is not a goal in and of itself.

When Stalin threw enormous resources into the Arctic regions, he assumed that large cities would develop there, and thus built railways along the Arctic Ocean. But to build new cities in

the Arctic now is an insanity because in central Russia there are cities in the 100,000-population range which are emptying out.

Moscow hopes that the private sector will take the lead, but no business, Russian or Western, will come into regions where the costs are so high that it cannot hope to make a profit, and building new roads and ports will not necessarily change business calculations in that respect.

The regional specialist is dismissive of the strategy document as such. In his opinion, it appears to reflect the nature of Russian bureaucracy. Since Putin has said that the Arctic was a priority, the bureaucrats have had to write this strategy, come what may.

The case of the Shtokman field shows how things are likely to work, Zhuravlev says. Local residents have been living on promises for 15 years, but Western firms aren't interested in entering the business unless they can do so without making massive investments and can be sure that they will turn a profit, just as was the case on Sakhalin.

Moscow could change this by making it a government effort, but today, Zhuravlev also says,

people want more privatization not less. Thus it is likely that such strategy, would result in a new set of “ghost ports” alongside the emptied Stalinist depots from Vorkuta to the Far East.

Natalya Zubarevich, a geographer at the Moscow State University, says that the strategy's proposals for developing rail traffic made good sense because they were very specific, but “everything else is just words, words, words. There is no money for a frontal attack to conquer the Arctic, and the document as written is “economically ineffective.”

A Northern Sea Route as such does not exist or, rather, only a small section of it is functioning, from Dudinka to Murmansk. And not a single oil and gas project on the shelf has been started. In short, she says, “our bureaucrats write a lot about strategy but they do not go much beyond the paper it is written on.”

Vladimir Blinov, vice president of the Association of Researchers of the Arctic, is even more skeptical. There have been a few small successes, but talk about new ports has remained just that. And the new strategy document, however often it is referred to in

the media, is unlikely to change that.

The situation could change if Moscow would display political will and remember that Russia is essentially a northern country and tied to the North. “If we want to keep these territories for ourselves,” Blinov says, “we have to make them economically viable. If we don't, other countries will, because they do not believe that Russia should have a special place in the Arctic.”

“If one thinks historically,” Blinov continues, “one must acknowledge that over the last 100 years, no other country has achieved there as much as Russia has... If the USSR had not developed its icebreaker fleet, Russia would have lost the North a long time ago. But further development will require a political will that is not forthcoming.”

Meanwhile, settlements along the Arctic coast are dying, and their deaths will force Russia to begin again from zero. In some places, that is already happening: new places are being built even as older ones are falling apart. “This is how we live,” Blinov concludes, “first we build and then we throw away what we have put up.”

Grāmata, kuŗa tiek lasīta Klīvlāndē un Maskavā

Pazīstamā eiroparlamentāriete no Latvijas prof. Inese Vaidere 2012. gada 13. decembrī viesojās Klīvlāndē pirmo reizi. Diemžēl profesore uzstāšanās šeit sakrita ar Draudzes skolas eglītes sarīkojumu un tāpēc samērā maz tautiešiem bija izdevība noklausīties šajā izcilā sievietē.

Prof. Vaideres uzdevums bija informēt par Eiropas parlamenta darbību, iepazīstināt ar jauno grāmatu “Padomju Savienības nodarītie zaudējumi Baltijā” un pasniegt klātesošam atv. rezerves brig. ģen. Vilmāram Kukainim Latviešu Virsnieku apvienības 90 gadu jubilejas medaļu. Grāmata izdota ar Eiropas Parlamenta Eiropas Tautas partijas (ETP) grupas un deputātes Ineses Vaideres atbalstu, sadarbībā ar Latvijas Okupācijas izpētes biedrību (LOIB). Ir vērts pieminēt, ka grāmatas izdošanu ir atbalstījuši Daugavas Vanagi, ALA un PBLA. Deputāte Vaidere dāvināja piecus sējumus Klīvlāndes Latviešu biedrības un Daugavas Vanagu valdes locekļiem. Grāmata bez maksas tiks nosūtīta Latvijas bibliotēkām un mācību iestādēm.

Grāmatā sakopoti 20 referāti no 2011. gada jūnijā Rīgā notikušās starptautiskās konferences. Tajā piedalījās Eiropas Parlamenta deputāti, zinātnieki no Polijas, Igaunijas, Gruzijas, Vācijas un Somijas, kā arī Latvijas ekonomisti, vēsturnieki, vides zinību un militārās jomas speciālisti un eksperti. Grāmatā ir ziņas par padomju režīma nodarījumiem un okupācijas sekām ne vien Latvijā, bet arī Lietuvā, Igaunijā, Gruzijā un Polijā. Grāmatas ievadu sarakstījis pati I. Vaidere un R. Pazdere. Vērienīgu ievadu sniedz Andrejs Mežmalis. Līdzās ekonomiskajiem zaudējumiem un nodarījumiem

videi vislielākie ir demografiskie zaudējumi, tostarp izsūtīšanu, nošaušanu un citi represiju dēļ nodarītie zaudējumi. Akadēmiķis Pēteris Zvidriņš aprēķinājis, ka Latvijas kopējie tiešie demografiskie zaudējumi padomju okupācijas iespaidā pārsniedz 10 miljonus cilvēkgadus. Interesantu pētījumu apraksta J. Kalniņš un G. Pinķe, “Okupācijas zaudējumu noteikšana: Latvijas attīstības trajektorijas hipotētiskais novērtējums, ja tā nebūtu okupēta”.

Par Baltijas valstu zaudējumiem un to kompensēšanas iespējām raksta krievu vēsturnieks Boriss V. Sokolovs. Viņš min, ka pašreizējais Krievijas vēstnieks Latvijā A. Vešņakovs uzskata, – ka mēģinājums pieprasīt no Krievijas kompensāciju par padomju okupāciju sekām būtu neauglīgs un tikai sarežģītu Krievijas un Latvijas attiecības. Vēstures prof. Inesim Feldmanim ir vēl viens variants, kuŗu viņš paskaidrojis *Latvijas Avīzē* par divpusējām vēsturnieku komisijas sarunām ar Krievijas vēstniecības pārstāvi. Noskaidrojies, ka viņu nostāja ir tāda: ja no Krievijas puses tiek atzīta okupācija, tad mums būtu jāņem vērā neprasīt kompensāciju un neskatīt nepilsoņu statusu starptautisko tiesību Ženēvas konvencijas aspektā.

Deputāte Vaidere tomēr uzsver, ka Baltijā Otrais pasaules karš nebūs īsti beidzies, kamēr netiks pilnībā atklāti un nosodīti Padomju Savienības noziegumi, kamēr noziedznieki nav sodīti un kamēr upuri nav saņēmuši vismaz morālu gandarījumu. LOIB darbība pirms pāris gadiem tika apstādīnāta līdzekļu trūkuma dēļ, bet pagājušā gadā Saeima piešķirusi 10 000 latu PSRS okupācijas zaudējumu aprēķināšanas

komisijas darbības atjaunošanai.

Kā mums labi zināms, Putina valdība negrasās atzīt Baltijas valstu okupāciju, kur nu vēl maksāt kompensāciju cietušajiem. Krievijas valdība un tās padotie vēsturnieki nīrgājas par baltiešu pūlēm, kas vēltās zaudējumu aprēķināšanai okupācijas laikā. Viņi aizstāv uzskatu, ka padomju vara Baltijā sagādājusi neskaitāmus labumus: darbu, izglītību, veselības apdrošināšanu utt. Tātad okupantu devums baltiešiem bijis daudz lielāks nekā zaudējums! Baltijā dzīves līmenis bijis visaugstākais visā Padomju Savienībā! (Es atceros, ka lasīju *Time*, kur bija rakstīts, ka Baltijas valstis apstākļi esot labāki nekā citur Padomju Savienībā. Viņi laužija galvu, isti nesaprotot, vai tas ir Padomju Savienības nopelns vai pašu baltiešu!) Ne visi krievu akadēmiķi aizstāv Putina līniju sakarā ar Baltijas valstīm. Delfi.lv (12-10-2012. g.) bija lasāms raksts, kas pārpublicēts no *Izvestia*, par akadēmisku darbu, kuŗš tiek veikts Krievijas Zinātņu akadēmijas Krievu vēstures institūtā prof. Jeļenas Zubkovas vadībā. Viņa saka, – nav taisnība, ka augstais dzīves līmenis Baltijas valstīs sasniegts, tikai pateicoties lielajiem ieguldījumiem no “centra” Maskavā. Pētījumi uzrāda arī statistiku par gadiem no 1951. līdz 1955. gadam. Šie pētījumi tiek turpināti.

Pirms kāda laika Krievijas pazīstamā laikrakstā *Pravda* atrodams raksts, kuŗā minēta jaunā grāmata: “*Latvia wants Putin to apologize for “Soviet occupation.”*” (pravda.ru, 2-22-2013, angļu vai krievu valodās) Rakstu sarakstījis kāds Sergejs Vasilenkovs. Tur minēts, ka zaudējumi Baltijas valstīs kopumā ir bijuši ap 200 miljardiem latu vai 375 miljardi dolaru.

Vēl tiek pieminēts, ka Padomju militārizācija nesusi lielu postu Baltijas ekonomikā. Vārds „okupācija” vienmēr rakstīts pēdējās. Rakstā uzbrūk grāmatas izdevējiem, citējot Krievijas vēstnieku Latvijā Aleksandru Vešņakovu, kuŗš apgalvo, ka “Krievija nepieņems nekādus rēķinus par kādu nepamatotu okupāciju”. Kāds krievu eksperts apliecina, ka Krievija nav PSRS pēctece, bet gan tās turpinājums. Un tai nav nekāda pamata uzņemties vainu. Sevišķu kritiku šis raksts raida pret Sarmīti Ēlerti. Viņa, būdama *Vienotības* kandidāte Rīgas mēra-pilsētas galvas amatam, ir bijusi redzama Rīgā krievvalodīgos TV kanālos Pirmās Baltijas kanālā (PBK) un TV5. Tur mierīgā garā viņa skaidri artikulēja latviešu valodā par okupāciju un Padomju Savienības nodarīto postu Baltijas valstīm. (Ēlertes saruna ar Andreju Mamiķinu ir redzams youtube – “Bez cenzūras”, TV5, 2-11-2013). Tas ir viens sirreāls piedzīvojums, redzot, kā Mamikins uzrunā Ēlerti krieviski un Ēlerte atbild latviski!

Vasilenkovs vairo pašreizējos saspīlētos apstākļus starp Krieviju un Latviju sakarā ar nākamām pašvaldības vēlēšanām. Lai iegūtu lielāku atbalstu, kandidāti izmantojot “okupācijas” tēmu. Viņš atkārtoti Krievijas sūdztības par latviešu grēkiem un vaimanā par to, ka abas tautības gadusimtiem ir sadzīvojušas draudzīgi. Vēl kāds krievu eksperts Nikolajs Starikovs pārmet ASV un NATO par visām neskaitāmām problēmām – tās liedzot Krievijai pieeju pie jūras un aplencot to ar nedraudzīgām valstīm. Ko darīt lietas labā, – viņš jautā. Lai vēsturnieki atrisina vēstures jautājumus, paši piesēžas pie galda un nokārto pārējos jautā-

jumus.

Visdrīzāk īstais iemesls krievu satraukumam ir Latvijas Okupācijas muzeja nupat izdotā grāmata krievu valodā par okupāciju nacionālsociālistiskās Vācijas un Padomju Savienības varā. Tagad beidzot krievi varēs lasīt latviešu versiju par okupāciju! Vešņakova tirāde pret okupācijas lietu iznāca dienu pirms grāmatas izdošanu. Viņš bija laipni ielūgts uz grāmatas atvēršanu, bet tur neparādījās.

Visticamāk, ka visu atstāt vēsturnieku ziņā, kā to ieteicis Vešņakovs, nebūtu pareizais ceļš, kā jautājumu risināt. Turklāt jāņem vērā krievu vēsturnieku ideoloģiskos aizspiedumus. Varbūt derīgāk būtu izmantot visjaunākos starptautiskās tieslietas bazētos argumentus, kas ir sakopoti *International Committee of the Red Cross (ICRC)*, 2012. g. izdotā dokumentā “*Occupation and Other Forms of Administration of Foreign Territory - Experts Meeting*”.

Vēstnieka Vešņakova skarbie apgalvojumi un *Pravdas* raksts liecina ne vien par Maskavas “maigās varas” pielietošanu pret Latviju, bet pierāda tās visaptverošo sekošanu notikumiem Latvijā. Maskavas iebiedēšanas paņēmieni turpina darboties.

Mēs varam tikai izsacīt vislielāko pateicību par ārkārtīgi vērtīgo darbu, ko mūsu pašreizējā deputāte prof. I. Vaidere un kādreizējā deputāti Sandra Kalniete un Ģirts Kristovskis ir ieguldījuši Eiropas Parlamentā, lai apgaismotu un izglītotu Eiropu par Padomju noziegumiem Baltijas valstīs. Pateicība pienākas Latvijas Okupācijas muzejam, kā arī Sarmītei Ēlertei par drosmīgo latviskās pašcieņas uzturēšanu.

Māris Manteniņš

„Baltic Facades” autors vēsturnieks Aldis Purs Kursas Draudzīgajā aicinājumā Sietlā

Šogad tradicionālais Kursas latviešu vasaras vidusskolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notika 27. janvārī Sietlā. Rīkotājiem – Rietumkrasta latviešu izglītības centra (RKLIC) valdei – ir jauks paradums sagaidīt savus ļaudis ar bagātīgi klātu kafijas galdu, kas ir patīkams atspirdzinājums sevišķi tiem, kuŗi mērojuši tālu ceļu. Tā arī šoreiz Latviešu nams

vēsturi, dziesmas un tautasdejas. J. Rogainis analizēja pagājušā gada darbu Kursā un skaidri raksturoja Centra mērķus šim mācību gadam, kā arī pieminēja, cik ļoti svarīga ir komerciālā puse, tai skaitā ziedojumi, lai Centrs varētu pastāvēt un sekmīgi darboties.

Tad, iepazīstinājis klausītājus ar Aldi Puru (*Affiliate Assistant*

kumu svinēšana laika gaitā zaudē savu pirmatnējo ideoloģisko nozīmi, un tie vienkārši paši par sevi, savu ētisko vai estētisko īpašību dēļ, kļūst par tautā iemīļotiem svētkiem.

Runājot par pēdējām publikācijām, A. Purs pieminēja īpašu izdevumu *Nordost* institūta „Tūrisms Baltijas apvidū” (*Tourism in the Baltic Region*) un darbu ar lietuviešu projektu par deportācijām uz Sibīriju.

Alža Pura grāmata „*Baltic Facades*” ir radikāli jauns vēstījums par valstīm Baltijas apvidū. Pasaule identificē Igauniju, Latviju, Lietuvu kā vienu kopumu. Purs sagrauj mītu par Baltijas identitāti. Nav tādas valsts – Baltija. Tā vietā viņš parāda, ka ikkatra valsts – Igaunija, Latvija, Lietuva – ir īpaša, vienreizēja, stāsta par to, kā tās izjūt savu identitāti, kādas ir atšķirības un kā tās redz un uztver pasaulē.

Purs jautā, kāpēc lieto jēdzienu *Baltijas valstis*, un atbild: pasaule to uzspiež, tā ir ērtāk; lielās valstis centrējas uz lielajām, ne uz mazajām valstīm. Ķīnā ir 27 pilsetas ar 2 miljoniem iedzīvotāju. Kuŗš gan grib kaut ko zināt atsevišķi par mazo Igauniju, Latviju vai Lietuvu!

Aldis Purs atzīst, ka nav bijis viegli uzsākt rakstīt šo neortodoksālo grāmatu vairāku iemeslu dēļ: divi autori jau bija par šo temu publicējušies, savukārt grāmatas tagad maz noder kā īpašas, retas informācijas avots, pateicoties internetā plaši pieejamajai informācijai; bez tam rakstnieku neapmierināja arī grāmatu tirgū esošais pieprasījums pēc plāna sējuma ar koncentrētu, tomēr visumā vienkāršotu, paviršu saturu. Iespējams risinājums bija atrast idejas, temas un kontekstu, kas nenonāk sociālajos medijos, tomēr atrodas uzmanības centrā un strukturē nākotnē paredzamos notikumus. Viena tāda ideja bija pateikt „nē” Baltijas valsts identitātei, par ko arī stāsta „*Baltic Facades*”.

Grāmatai ir sešas nodaļas:

senvēsture, vēsture pēc Pirmā pasaules kara (dziļāk skatīta Eiropas kontekstā), vēsture no 1991. gada, ekonomiskā izaugsme, identitāte un nākotnes izredzes.

Runājot par uzspiesto kopīgo identitāti, autors citē bijušā Igaunijas Ārlietu ministra un pašreizējā prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa teikto 1999. gada decembrī: „Nav nekādas vienojošas identitātes, tikai kopēji dalīti nelaimīgi pārdzīvojumi.” Igaunija vairāk piesienas skandināvu valstīm, sekojot Somijas piemēram, Lietuvā valda katolicisms, un tā raugās uz centrālo Eiropu, Latvijai šādu iespēju nav. Cilvēki nevienā no trīs valstīm sevi neidentificē par „baltiem”. Kaut arī valstīm ir liela vēlēšanās parādīt, ka viņas pieder Eiropai un ir līdztiesīgas, tomēr tajā pašā laikā tās vēlas uzsvērt savu unikālītāti. Arī Vācija, Polija un Krievija, kas atrodas pie Baltijas jūras, sevi neidentificē par Baltijas jūras valstīm.

Iztēlojoties nākotnes perspektīvu, vēsturnieks ir cerīgākās domās par ekonomiku. Politiku agrāk vai vēlāk negatīvi ietekmēs katastrofālais demogrāfiskais stāvoklis – zemais dzimstības un augstais mirstības līmenis, kuŗā nav redzamas izmaiņas, kā arī lielais emigrantu skaits. Gaišā puse ir tā, ka visas trīs valstis ir ES un NATO, kas garantē mieru un drošību. Ja ES izdzīvos, būs lielāks ekonomiskais atbalsts un pieeja kapitālam. Neatkarīgajās valstīs lielāka drošība kā jebkad agrāk ir izaugusi jauna paaudze, kas arī zināmā mērā ietekmēs gan politiku, gan ekonomiku.

Alža Pura vēlējums Igaunijai, Latvijai, Lietuvai – rīkoties nevis aiz bailēm, bet vadoties no nepieciešamības!

Jādomā, ka grāmatai būs daudz lasītāju, jo tema ir aktuāla un ļoti intriģējoša, risinājums – drosmīgs.

S. Lunde

Foto: Bonnie Way-Rogaine

No kreisās: RKLIC Valdes kasieris Valdis Atvars, vēsturnieks Aldis Purs, RKLIC valdes priekšsēdis Jānis Rogainis, RKLIC valdes sekretāre Marisa Veja (Way)-Rogaine

mūs viesmīgi uzņēma kopā ar patīkamu pārsteigumu – bija ieradusies spriganā Margrieta Buša – simtgadniece, viesņa no Austrumkrasta. Pēc neilga atkalredzēšanas brīža RKLIC valdes sekretāre Marisa Veja (Way)-Rogaine atklāja sarīkojumu. Marisa stāstīja par Draudzīgā aicinājuma vēsturi un tā paliekošo, derīgo ietekmi mūsdienās – stiprinājumu tautas gaismas avotam.

RKLIC valdes priekšsēdis un Kursas pagaidu direktors Jānis Rogainis runāja par to, ka šodien viņam un citiem šīs idejas atbalstītājiem Draudzīgais aicinājums nozīmē brīvprātīgu, pašai izvēlēto darbu izglītības laukā Kursā. 2013. gads ir Kursas 40. vasara, un tas ir laiks un vieta, kad ir iespēja nodot jaunajai paaudzei mūsu tautas kultūras tradīcijas; iemācīt latviešu valodu,

Professor, Vašingtonas universitātes Skandināvu nodaļā), jaunu intelektuāli un asu vēsturnieku, Jānis Rogainis deva vārdu pašam Draudzīgā aicinājuma lektoram, nesen iznākušās grāmatas „*Baltic Facades: Estonia, Latvia and Lithuania since 1945*” autoram.

Aldis Purs ir daudzu nopietnu publikāciju autors par Baltijas apvidu, tai skaitā par Igauniju, Latviju un Lietuvu. Bija ļoti patīkami dzirdēt, ka ievadvārdos viņš nedaudz pieskārs tīri personiskas dabas motīviem, kas ļauj viņam vairāk laika veltīt tieši rakstniecībai. Purs vēsturiski izvērtēja Draudzīgo aicinājumu, atzīdams, ka pamatideja atcerēties savu skolu un ziedot izglītībai, atmetot kulta slavinājuma praktizēšanu, ir lieliska. Viņš minēja līdzīgus gadījumus pasaulē, kad vēsturiski nozīmīgu noti-

Draudzīgais aicinājums Detroitā

Atklājot gadskārtējo Draudzīgā aicinājuma atceri, Latviešu apvienības Detroitā priekšsēde Līga Jēkabsons lūdza LAD goda priekšsēdi Daini Rudzīti iepazīstināt klātesošo publiku ar 2012. gadā izdoto grāmatu „Kārlim Ulmanim – 135”, ko sagatavojuši Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbinieki. Tā esot vērtīga un patiesa liecība par Kārlī Ulmani Latvijas valsts izveidošanā un uzplaukumā.

Dainis Rudzītis atceras, ka viņa krusttēvs Kārlis Ulmanis uz svētkiem krustdēlam parasti dāvinājis grāmatas. 1935. gada 28. janvārī Kārlis Ulmanis aicināja katru latvieti atbalstīt savu pirmo skolu, dāvinot tai grāmatas, sporta inventāru, mūzikas instrumentus un citas skolai noderīgas lietas. Lauku bibliotēkas ilgu laiku nebija

papildinātas un pašas saviem spēkiem nespēja tikt pie jaunām grāmatām. Līdz 1939. gadam Draudzīgā aicinājuma kustībā bibliotēkām tika saziēdoti vairāk nekā miljons grāmatu.

1994. gadā Cēsu Valsts ģimnazijas direktors Jānis Endeļa atjaunoja Draudzīgo aicinājumu. Tā ideāli arī šodien ir tie paši, kas 1935. gadā – rūpes par skolām un izglītību ar mērķi uzlabot izglītības līmeni un līdz ar to arī vispārējo labklājības līmeni Latvijā.

20. janvārī Latviešu apvienība Detroitā deva savu ieguldījumu Draudzīgā aicinājuma kustības atbalstam. Ar aizraujošu, interesantu uzstāšanos pie mums viesojās komponiste, mūzikas pedagoge, aktīva mūzikas dzīves organizatore Dace Aperāne. 1985. gadā viņas vecāki Ilze un

Mārtiņš Štauveri uzsāka pirmo mūziķu nometni Kanadā. Dace turpināja vecāku iesāktu darbu, un par īpašu notikumu viņas dzīvē kļuva 1994. gadā sarīkotā jauno mūziķu vasaras nometne Latvijā, Jaungulbenē. Šobrīd jauno mūziķu vasaras nometnes – meistarkursi – ir ļoti populārs mūzikas dzīves notikums Latvijā, ko atbalsta vairāk nekā 20 dažādas latviešu organizācijas un privātpersonas ASV.

LAD organizētais sarīkojums bija ļoti apmeklēts, un ir cerība, ka ziedojumos savāktā nauda būs atbalsts kādam talantīgam puisim vai meitenei Latvijā, lai viņš varētu piedalīties vasaras nometnē un spudināt savu talantu izcilu latviešu un ārzemju mūziķu un pedagogu vadībā.

Tatjana Viņiņa

Atmiņas par Sibīriju

Latviešu namā Losandželosā 20. janvārī viesojās Sibīrijas bērnu fonda projektu vadītāja Baiba Ārenta. Viņa ir ilggadēja fonda darbiniece, plānojusi un piedalījusies četros ceļojumos uz Sibīriju. Pēdējos gados šajos ceļojumos kopā ar filmētājiem devās apmēram 30 cilvēku. Daļa līdzbraucēju ir 1941. un 1949. gadā izsūtītie bērni, tagad jau

Jerumanis un Ārenta

sirmgalvjī. Viņi atgriežas, lai izstaigātu jaunības takas un apkoptu vecāku un vecvecāku kapu kopīgas. Ceļojumā piedalās arī cilvēki, kuŗu tuvi draugi neatgriezās dzimtenē. Baiba Ārenta pastāstīja, ka filmētāji dodas uz Sibīriju, lai paspētu iemūžināt atmiņas un atstātu liecību nākamām paaudzēm par Latvijas tautas traģēdiju.

Parasti ceļojumi ilgst divas nedēļas, tie notiek pēc 1941. gada 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas. Ceļojuma dalībnieki brauc ar nakts vilcienu uz Maskavu vai arī lido ar lidmašīnu, lai ietaupītu laiku. Visi lidojumi uz citām vietām Krievijā sākas un beidzas Maskavā. Pērn no Maskavas brau-

cām septiņas stundas ar lidmašīnu uz Blagoveščensku Amūras apgabalā pie Ķīnas robežas. Tur pavadījām trīs dienas, tīkoties ar dažiem latviešiem, apmeklējot kapsētas un novietojot mūzejā piemiņas plāksni aizvestajiem. Ceļojumu turpinājām ar vilcienu, trīs diennaktis braucot pa mežaino apvidu un gar skaisto Baikāla ezeru rietumu virzienā uz Kansku. Pēc tam ar autobusu devāmies uz Krasnojarsku un 19. gadsimta latviešu ciemu Suchanoju. Pēc divu nedēļu piedzīvojumiem no Krasnojarskas ar lidmašīnu atgriezāmies Maskavā, kur pirms lidojuma atpakaļ uz Rīgu paspējām paciemoties Latvijas vēstniecībā.

Latviešu namā skatītājiem tika parādītas trīs režisores Dzintras Gekas isfilmās: „Bērnbas zeme Sibīrijā” – 2012. gada ceļojuma fragmenti; „Kur palika tēvi?” – par ceļojumu uz Vjatlagu 2011. gadā; fragmenti no dokumentālās filmas par barikāžu dienām 1991. gadā un filmu operātoru Gvido Zvaigzni. Dzintra Geka un Pēteris Vasks kopā ar scenāristu Agri Redoviču un filmētāju Aivaru Lubānietī tikmēr viesojās Čikāgā, Ņujorkā un Vašingtonā, tīkoties ar latviešiem un dokumentējot atmiņu liecības par bēgļu laikiem Vācijā pēc Otrā pasaules kara. Top Dzintras Gekas nākamā filma – „Dievputniņi”.

Šovasar jūlijā paredzēts ceļojums uz Sibīrijas attālāko nostūri Magadanu, kur tika nometināti izsūtītie latvieši. Rietumu apgabala prāvests Kārlis Zols nolēmis piedalīties ceļojumā un, iespējams, viņam pievienosies arī daži Sanfrancisko latviešu ev. lut. draudzes jaunieši.

Aivars Jerumanis

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents starptautiskā konferencē

Valsts prezidents Andris Bērziņš 22. februārī piedalījās Eiropas Komisijas Latvijā rīkotajā starptautiskajā konferencē par gatavošanos eiro ieviešanai Latvijā un uzrunāja konferencē dalībniekus (*attēlā*).

Prezidents atzina, ka eiro ir labākā no pieejamajām alternatīvām Latvijai, taču arī pauda bažas par Eiropas Savienības nākotni kopumā. „Jo vairāk ir iespēja iepazīties ar informāciju, jo lielāks uztraukums mani pārņem,” sacīja Bērziņš. Plašākus paskaidrojumus par imesliem, kas izraisa viņa satraukumu, Valsts prezidents nesniedza.

***

Nepriecāsimies par agru

Eiro ieviešanu lielā mērā noteiks Latvijas spēja pierādīt un noturēt labus ekonomikas rādītājus ilgtermiņā - vairākus gadus uz priekšu, raidījumā *900 sekundes* atzina Eiropas Komisijas pārstāvis Latvijā vadītāja Inna Šteinbuka (*attēlā*).

Eiropas Savienības politiskais lēmums par Latvijas uzņemšanu eirozonā vēl ir tikai priekšā, un tikai pēc Latvijas lūguma saņemšanas sāksies vērtēšana. Patlaban vēl neesot nekādu signālu, vai Latvija varētu saņemt šo uzaicinājumu, norādīja Šteinbuka. Viņa arī uzsvēra: izplatās mīts, ka Latvija uz brīdi izpildīs visus Māstrichtas kritērijus un ar to pietiks, lai ieviestu eiro. Rūpīgi tikšot vērtēts, cik ilgtspējīgi Latvija spēs izpildīt izvirzītos kritērijus. Piemēram, vai cenas un valsts parāds pēc gada strauji nepieaugs. Būšot jāpārlicina, vai Latvija to varēs izdarīt vēl piecu gadu garumā, rezumēja Šteinbuka.

Sabiedrības negatīvais viedoklis pret eiro var ietekmēt lēmumu par Latvijas uzaicināšanu pievienoties. Tiesa, situācija pamazām uzlabojoties un sabiedrības atbalsts eiro pieaugot.

***

Pārrunā sadarbību ar diasporu

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tikās ar ekspertiem, lai pārrunātu un uzklautu viedokļus par Ārlietu ministrijas sagatavoto informatīvā ziņojuma projektu „Par Ārlietu ministrijas sadarbību ar Latvijas diasporu 2013. – 2015. gadā”. Sanāksmē piedalījās Dace Akule (Sabiedriskās politikas centrs *Providus*), Aldis Austers (Eiropas latviešu apvienība), Elīna Apsīte-Bēriņa (LU), prof. Michails Hazans

(LU), prof. Daiga Krišjāne (LU), Aija Lulle (LU), Pauls Raudseps (žurnāls *IR*). Tika izklāstīts Ārlietu ministrijas plāns sadarbībai ar diasporu, kā arī norādīts, ka Ārlietu ministrija vadīs darba grupu, kuŗas mērķis būs nodrošināt labi koordinētu ilgtermiņa pārnozaŗu politiku diasporas jautājumos. Sadarbība ar Latvijas diasporu kā iekšpolitiskā prioritāte varētu būt sasaistāma ar dažādām ES politikas jomām un Latvijas prezidentūru ES Padomē 2015. gadā.

***

Rīgā grib veidot NATO izcilības centru

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks Briselē NATO aizsardzības ministru sanāksmē informēja par Latvijas vēlmi veidot NATO izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos. „Aliansei ir jāuzlabo saziņa ar sabiedrību gan attiecībā uz tās militārām operācijām, gan pieņemtajiem politiskajiem lēmumiem. Šī izcilības centra mērķis būs veikt analīzi un pētījumus par komunikācijas tendencēm, sakopot sabiedroto zināšanas un labāko praksi, lai veicinātu vienotu izpratni un paaugstinātu efektivitāti,” uzsvēra A. Pabriks.

Ar Gruzijas aizsardzības ministru Irakliju Alasaniju Pabriks pārrunāja Gruzijas integrāciju NATO un piedāvāja Gruzijas bruņoto spēku pārstāvjiem apmācības ūdenslidēju skolā Liepājā un Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā.

***

Luksemburgas uzņēmēji ieinteresēti sadarbībā ar Latviju

Latvijas vēstniece Beļģijā Lelde Lice-Licite oficiālā vizītē apmeklēja Luksemburgas provinci (Valonijas reģions) un ar provinces gubernātoru un deputātiem, Arlonas pilsētas galvu un uzņēmējiem pārrunāja provinces un Latvijas sadarbības perspektīvas ekonomikā, tūrismā un kultūrā. Tikšanās laikā vēstniece ar amatpersonām apsprieda ekonomisko un tūrisma sakaru veicināšanu starp Latviju un provinci, kā arī Latvijas mākslinieku dalību Luksemburgas provincē notiekošajos mūzikas festivālos. Luksemburgas provinces amatpersonas pauda vēlmi apmeklēt Latviju, līdzī aicinot provinces uzņēmējus.

***

Latvijas vēstnieks Kanadā tiek ar studentiem

Latvijas vēstnieks Kanadā Juris Audariņš (*attēlā*) tikās ar vairākiem kanadiešu studentiem, kuŗi galvaspilsētā Otavā bija ieradušies, lai piedalītos Karletonas universitātes organizētajā NATO simulācijas spēlē *Model NATO*. Spēle noritēja trīspadsmito gadu.

Šoreiz studentus īpaši interesēja

jautājumi, kas saistīti ar gudro aizsardzības iniciatīvu jeb *smart defence*, NATO patrulēšanas misiju Baltijas valstu gaisa telpā, Latvijas dalību Alianses vadītajā starptautiskajā misijā Afganistānā un Latvijas vēlmi veidot NATO izcilības centru stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Vēstnieks sniedza pārskatu par gandrīz desmit gadu ilgo Latvijas dalību NATO, uzkrāto pieredzi un ieguvumiem un atbildēja uz studentu jautājumiem.

***

Igaunijā apbalvo drosmīgus latviešus

Pagājušā gada vasarā rallija sacensībās *Gulbis 2012* Madonas novadā Igaunijas sportistu Valles Nūtera un Alari Kupri vadītā automašīna *BMW M3* nobrauca no ceļa braucamās daļas, apgāzās un iekrita diķi. Cietušajiem palīgā steidzās drosmīgi latvieši un izglāba kaimiņvalsts rallistus.

Igaunijas Glābšanas dienests apbalvoja Latvijas pārstāvjus ar dzīvības glābēju medaļām. Tas ir pirmais šāda veida apbalvojums cilvēkiem, kuŗi nedzīvo Igaunijā. Ierosmi par latviešu apbalvošanu Igaunija guvusi pēc publikācijām presē. Latvijas varoņi saņēma Glābšanas dienesta dzīvības glābēja III klases medaļu, ko svinīgā ceremonijā, klātesot Latvijas vēstniekam

Vēstnieks Kārlis Eichenbaums (pirmais no kr.) tiek ar „Latvijas lepnus 2012” ieguvējiem

Igaunijā Kārlim Eichenbaumam, pasniedza Igaunijas iekšlietu ministrs Kens Marti Vahers. Apbalvojumu saņēma Andris Drozd, Sandis Raubišķis, Aigars Kozuls, Valdis Medinieks, Jānis Pūce, Inģus Ķimelis, Roberts Mālkalns, Ģints Lapsa un Rinalds Rode.

***

Ēģiptē Latvijas mūzikas tradīcijas

Kairā ar ovācijām tika uzņemts latviešu kontrtenora Sergeja Jēģera (*attēlā*) solokonzerts *Ave Maria*.

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

Viņa vadībā pēc cietokšņa vaļņu nojaukšanas tika izveidots pilsētas centrs. Felsko projektējis vairāku baznīcu, skolu un citu sabiedrisko celtnu būvi Rīgā un Piņķos.

Johans Daniels Felsko

1856. gadā Felsko izstrādāja Rīgas centra rekonstrukcijas projektu, un, to īstenojot, tika izveidots pils centra ansamblis. Pēc Felsko projekta būvēts Sv. Jāņa baznīcas tornis Rīgā, Sv. Annas baznīca Piņķos. Rīgā Felsko cēla un pārbūvēja Sv. Mārtiņa baznīcu, Veco Sv. Ģertrūdes baznīcu, Anglikāņu baznīcu, Sv. Trīsvienības baznīcu, Mazās ģildes ēku un Rīgas centra skolas. Felsko daļrāde visvairāk ir ieturēta neogotikas, retāk eklektisma, renesanses vai pusloka stilā (*Rundbogenstil*).

Pieminot Johana Daniela Felsko 200. gadskārtu, Vecajā Ģertrūdes baznīcā notiek ekskursijas, kuŗas var iepazīt arhitekta jaunradi. Pirmā ekskursija notika 23. februārī, nākamās būs 6. un 15. martā.

(Turpinājums 10. lpp.)

***

Rīgas architekta Daniela Felsko jubileja

Johans Daniels Felsko (1813-1902) bija Rīgas galvenais arhitekts no 1844. līdz 1879. gadam.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

PUTINISMS

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Atceroties savu laik bez mītas zelēto marksismu-ļēninismu, varbūt ir vērts pakavēties pie putinisma, proti - veida, kādā spriež un rīkojas pa trijiem lāgiem "kronētais" Krievijas Federācijas prezidents.

Februāra vidū, sapulcinājies Krievijas Drošības padomes locekļus, Vladimir Putins iepazīstināja viņus ar Krievijas ārpolitikas "atjaunināto koncepciju": atklātums (?), paredzamība, pragmatisms un Krievijas interešu aizstāvēšana. Precīzējot šos skanīgos saukļus, Putins lika uzsvartu uz t.s. ekonomisko diplomātiju (gāze, nafta?), mīkstā spēka (*soft power*) elementu ieviešanu. Viņš uzsvēra, ka nepieciešams "iekļauties globālās informācijas strāvās". Sprotamā valodā tas laikam nozīmē, ka jādara viss, lai ārpusaule gūtu pozitīvu priekšstatu par mūsdienīgu Krieviju, un tam lieti noder dāsnī financētais radio, TV un tīmekļa tīkls RT (*Russia Today*).

Putinam ir pašam sava, rupji izsakoties, drauģeļu un "interesentu" kliķe, kuriem viņš ļauj netraucēti iedzīvoties bagātībā, noguldīt sakrātās summas rietumvalstu bankās, sūtīt savas atvases skoloties Anglijā vai Šveicē, savukārt saņemot šīs elitārās grupas atbalstu savas personiskās varas nostiprināšanā un Krievijas imperiskās ietekmes sekmēšanā visā t.s. pēcpadomju telpā jeb "tuvējās ārzemēs", nebaudoties no konfrontācijas ar ASV kā NATO "mugurkaulu".

Putins, kas labprāt atkārto, ka "vienreiz čekists - vienmēr čekists", nesen sapulcinājies arī FSB (Federālā drošības dienesta) darbiniekus un sacījis, ka neviens un nekas nespēsot aizkavēt Krievijas pūliņus, "reintegrēt pēcpadomju telpu", t.i., iekļaut Kremļa ietekmes (un kontroles) sfairā Baltkrieviju un Kazachstānu, kas kopš 2012. gada 1. janvāra līdz ar Krieviju ietilpst "kopīgā ekonomiskā telpā" jeb muiņas telpā.

Tas nu ir pretsvars Eiropas Savienībai, jo Maskavā iecerētais nākamais posms būtu **Eirāzijas**

ekonomiskā savienība, ievilinot tajā arī samērā spēcīgo Ukrainu un mazo Moldovu.

Vašingtonā šis Kremļa nolūks izraisījis zināmu piktumu. Putinu savukārt kaitina tas, ka sabiedriskās, nevalsts organizācijas (NGO), kas darbojas Krievijā, neatsakās no ASV un citu rietumvalstu fondu finansiālā atbalsta. Tagad viņš, piemēram, dziedis Krievijas teritorijā darboties amerikāņu AID programmai un prasa, lai Krievijas NGO pašas sevi deklarē par "ārvalstu aģentiem". Nu jau tautas mutē iegājis Putina teiciens, ka Krievijas demokrati "kā šakāļi ložņā ap ārvalstu vēstniecībām".

Putina specdienestu darbība pēcpadomju telpā un arī ārpus tās nav nekāda "mīkstā". Kā *Latvijas Avīzē* raksta Juka Rislaki, Krievijas prese un TV kanāli uzsākuši neparasti kaismīgu propagandas kampaņu pret Somiju un somiem. Tuvāk Latvijai, Igaunijā, turienes *Baltic Center for Russian Studies* pētnieks Vladimirs Juškins norāda, ka Pleskavu no Igaunijas robežas šķīr tikai 35 kilometri un Pleskavā

ir izvietota desantnieku divīzija, kas apgādāta ar lidaparātiem - *motorized ultralight gliders*, kas ļauj kaŗavīriem ātri pārvietoties un nolaisties. Der atcerēties, ka 2009. gada oktobrī toreizējais Krievijas, piedodiet, pagaidu prezidents Medvedevs norādīja, ka Kremļa militārās doktrīnas neatņemama sastāvdaļa ir **ārvalstis mītošo Krievijas pavalstnieku aizsardzība**. Eksperts Juškins raksta: "Kremlim visizdevīgākā situācija būtu, ja Igaunijā **nāktu pie varas kāda politiska partija, kas ir lojāla Maskavai**." Tas būtu rāmākais variants, tad nevajadzētu rīkoties asāk. Ko nozīmē "asāk"? Juškins raksta: "Destabilizējot stāvokli reģionā, kur kompakti dzīvo krievvalodīgie, kuŗu vidū ir daudz Krievijas pavalstnieku, piemēram, Narvā." Provokatori izraisītu nemierus, un tad nu tiks izsēdināti Krievijas desantnieki "mierā uzturēšanai". Tas, protams, būtu *worst case scenario*...

Juškins piemin Narvu, bet par tādu "laika degli" varētu uzskatīt arī Daugavpili. Tīmekļa portālā www.svprensa.ru citēts bēdīgi slavenais "melns pulkvedis" Viktors Alksnis, kas atgādina, ka "1919. gadā bolševiki nelikumīgi (!) nodeva Latvijai no KPFSR Vitebskas guberņas Dinaburgas

(Dvinskas) pilsētu, tagadējo Daugavpili".

Putinisma doktrīna, šķiet, šādus "sliktākā gadījuma variantus" neizslēdz.

Putins un viņa līdzgaitnieki, kuŗus pieminēju šī raksta sākumā, izveidojuši savdabīgu *Politbiroju 2.0*, kuŗa sēdēs tiek apspriestas varbūtējās pārmaiņas Krievijas ārējā un iekšējā situācijā, raksta analītiķi no fitrmas *Minchenko Consulting* (ziņo portāls www.newsru.com): esot jātur gatavībā tāds premjermīnistrs, kas varētu zibenīgi aizpildīt vakuumu, ja ar Putinu kas notiktu un būtu jāglābj režīms. Medvedevs nederot, nav vēlams. Viņa vietā - par Putina iespējamo mantinieku - varētu iedomāties bijušo finanču ministru Alekseju Kudrinu, Maskavas lielvecāko Sergeju Sobjaņinu, aizsardzības ministru Sergeju Soigu vai partijas *Pilsoniskā platforma* līderi Michailu Prochorovu.

Vai tas nozīmē "putinismu bez Putina"? Minētās firmas eksperti liek saprast, ka *Politbirojam 2.0* svarīgākais ir saglabāt režīmu un **Krievijas teritoriālo veselumu**. Ka tik nesairst, kā saira PSRS...

Franks Gordons

Rotaļas ar nopietniem jautājumiem

Latvijas politikās partijās, it īpaši tās, kuŗas pārstāvētas pašreizējā valdošajā koalīcijā, nereti demonstrē visnotaļ nenopietnu attieksmi pret svarīgiem valsts un sabiedrības jautājumiem. Piemēri nav tālu jāmeklē. Pūdelēšanās ar jaunu vilcienu iepirkšanu. Nepārtrauktie strīdi stsrp koalīcijas partijām par ne īpaši būtiskiem jautājumiem, piemēram, par tā dēvētās Nacionālās apvienības vai vismaz dažu tās pārstāvju nepārtrauktajiem apgalvojumiem, ka Latvijā ir stingri jāierobežo aborti. Tā saukto labējo partiju katastrofālā nespēja atrast kopsaucēju jautājumā par kandidātu sarakstu, kas varētu nodrošināt uzvaru Rīgas domes vēlēšanās, tādējādi atbrīvojot domi no visnotaļ netikamās, izšķērdīgās, reizēm melīgās un pietiekami bieži korupciju ignorējošās koalīcijas, kuŗa Latvijas galvaspilsētu pārvalda patlaban. Vienu koalīcijas partiju pārstāvošā ārlietu ministra „tvitošana” par to, ka otru partiju pārstāvošajam premjērministram un gan vajadzēja uzlikt veto Eiropas Savienības jaunajam budžetam, lai gan tas ar visiem trūkumiem tomēr Latvijai būs drīzāk pozitīvs nekā negatīvs. Šo sarakstu varētu turpināt vēl un vēl.

Tāču apmierināšos ar trim atsevišķiem jautājumiem, tos sarindojot svarīguma secībā no vismazāk svarīgā līdz pašam svarīgākajam. Sāksim ar politiku iecelto un tāpēc zināmu politi-

ku ietekmi ieguvušo **Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi (NEPLP)** un veidu, kā tā cenšas atrast jaunus valdes locekļus puslīdz sabrukušajai Latvijas Televīzijai. Lai arī NEPLP locekļi ir dievojušies, ka process būs ļoti atklāts un visiem saprotams, nekas tamlīdzīgs nav noticis. Pietiekas 41 kandidāts, un padome līdz pat šī komentāra rakstīšanas brīdim tos visus ir turējusi lielā slepenībā, izmantojot visnotaļ apšaubāmo argumentu, ka tiem, kuŗiem jau tagad ir darbs, šai darbā varētu rasties problēmas, ja priekšnieks uzzinās, ka padotais ir pietiekams uz citu amatu. Lai arī procesā it kā piedalījusies profesionāla persona meklēšanas firma, ir pietiekami daudz jautājumu, kā no 41 kandidāta izraudzīti deviņi finalisti. Tas sevišķi būtiski ir tāpēc, ka iepriekšējā LTV ģenerāldirektora Edgara Korta laikā televīzijā notika patiešām ļoti liela politizācija, īpaši attiecībā ar Ventpils domi un tās „priekšsēdi” Lembergu, kā arī ļoti daudz profesionālu žurnālistu (tostarp arī šo rindu autora) aiziešana vai padzišana no televīzijas. Nākamā LTV valdi gaida visai liels lāpīšanas darbs, un tāpēc būtu pat ļoti žēl, ja valdes locekļu izvēle notiktu atbilstīgi Latvijas politikāņu ierastajai „praksei” - visu turēt slepenībā un kandidātus vērtēt un izvēlēties aizkuļisēs.

Nākamais ir jautājums par **eiro** vai, precīzāk, par informācijas kampaņu ap eiro. Politiskā opozīcija ar Ventpils un Lembergu allaž atbalstošās „*Neatka-*

rīgās” *Rīta Avīzes* informācijas atbalstu nepārtraukti gaužas - vai nu valdība par eiro nestāta neko, vai arī (visai paradoksālā kārtā, ja jau apgalvojums ir par neesošo komunikāciju) viss, ko tā par eiro stāsta, ir melīgs un nepatiess. Opozīcija dara opozīcijas darbu, bet nepārprotami tai ir taisnība, ka komunikācijas „stils” šai valdībai nav bijis īpaši labā limenī. Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim ir grāmatveža domāšana un runāšanas maniere. Par eiro, sevišķi tāpēc, ka valūtas ieviešanas brīdis nebūt nav aiz kalniem, vajag runāt daudz atraktīvāk un pilnīgāk. Tiesa, iepriekš minētā laikraksta ļaudis un opozīcijas politiķi neko par to negrib dzirdēt, bet Latvijas iedzīvotājiem nepārprotami jāpaskaidro, ka eiro nav nekas briesmīgs, ka tam ir ļoti konkrētas priekšrocības (izvairīšanās no valūtas maiņas klapatām, lētāka valsts parāda pārfinansēšana) u.tml.

Pēdējais no jautājumiem ir būtiskākais, runa ir par Latvijas **Satversmes aizsardzības biroju** un jauna direktora piemeklēšanu šai ārkārtīgi svarīgajai valsts drošības iestādei. Lasītāji droši vien zina, ka patlaban SAB vada izteikti profesionāls cilvēks Jānis Kažociņš, kas karjēru veidojis Lielbritānijas bruņotajos spēkos un biroju ir vadījis ar nepārprotamu profesionālītāti. Šī atkal ir joma, kuŗā politikāņi sākuši spēlēt savas ierastās spēlītes. Pat Nacionālā apvienība, piemēram, ir neapmierināta par to, ka tā nav pārstāvēta Nacionālajā drošības padomē, kuŗa ir atbildīga

par jauna SAB direktora izvēli (NDP locekļi ir Valsts prezidents, Saeimas priekšsēde, kā arī vairāki valdības ministri un Saeimas komisiju vadītāji, un tā nu ir sanācis, ka Nacionālā apvienība nav ieguvusi nevienu no šiem amatiem vai portfeliem). Tas pats par sevi ir saprotams, jo NA tomēr ir arī valdošajā koalīcijā, bet daudreiz mazāk nopietni ir uztverama viena no apvienības it kā iecerētām kandidātūrām uz minēto amatu. Runa ir par Saeimas deputātu Jāni Dombrovu, kam ir tikai 24 gadi. Vai tiešām kāds sagaida, ka tādu jauniešu pasaules drošības iestāžu profesionāli uztvers nopietni? Nu, diez vai.

Tomēr gaužām nesaprotama ir pārējo koalīcijas partneru acīm redzamā gumijas stiepšana šajā jautājumā. J. Kažociņš pieprasīja nākamā kandidāta izvēlēšanos līdz 5. februārim, tātad gandrīz trīs mēnešus pirms tam, kad beigsies viņa termiņš minētajā amatā. To var saprast, jo jaunajam direktoram būs vajadzīgs laiks, lai iepazītos ar SAB vadītāja darba specifiku, veidotu attiecības ar specdienestu pārstāvjiem Latvijas sabiedrotajās valstīs un organizācijās (it īpaši NATO) u.tml. Šis nu nebūs tas brīdis, kad kādu izvēlēties tikai īsu mirkli pirms pašreizējā direktora pensionēšanās. Taču nekāds kandidāts līdz minētajam datumam tā arī nav sameklēts.

Diemžēl skumjais fakts ir tāds, ka šī lēnīgā pieeja SAB direktora meklēšanai automatiski rada aizdomas par procesa politizāciju. Par to, ka šī valdība šajā

jomā nav īpaši labāka par iepriekšējām, varējām pārliecināties pirms kāda brīža, kad bija laiks izvēlēties jaunu **Valsts kontrolieri**. Ministru prezidenta pārstāvētā *Vienotība* nāca ar vienu kandidāti, koalīcijā pārstāvētā Reformu partija (RP) un NA nāca ar citu, un galu galā *Vienotības* kandidāte zaudēja, jo pret viņu balsoja arī opozīcijas deputāti. Tiesa, otra kandidāte atšķirībā no pirmās bija ilgi strādājusi Valsts kontrolē un tāpēc nepārprotami *pazīna drēbi*, bet par koalīcijas spēju dažādus jautājumos rast kopsaucēju tas gan neko labu neliecināja.

Ja šāda, piedodiet, *krāniņu mērīšana* notiek arī saistībā ar SAB direktora izraudzīšanu, tad tas ir ne vien nožēlojami, bet arī ļoti, ļoti bīstami. SAB tomēr ir viena no mūsu valsts galvenajām drošības iestādēm (pārējās ir Drošības policija un Militārās izlūkošanas un drošības dienests). SAB ir atbildīgs par izlūkošanas un pretizlūkošanas darbu, par attiecībām ar citu valstu drošības dienestiem un arī ar NATO, par valsts noslēpuma sargāšanu, kā arī par pielāides nodrošināšanu vai liegšanu dažādām valsts amatpersonām (Saeimā ir vairāki deputāti, kuŗiem SAB šādu pielāidi ir liedzis, un, lai arī dienests nekad publiski par attiecīgajiem iemesliem nerunā, ir pilnīgs pamats domāt, ka liegums ir tāpēc, ka *Saskaņas centra* ļaudim ir pārāk ciešas un intīmas saites ar Putina Krieviju.).

Kārlis Streips
(Turpinājums 13. lpp.)

Sallija Benfelde

Reformu ērkšķainais ceļš

Saruna ar Latvijas izglītības un zinātnes ministru, antropologu, Kembridžas universitātes filozofijas doktoru un Rīgas Ekonomiskās augstskolas asociēto profesoru **Robertu Ķili**

Pirms gada ar ministru runājām par nepieciešamajām pārmaiņām vispārējā vidējā izglītībā un augstākajā izglītībā. Tagad vaicāju, vai kaut kam no iecerētā bijis ļauts notikt un vai ir cerība kaut ko mainīt izglītības sistēmā, par kuŗu visi apgalvo, ka tā jāmaina, bet pretestība pārmaiņām ir liela.

Vai kaut kas ir sakustējies vidējās izglītības lauciņā?

Ir vienošanās par principā pilnīgi citu veidu, kā aplēst skolotājiem darba slodzi. Ja sākumā nemaina veidu, kā skolotāji tiek motivēti, visu pārējo ir grūti izdarīt. Sāku ar vecākiem, kuŗu balss ietekmē notiekošos procesus. Vērtējumi un priekšlikumi ļoti maz parādās gan skolas dzīvē, gan nacionālajā līmenī. Mums tagad ir vecāku forums, ir sadarbības memorands, mēs katru mēnesi tiekamies, un vecāki izsakās par visām lietām. Viņu viedoklis un saskaņojums ir vajadzīgs. Pašpārvalžu jeb skolu autonomijas jautājumā ar grūtībām tomēr ir dabūts cauri Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijai skolu pašpārvalžu definējums un kompetences, kas skolām dod lielāku autonomiju. Jautājums, kas pašlaik nekustas ne no vietas un ir bakstāms un bīdāms, ir skolu iespējas un tiesības brīvāk noteikt mācību saturu un procesu. Piemēram, ir šīrtiskais stāsts, ka ministrija ar šī gada 1. septembri nenodrošinās svešvalodas mācīšanu no 1. klases, bet, no otras puses, ir mākslas un mūzikas skolas, kas pārmet, ka mēs nogalinām Dziesmu svētkus. Ja paliek pašreizējā sistēma, svešvalodu no 1. klases nevar ieviest, jo ir noteikts stundu skaits nedēļā, kas bērniem ir pieļaujams, un tas nekādi nav maināms, iespējas kaut ko variēt praktiski nav. Viena svešvalodas stunda nedēļā neko nedod, vajag vismaz divas.

Mēs piedāvājam noteikt minimālo stundu skaitu mācību priekšmetos, kur tas būtu obligāts, bet pārējās mācību stundas skola var plānot pēc saviem ieskatiem. Skolas varētu specializēties vai, piemēram, sakārtot mācību stundas tā, ka vienā mācību gadā mūzikas stundas ir divas vai trīs vienā nedēļā vai pat vairāk, bet nākamajā gadā uzsvars ir uz citu mācību priekšmetu. Vārdu sakot, ir konkrēts zināšanu daudzums, kas skolēnam jāapgūst, bet mācību stundu izkārtojums un daudzums katrā priekšmetā mācību gada laikā ir skolas ziņā. Par to vēl diskutējam, jo, no vienas puses, ir interese ieviest jaunus priekšmetus, bet, no otras puses, ir nevēlēšanās atteikties no obligāto stundu skaita katrā mācību priekšmetā. Tas pats attiecas arī uz mācību gada garumu, jo stundu skaits ļauj tās dažādi organizēt, tādējādi mainot mācību gada garumu.

Cik niknas ir diskusijas par šiem jautājumiem? Publiski ik

pa bridim izskan, ka skolas grib strādāt pēc stingri noteikta saraksta, bet vecāki ir satraukti, ka mācību gads varētu kļūt garāks un visa vasara vairs nebūtu brīva.

Skolu vidē attieksme ir dažāda. Valsts ģimnazijas atbalsta iespēju pašām plānot un noteikt mācību procesu, tās gaida, kad tiks ieviesti t.s. vaučeri. (*Vaučers ir viena no finansējuma izlietošanas metodēm, tiešs "nauda seko" princips. Īpašais šajā naudā izlietojuma veidā ir tas, ka runa ir nevis tieši par naudu, bet gan par servisa vai pakalpojuma izlietojumu. Nauda netiek nodota skolām tieši, bet gan ar skolēnu vai vecāku starpniecību, kuŗi izvēlas savam bērnam mācību iestādi, – Aut.*)

Arodbiedrības, kas bija ļoti aktīvas, šobrīd, šķiet, ir pieņēmušas reformu nostādni ar lielākām vai mazākām atrunām. Man bija pārsteigums, kad paudu, ka mums ir vienošanās ar arodbiedrībām, – no citām Eiropas valstīm tika vaicāts, kā tas ir dabūts gatavs. Piemēram, Luksemburgā nav iedomājams, ka arodbiedrības vienotos ar valdību par fundamentālām pārmaiņām skolu dzīvē. Kopumā varu teikt, ka skolas nav kategoriski pret pārmaiņām, lai gan iebildumi ir un ir skolas, kas pretojas. Vecāki ir apvienojušies, mēs kopīgi strādājam, un aptaujas liecina, ka iedzīvotāji vairākumā ir par šīm pārmaiņām.

Jums bija priekšlikumi, kā risināt mazo skolu jautājumu, lai tās daudzviet laukos nebūtu jāaizver. Vai esat ieguvis atbalstu piedāvātajam risinājumam?

Ir izteikts naudas trūkums. Divi miljoni latu bija iekļauti plānā, lai šo jautājumu sāktu risināt Latgalē, kur tas ir visaktuālākais, un lai paskatītos, kuŗa no piedāvātajām apmācības formām vislabāk strādā, – mājācība, skola, kuŗai ir vairākas funkcijas, ne tikai mācības, vai vēl kāds cits apmācības veids. To mums neizdevās „izsist cauri”, jo budžetā nauda tam šai gadā neatradās. Šogad mēs izstrādāsim vadlīnijas mazo skolu darbībai, jo valdība ir pieņēmusi, ka tas tiks darīts. Ceru, ka nākamā gada budžetā šis projekts tiks iekļauts. Pilotprojekta līmenī dažās skolās, kas pašas pieteicās to izmēģināt, no šī gada 1. septembra mazo skolu projekts notiks.

Vai Saeimas komisija ir pret šīm pārmaiņām?

Vispārējā izglītībā tas nav tik ļoti izteikts kā augstākajā izglītībā. Komisija bija skeptiska un negribīga veikt pārmaiņas skolu pašpārvalžu jautājumā, bet direktori un vecāki ļoti aktīvi komisijai pierādīja, ka tas ir vajadzīgs, un komisija beidzot bija gatava. Vispārējā izglītībā ar skolu un vecāku palīdzību ir iespējams pamazām panākt pārmaiņas, viņi nav aktīvi pret pārmaiņām, kā tas ir augstākajā izglītībā, skolas un vecākus var pārliecināt, var sadarboties. Sadarboties ir iespējams arī ar tiem, kas sākotnēji pieprasīja manu demisiju, – mēs varam vienoties. Ar Saeimas komisiju ir ļoti grūti.

Ministrijā pilnīgi ir mainīta arī departamenta vadība, tagad tajā

strādā vairāki jauni cilvēki, kas paši ir saskārušies ar skolu darbu un ir pārliecināti par pārmaiņu nepieciešamību. Tāpēc es domāju, ka arī tad, ja man būs „jālido”, ministrijā paliks cilvēki, kas ir par pārmaiņām.

Augstākajā izglītībā strīdi ir par izglītības kvalitāti, un Augstākās izglītības padomes (AIP) veiktais pētījums par studiju programmu kvalitāti ir kļuvis

Roberts Ķilis: *“Es būtu ļoti priecīgs, ja Ministru prezidentam būtu konkrēta nostāja, ja viņš nostātos „pozīcijā” – vienalga, vai tā būtu atbalstītāja vai noliedzēja. Tad vismaz būtu skaidrs, kāda ir valdības vadītāja nostāja un uzskati. Jautājums ir nevis par nostāvēšanu pozīcijās, bet gan par to ieņemšanu. Pretējā gadījumā, parādoties visiem tiem absurdajiem jautājumiem, piemēram, par apdraudēto latviešu valodu, ja augstskolās vairāk priekšmetu būs svešvalodās, vai par Vācijas aģentūras nespēju vērtēt Latvijas humānitarās studiju programmas, jo Vācijai ir cita vēsture un kultūra, rodas nenoteikta un neskaidra situācija, nekas nevar normāli notikt.”*

par „piedauzības akmeni”, kuŗu pārkāpt līdz šim nav izdevies.

Par pētījumu – materiālus ir pieprasījis KNAB, iespējams, būs krimināllietā. Pārkāpumi pētījumā ir neskaitāmi, un vārdu „ļoti slikti” ir maigs apzīmējums tam, kas un kā ir izdarīts. Ir interešu konflikti, kas ir kā no mācību grāmatas. Interesanti ir tas, ka pašā AIP ir arī tie, kas veic akreditāciju. Vispirms pētījums, kas uztaisīts tā, „kā vajag”, un pēc tam pretenzijas akreditēt programmas, kuŗu vērtējumu „uztaisījuši”. Pagājušā gada augustā, septembrī ministrijai bija stīvēšanās ar AIP par to, ka akreditācija jāveic viņiem. Ja mēs būtu piekrituši, tad pētījuma rezultātus, kuŗi patiešām ir baisi, varētu mierīgi izmantot, un visi gali būtu ūdenī. Paši sataisīja rezultātus, kā viņiem gribas, paši šos rezultātus izmantotu, lai akreditētu studiju programmas. Acīmredzot AIP nebija pieļāvusi domu, ka ministrija pieprasīs pēti-

juma rezultātus, sāks tos analizēt un pieprasīs auditu. Mums izdevās nepieļaut, ka akreditācijai nākamajiem sešiem gadiem tiek izmantoti nederīgi pētījuma rezultāti, – ja akreditācijai netiek izmantots reāls studiju kvalitātes vērtējums, tad tā kļūst bezjēdzīga. Starp citu, Saeimas komisija varēs lemt, vai ir gatava akceptēt AIP prettiesisko rīcību un apgalvot, ka viss ir kārtībā. Pē-

tāpēc nevar strādāt Latvijas augstskolu akreditācijā.

Varētu atcerēties anekdotu par sievasmāti, kas uzdāvina znotam divas kaklasaites. Znots atnāk ciemos, apsējis vienu no šīm kaklasaitēm, un sievasmāte saka: „Ak tā otra kaklasaite tev nepatīk!” Nopietni runājot, jebkuŗai aģentūrai var atrast kaut ko tādu, ko tā ir darījusi mazāk. Nav taisnība, ka šī aģentūra nav nodarbojusies ar humānitarām disciplinām. Jā, viņi vairāk koncentrējas uz dabaszinātnēm, informācijas tehnoloģiju, lauksaimniecību, medicīnu, bet tas nenozīmē, ka aģentūra nevar piesaistīt humānitaro zinātņu speciālistus, kas atzīti savā nozarē. Turklāt aģentūra ne tikai akreditē, bet tai ir juridiskas tiesības dot studiju novērtējumu Eiropas līmenī – tā tad atzīt, ka programma ir vajadzīgajā līmenī un ir izmantojama ne tikai Eiropā, – un tas neapšaubāmi ceļ augstskolas prestižu.

Saprotu uztraukumu augstskolās, jo runa jau ir arī par konkurētspēju Eiropā. Acīmredzot tāpēc Saeimas komisijai ir tik lieli iebildumi pret to, ka studijas augstskolās vairāk varētu notikt Eiropas valodās. Komisija uztraucas, ka tas apdraudēsot latviešu valodu, lai gan patiesībā tas piesaistītu vairāk mācībspēku no Eiropas, paaugstinātu mācību kvalitāti, paplašinātu studentu valodu zināšanas un līdz ar to valodu prasmi. Savukārt augstskolu beidzējiem tas ļautu labāk konkurēt darba tirgū. Protams, ienākot vairāk ārzemju mācībspēkiem, palielināsies konkurence Latvijas augstskolās. Ne velti *Vienotību* reizēm dēvē par „profesoru partiju”, un, protams, augstskolu mācībspēkiem ir savas intereses.

Vai, jūsuprāt, Ministru prezidentam pietiks drosmes atbalstīt reformas augstākajā izglītībā vai arī viņš piekāpsies koalīcijas un arī savas partijas spiediena priekšā? Pēdējā laikā ir redzams, ka valdības vadītājs svārstās...

Es būtu ļoti priecīgs, ja Ministru prezidentam būtu konkrēta nostāja, ja viņš nostātos „pozīcijā” – vienalga, vai tā būtu atbalstītāja vai noliedzēja. Tad vismaz būtu skaidrs, kāda ir valdības vadītāja nostāja un uzskati. Jautājums ir nevis par nostāvēšanu pozīcijās, bet gan par to ieņemšanu. Pretējā gadījumā, parādoties visiem absurdajiem jautājumiem, piemēram, par apdraudēto latviešu valodu, ja augstskolās vairāk priekšmetu būs svešvalodās, vai par Vācijas aģentūras nespēju vērtēt Latvijas humānitarās studiju programmas, jo Vācijai ir cita vēsture un kultūra, rodas nenoteikta un neskaidra situācija, nekas nevar normāli notikt. Galu galā, ja Ministru prezidents neatbalsta savas valdības ministra reformu ieceres, kaut gan lielās līnijās tās ierakstītas valdības deklarācijā, tad viņam ir jāpieprasa ministra demisija. Vai arī jāatbalsta ministrs, ja tā rīcība atbilst valdības deklarācijai. Tāpēc es ļoti gribētu noteiktu valdības vadītāja nostāju izglītības reformas jautājumos.

GADS PĒC REFERENDUMA

18. februāris Latvijā bija ievērojams ar to, ka pagājis gads, kopš referendumā par krievu valodu kā otro valsts valodu Latvijas pavalstnieki pārliecinoties šo prasību noraidīja. Tagad, gadu vēlāk, tika spriests un pārrunāts, kas šajā gadā ir mainījies. Īpaši - ko ieguvuši vai zaudējuši valsts valodas, latviešu valodas sargi un aizstāvji.

Eiropas Savienības mājas konferencē zālē Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere 18. februāra agrā pēcpusdienā bija pulcinājusi situāciju izvērtēt Latviešu valodas centra, Latviešu valodas aģentūras, Valsts valodas komisijas darbiniekus un Nākotnes fonda valdes pārstāvjus runāt par latviešu valodas stāvokli un Ministru kabineta un Saeimas pārstāvjus vērtēt valsts valodas politiku – īstenotais un plānotais latviešu valodas aizsardzībai un attīstībai. Nobeigumā notika atklātas diskusijas.

Pārpildītajā zālē konferenci atklāja deputāte Inese Vaidere, aicinot izvērtēt, kas noticis šajā gadā pēc referendumā. Viņas skatījumā paveikts pārāk maz. Stāvoklis valodu situācijā nav daudz mainījies. Pirms gada bijusi konference Strasbūrā par valsts valodas jautājumiem. Tur skaidri parādījies Eiropas valstu attieksme pret valsts valodu – tai jābūt valsti valdošajai valodai. Latvijai nav jāklūst par mazo Krieviju Eiropā. „Esmu pārliecināta, ka Latvija, ja nebūtu okupēta, būtu kļuvusi par vienu no Eiropas Savienības dibinātājvalstīm,” teica Vaidere. Daudzi Strasbūras konferences dalībnieki domājuši līdzīgi. Krievu valodas pastāvēšanu nekas neapdraud, it īpaši tā nav jāglābj Latvijā. Taču Maskavā atskanējis viedoklis, ka savā nacionālajā aprobežotībā 75% latviešu nobalsojuši pret krievu valodu.

Vaideres ieskatā spiediens pret latviešu valodu gada laikā pieaudzis informācijas telpā, it sevišķi TV. Turpmākai integrācijai valstī jānotiek uz latviešu valodas pamatiem.

Valsts valodas centra direktors Māris Baltiņš secināja, ka latviešu valodas veicināšanā lieli panākumi nav sasniegti. Ir saņemta pretdarbība. Bieži redzama nevis nespēja lietot latviešu valodu, bet nevēlēšanās to darīt. Dažreiz bijusi darīšana ar apgalvojumiem, ka krievu vai angļu valodā ir lielāks dziļums un reizēm nav iespējams kaut ko precīzi izteikt latviski.

Latviešu valodas aģentūras direktors Jānis Valdmāns runāja par materiāliem, kas sagatavoti par valodu, kuŗa ir viena no vecākām pasaules valodām. Par ko liecināja referendumā? Par atieksmi pret dzimto valodu, valsts valodu, mātes valodu. Vājākie latviešu valodas brīži vērojami tad, kad augstākās politiskās personas atļaujas lietot krievu valodu saskarsmē ar sabiedrību.

Pozitīvā ziņā aģentūra nodarbojas ar bērnu iesaistīšanu latviešu valodā jau kopš pirmsskolas vecuma. Negūsim sekmes, ja te palīgā nenāks visa latviešu

sabiedrība. Dažādos veidos tiek veicināta motivācija apgūt latviešu valodu kā ES valodu. Tiek radītas latviešu diasporas nedēļas nogales skolas mītnes zemēs. Aģentūra strādā ar 27 ārzemju augstskolām, kur iespējams mācīties latviešu valodu. Rādot virkni aģentūras publikāciju, Valdmāns aicināja: „Cieni valsti, runā latviski.”

Valsts valodas komisijas priekšsēdis Andrejs Veisbergs norādīja, ka valodai nav iespējams palīdzēt rēgulāri. Ir savādi dzirdēt, ka latviešu zinātnieki brauc dzīvot un strādāt citur, bet valstij jāvērtē strādnieki no ārzemēm. Liela latviešu problēma ir nevēlēšanās ar cittautiešiem runāt latviski. Par to runā ne tikai krievi, bet ārzemnieki Latvijā vispār.

Valodas terminoloģijas veidošanā darbojas milzīga birokratija dažādās komisijās. Tur izdod lielu naudu, bet apmierinās ar minimāliem rezultātiem. Šis chaoss met ēnu uz visu sistēmu. Terminoloģijas netiek līdz latviskās valodas attīstīšanai. Tāpēc mūsu valoda ir tehnoloģijā diezgan atpalikusi. Ja šajā procesā netiks līdz, zaudēsim šo kauju vispār.

Demografijas eksperts Ilmārs Mežs norādīja uz latviešu valodas lietotāju skaitliskajām pārmaiņām valstī. Tās diemžēl ir negatīvas. Ne tikai kritas latviešu skaits, bet arī samazinās to latviešu skaits, kuŗi ģimenē lieto latviešu valodu. Vienīgais iepriecinājums – skolās strauji pieaug to cittautiešu skaits, kas iemācās latviešu valodu.

Runājot par latviešu tautas izdzīvošanas spējam, Mežs norādīja, ka pašreiz tās ir ļoti zemas. Savukārt patriotismam jābūt tādā, kas veicina latviešu valodas lietošanu, pieklājībai nav jāklūst par pielāgošanos cittautiešu valodai, bet jāpalīdz cittautiešiem iemācīties runāt latviski. Latviešu valoda izdzīvos, ja par to tiks gādāts valsts līmenī.

Ievadot otro konferences posmu, Inese Vaidere pieminēja krievvalodīgo uzstājību slimnīcās un klīnikās, rupji pieprasot, lai viņus apkalpo krieviski. Pretstatā viņa minēja jauniešus, kas savā starpā sarunājas krieviski, bet sabiedrībā, veikalos un citur respektē valsts valodu.

Saglabājas divas informācijas telpas, mazākumtautību skolās būtiskas ir krievu skolas – kā te risināt integrācijas jautājumu? Līdzīga situācija ir uzņēmējdarbībā. Tur vērojamas tādas parādības kā, piemēram, elementārs latviešu pašcieņas trūkums.

Kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende norādīja, ka tikai 2011. gadā pieņemtas nacionālās pamatnostādnes 2012.-2018. gada posmam. Sapulcināti dažādu tautību pārstāvji apliecinājuši, ka nepatīk vārds integrācija. Ministre uzsvera, ka latviešiem jālepojas pašiem ar savām vērtībām, apzinoties arī kopīgās vērtības. Jābūt pretimnāšanai, kas kultūras vieno. Vairāk nekā viens miljons latu paredzēts sabiedrības plāna veidošanai. Pārmaiņas nenotiek gada laikā, tām vajadzīgs ilgāks laiks. Nākotnē sabiedrības veidošanā jāinvestē vairāk latviešu valodas un kultūras apgūšanai. Ministre minēja bibliotē-

kas kā spēcīgas palīdzes šajā darbībā. Liels solis sperts tautību līdzdalībā dziesmu un deju svētkos. Cittautiešu grupas rāda savu kultūru un arī līdzdarbojas latviskajā vidē. Ministre minēja savus centienus valstij tuvināt latviešu diasporu visā pasaulē. Pieejā jāievēro dažādas īpatnības, piemēram, ASV latviešu atšķirība no latviešiem Krievijā. Jaunzemes-Grendes ieskatā atbalstam ārzemēs jāiesaista attiecīgās valsts vietējās pašvaldības.

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēde Ina Druviete atzīst, ka valodas politika ir valodas un profesionāļu kompetencē. Tādām profesionālistam vajadzētu būt arī Saeimā, taču diemžēl tas bieži tā nav. Druvietes ieskatā pašreizējā vadība nav īsti savu uzdevumu augstumos. Galvenās problēmas meklējamas tieši sabiedrības vienotības politikā; kautrīgs ir mūsu valodas un kultūras nodrošinājums.

Valsts amatpersonām publikā telpā jālieto latviešu valoda. Jāizdara grozījumi darba likumā. Vienīgā valoda visās jomās ir valsts valoda. Vajadzība pēc citas valodas ir jāpierāda. Nevar atļaut citu valodu ienākšanu Latvijas kultūrtelpā. Latviešu valodas nepieciešamība jāpatur augstskolās. Ja tāda nepieciešamība rodas, priekšroka ir ES valodām. Galvenais uzvars ir veicināt latviešu valodas lietošanu, nevis apgūšanu. Nav jēdzīgi 20 gadus pēc valsts atjaunošanas nodarboties ar valodas apgūšanu un tērēt tai lielus sabiedrības līdzekļus.

Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēde Ināra Mūrniece norādīja, ka jādodomā, kā nopietni iekļauties ES sistēmā. Jāatšķir, ka Latvija ir nacionāla valsts, ES valsts, tā nav latviska Krievijas guberņa, kas iekļuvusi ES. Saeima izvairījās izsludināt darba likuma maiņas, kas prasa izsvītrot krievu valodu kā obligātu darba valodu, ja nav pierādījuma, ka attiecīgajā darbā krievu valoda ir nepieciešama. Ar šo iniciatīvu komisijai tāpēc jānāk vēlreiz. Kamēr deputātu vairākumam nebūs pārliecības par Latviju kā nacionālu valsti, nekas uz priekšu nevirzīsies.

Skola ir istā vieta, kur veidot nākotni arī nacionālas valsts jautājumā. Divvalodība nekalpo Latvijas interesēm. Jābūt vienotai skolai. Demografijas jautājumā Nacionālā apvienība savu vārdu Saeimā jau ir pateikusi.

Salīdzinot krievu valodas raidījumu lielo ietekmi Latvijas TV kanālos, Mūrniece norādīja, ka sabiedriskā televīzija tālu atpaliek no līdzīgiem medijiem Zviedrijā, Igaunijā un Lietuvā.

Viņa nosodīja policijas un tiesas rīcību Jēkabsona vajāšanā, kad žurnālists bija atklājis Rīgas pilsētas galvas Ušakova saraksti ar darbiniekiem Krievijas vēstniecībā. Vienu no tiem vēlāk izraidīja no Latvijas par spiegošanu. Policijas un tiesu iestāžu apiešanās ar žurnālistu, viņu ilgāku laiku nepamatooti turot psihiatriskajā slimnīcā, atgādināja veidu, kā Krievijā rupji tiek pārkāptas žurnālistu tiesības. Šajā sakarā tika pieminēts arī sabiedrības šķēlējs Lindermans, viņa nepie-

ņemamā izturēšanās, kuŗai nekāda reakcija nav sekojusi.

Tieslietu ministrs Jānis Bordāns norādīja, ka referendums savilņojis latviešus un tā rezultāti pārliecinājuši. Tas apliecina demokrātijas stiprumu. Kas notika pēc referendumā? Krieviski runājošā sabiedrība varēja novērtēt savu spēku, ko varēja izvērtēt gan par labu, gan sliktu.

Pārmaiņas darba likumā saņēma lielu visa politiskā spektra pretestību.

Referendums bija ne tikai Latvijas iekšējais jautājums. Tajā izpaudās arī lielā kaimiņa ietekme. Tas bija tikai sākums ofensīvai no ārpuses, kas joprojām turpinās. Krievija diemžēl nav aizgājusi tālu no kādreiz PSRS ieturētā kursa. Mums jāsaprot, ar ko mums ir darīšana. Bordāns ieteica sabiedrībai neaizmirst referendumā rezultātus. Tas palīdz nodrošināt latviešu valodas vietu mūsu valstī.

Uz konferenci neieradās uzaiņinātais izglītības un zinātnes ministrs Roberts Kīlis.

Sekojošās diskusijās pirmā pie vārda tika krieviete E. Krivcova no *Saskaņas centra*. Viņa skaidroja, ka patriotisms Latvijā jāieaudzina arī krievu skolās. Esot ļoti liela interese mācīties latviešu valodu, tāpēc valstij jāgādā par iespēju visiem krieviem, kas to vēlas, mācīties latviešu valodas kursus. Publika nurdēja: „Kur gan jūs bijāt 20 gadus, ka tikai tagad atjēgušies, ka jāemācās latviešu valoda?”

Rīgas domnieks Mārtiņš Zandbergs atzina, ka viņam neesot nekādu problēmu tāpēc, ka viņš neprotot krievu valodu, jo ir uzaudzis Rietumos. Visi krievvalodīgie Rīgas domnieki spējot

ar viņu sarunāties latviski, tikai latviešu domnieki diemžēl ar krieviem cenšoties runāt krieviski. Zandberga sirsnīgs ieteikums: ja mēs nākamos trīs gadus ar krieviem runāsim tikai latviski un aizmirsīsim krievu valodu, pašreizējā problēma būs atrisināta.

Šī gada 18. februāra *Latvijas Avīzē* bija ievietoti vairāki raksti, kuŗos aplūkots pēc referendumā aizvadītais gads. Arī žurnālistu vērtējumā runāts daudz, bet izdarīts maz. Tieši daudzi Latvijas politiķi it kā jūtas Krievijas ēnā un ir ļoti piesardzīgi savā rīcībā par drosmīgāku latviešu valodas ieviešanu spēcīgi nosargātajā divvalodības valstī. Uldis Šmits ievadrakstā norāda, ka pēc nacionālkomunistu iztīrīšanas 60. gadu sākumā LPSR vadība populārizējusi kampaņu, ka padomju Latvijā krievu valoda nav svešvaloda. Šādu domu tagad savā politikā turpina *Saskaņas centrs*.

Žurnālisti apciemojuši Tabores pagastu un Vaboles pagastu kaimiņos, netālu no Daugavpils. Tabores pagastā 93,2% referendumā nobalsojuši par krievu valodu, bet 6,8% pret. Vaboles pagastā par krievu valodu nobalsojuši 7,8%, pret - 91,7%. Tabores pagastā latviešu ir tikai 14,1%, krievu - 50,1%, poļu - 18,5%, baltkrievu - 11,1%, citi - 3,2%. Vaboles pagastā 84% latviešu, 11% krievu, 5% baltkrievu, poļu, lietuviešu un ukraiņu. Acīmredzot lielākā tautība pagastos ietekmē citas. Abos pagastos daudz līdzsvarotāks esot viedoklis, ka viņi dzīvo Latvijas valstī un ciena to.

Ojārs Celle

(Turpināts no 11. lpp.)

Rotaļas ar nopietniem jautājumiem

Ievērojot visus drošības riskus, kādi Latvijai iespējami mūsdienās pasaulē (it īpaši domājot par tā vērtajiem kibernetiskajiem, kuŗi patlaban ir daudz bīstamāki nekā iespēja, ka mūsu valstij kāds varētu uzbrukt ar tradicionāliem militāriem līdzekļiem), SAB direktora amats nekādā ziņā nedrīkst kļūt par politiska tirgus elementu, un, ja valdošās koalīcijas politiķi tik tiešām vēlas šajā gadījumā spēlēt ierastās spēlītes, tad, teikšu vēlreiz, tas ir bīstami Latvijai un mūsu valsts vietai pasaulē – kaut vai tāpēc, ka tas pats NATO ar ļoti greizu aci skatītos uz kandidātu, kuŗam nav nepieciešamo profesionālo talantu un kuŗš ir politiski angažēts.

Nacionālās drošības padomes sēdes ir slepenas, tāpēc es nekādi nevaru zināt, kas tur tiek vai netiek runāts. Toties es zinu, ka mūsu valstī ir pietiekams skaits drošības jautājumu profesionāļu, par kuŗu spējam it kā nevajadzētu šaubīties. Piemēram, J. Kažociņam pašam ir vietnieki. Ir cilvēki, kas vada Drošības policiju un Militārās izlūkošanas un

drošības dienestu. Galvenais te ir, vai kāds no NDP locekļiem īpaši piedomā par to, kā šis process izskatās sabiedrības (tostarp arī starptautiskās sabiedrības) acīs.

Nudien negribas ticēt, ka Valsts prezidents Andris Bērziņš pret šo jautājumu izturas nenopietni, bet, pirmkārt, viņš, lai arī kādreiz Saeimā pārstāvējis *Zaļo un zemienu savienību*, patlaban NDP ir vienīgā nepolitiskā persona un, otrkārt, par eventuālo SAB direktora kandidātu būs arī jābalso Saeimā. Ja atkal ies valā tradicionālais trādirīdi (un par vienu no iespējamiem kandidātiem - bijušo Latvijas ģenerālprokuroru Jāni Maizīti daži NA deputāti jau ir pateikuši, ka par tādu viņi nu gan nebalsošot), tad tas nozīmēs ierasto „paražu” uzturēšanu spēkā, un tas pat ļoti stipri kaitēs Latvijas stāvoklim NATO, kā arī valsts drošības sistēmai vispār. Jācer, ka Valsts prezidents to nepieļaus, pat ja politikāni vēlas nodarboties ar ierastajām rotaļām. Šī nūdien nav tā reize, kad tas būtu kaut vai daļēji akceptējams.

Kārlis Streips

Dzejnieks vēstnieka lomā

Jāks Jeerīts, *Mainīgais*, no igauņu valodas tulkojis Guntars Godiņš, apgāds „Mansards”, 2012.g., 392 lpp.

Sabiedriskus aktivistus, lai cik viņi būtu cienjami, par sevišķi dziļiem cilvēkiem nemēdz uzskatīt. Dziļie it kā būtu savrupnieki, vientulīe, klusētāji.

Klusie ūdeņi esot dziļi, tā saka. Izņēmumi īpaši dužas acīs. Par vienu tādu var uzskatīt otro ģenerālsēkretāru Apvienoto Nāciju vēsturē, zviedru Dāgu Hamaršeldu. Pēc Hamaršelda nāves dienesta gaitu laikā, avarējot lidmašīnai Afrīkā, tika publicētas viņa dienasgrāmatas, kas viņu pasaulei parādīja kā izcilu, cilvēka būtībā iejutīgu domātāju. Par tādu augsta ranga starptautisku politiķi (vai dižierēdņi), kas reizē bijis filozofs, sirmā senatnē būtu priecājies Valsts autors Platons.

No 2006. līdz 2010. gadam Igaunijas vēstnieks Latvijā bija dzejnieks un novelists Jāks Jeerīts. 2010. gadā igauņu valodā, bet tagad Guntara Godiņa latviskā tulkojumā iznākusi viņa grāmata *Mainīgais*, par kuŗas ieklasificēšanu vienā vai otrā žanrā var debatēt, tomēr forma ir kā dienasgrāmatai. Nekas neliecina, ka Jeerīts būtu bijis nolaidīgs vai bezatbildīgs savas valsts interešu pārstāvis Rīgā, tomēr viņam rūpējusi arī sava privātā prāta un jūtu dzīve, ko viņš nav ļāvis sabiedriskajiem pienākumiem kompromitēt. Var pat teikt, ka viņa dzīves vadmotīvs bijis ieturēt veselīgu līdzsvaru starp sabiedriskiem uzdevumiem un savas personiskās sfēras, savas personības integritātes pasargāšanu un saglabāšanu.

Lūk, pāris citātu:

Katru dienu man mugurā tīrs kreklis, izgludināts uzvalks un kaklā izvēlēta kaklasaite. Tas ir amats, kas

mani no rīta ceļ kājās. Es daru savu darbu. Neviena nevar apšaubīt. Bet lai neviena pat nedomā, ka zina, kas notiek manī iekšā. Neviena! (126. lpp.)

Citu dzīves nepieder mums, un mūsu dzīves nepieder citiem. (99.) *Es esmu kā kamielis, kas iet tieši tik ilgi, cik iet, galvu augšā.* (84.)

Viscaur rodas iespaids, ka Jeerīts nav dzimis diplomāts, bet ka viņš, būdams taču labs Igaunijas patriots, savu vēstnieka lomu Rīgā godam nospēlē. Tiesa, viņam nerūp arīšķības, kādas, šķiet, vairākumam diplomātu ir tieši tās, kas šo darbu dara pievilcīgu.

Es nekad neesmu gribējis mašīnu. Man nav mašīnas. Es gribu iet kājām, viņš raksta. (332.) Rīdzinieki, kas Jeerītu pazinusi, viņu bieži saimējuši arī braucam pa parku celiņiem vai gar jūru ar divriteni. Lai laiku pa laikam aizbrauktu mājās uz Tallinu, vēstnieks devis priekšroku satiksmes autobusam, nevis lidmašīnai.

Jeerīts raksta: *Es nemāku nevienam pašam novērotājam NEPĀR-PROTAMI izskaidrot, ko es vispār te vēstniecībā daru. Oficiālie burvju vārdi skan šādi: esmu klāt. Klātbūtne ir mana mantra.* (367.)

Un Jeerīts tad nu arī visur ir klāt. Reizes divdesmit gadā viņam jāparādās Rīgas lidostas VIP telpās, kad Rīgā ierodas vai kā transitpasāžieris Rīgā citā lidmašīnā pārsēžas Igaunijas valsts prezidents. Dienasgrāmatas ieraksts par vienu šādu reizi: *Mierīga priekšpusdiena lidostas VIP telpās. ... Prezidents darbojas ar savu laptopu, mēs runājamies. Mūsu bija daudz.* (271.)

Citreiz jāiet, kad aicina Latvijas prezidents: *Vakarā vēlreiz uzvilku tumšo uzvalku ar balto kreklu un etiketei atbilstošo kaklasaiti. Bija jāiet uz prezidenta pils dārzu skati-*

ties salūtu. Pēc tam, pārnācis mājās, pēkšņi pamanīju, ka MANS ES arī ir atgriezies. ... Tu atkal esi tu pats. (80.)

Sava „es” gluži vai ekstatiska atgūšana pēc sabiedriska tēla lomas nospēlēšanas pieņemšanā pie Amerikas vēstnieces lasāma 119. lappusē:

Ātri vien devos no turienes prom, kad visi pazīstamie bija saplīkēti, samīļoti un sabučoti, samāti un sačaloti. ... Virs Rīgas krājas vakara krāsas krāsainie mākoņi, violeti un oranži, saulriets tos apgaismoja kaut kur no apakšas, no neredzamā. Varbūt no zemes apakšas. Mākoņu krāsa bija spēcīga, un ainava bija neciešami skaista. ... Paliku stāvam kājās zem parka kokiem, uz pieņemšanas ielūguma otras puses žigli uzrakstīju vienu dzejoli. Tad pacēlu skatienu uz augšu un pamanīju, ka pāri ielai redzama Arlietu ministrijas ēka. Sāku smieties. Nevienā Arlietu ministrijā nevienam ierēdnim nevajadzētu sākt domāt, ka viņš zina, ko dažs ārvalstu vēstnieks tieši tagad zem kokiem dara.

Jāka Jeerīta dienasgrāmata sevišķi iepriecinās cilvēkus, kuŗus pati dzīve ievirzījusi tādu uzdevumu veikšanā, kas diendienā prasa tikšanos un saskarsmi ar daudziem citiem cilvēkiem, bet kuŗi sirds dziļumos ilgojas pēc laika dziļākām pārdomām, pēc iespējam ieskaitīties pašiem sevī, pēc lasīšanas priekiem un, ko var zināt, varbūt pat pēc kāda dzejoļa sacerēšanas.

Latviešu lasītājam īpaši gribas zināt, ko igauņu vēstnieks un dzejnieks saka par mums pašiem. Izteikumi par Latviju, latviešiem un Rīgu itin bagātīgi izkaisīti pa visu grāmātu. Jeerīti pamanījis, ka latvieši igauņus tiecas apbrīnot: „Igaunija Latvijā ir lielvalsts.” (53.) Divas lappuses (116. – 117.) viņš veltījis cilvēkam, kas pēdējos gados var-

būt vairāk nekā jebkuŗš cits kļuvis par Rīgas ielu kultūras dzelzs inventāru. Tā ir Marija, kas Līvu laukumā magnetofona mūzikas pavadījumā ar vienu roku paceltu, otru lejā griežas un griežas riņķi apkārt un atlidzībai par savu „dejošanu” labprāt pieņem gaŗāmgājēju sīknaudiņu. *Viņa grieziesies tur tik ilgi, cik ilgi grieziesies pasaule,* rezonē Jeerīts. Te, protams, ir viegli dzejniekam oponent: uz galvošanu dažus simt metrus no Līvu laukuma statistikā, debesīm pietuvinātā *Milda* tur stāvēs vēl ilgi pēc tam, kad Marija vairs negrieziesies. Bet tāpēc jau ir dzejnieki, lai tikpat skaisti kā to, kas ir, pasacītu arī to, kā nav.

Pašus nelaipnākos vārdus par mums Jeerīts saka ierakstā par Jāņa Čakstes simt piecdesmit gadu dzimšanas dienas atceres brīdī pie prezidenta pieminekļa Meža kapos. Esam notēloti kā slikti organizatori, aicinot diplomātisko korpusu piemiņas vietā ierasties „nepiedodami agra”, bet tad aizkavētā Latvijas prezidenta dēļ liekot šiem diplomātiem kopā ar skolēniem „vairāk nekā pusstundu ... stāvēt ierindā zem klajām, raudošām debesīm”. Jeerīts raksta: *Mēli trīdams, kāds no mums izteica bēdīgu novērojumu, ka šī nebeidzamā himnas spēlēšana, bezgalīgā ziedu nolikšana visu pieminēkļu, akmeņu un durvju priekšā, kā arī gaŗo runu teikšana, kuŗu visi jau iedomājami vārdi sen novadējušies un spirta glāzē klunkšķ zaļš ūdens, tas viss liecina par latviešu nedrošo identitātes sajūtu.* (128.)

Interesanti, vai tad Igaunijā valstiski nozīmīgi rituāli kaut kā būtiski atšķiras no Latvijā ierastajiem? Kā, piemēram, atbildētu Anna Žīgure, kādreizējā Latvijas vēstniece Igaunijā? Pie bieži vien nekvalitatīvas Latvijas himnas atskaņošanas

mūsu autors vēl atgriežas 249. lappusē. Plašāk (301. – 303.) apskatīta Kārļa Ulmaņa „nepatika pret igauņiem” un tās iemesli, kuŗu dēļ Ulmanis ne reizi nav viesojies Igaunijā.

Grāmata ir pilna aforismu, sentenču, prātulu, tā ka tās viegli varētu sakopot mazgrāmatīnā dzīves gudrību pasmelties gribētājiem. Piemēri:

Katra tavas ādas šūna, katrs tavas dzīslas aukliņas centimetrs ir brīnumdarbs. Tikai tad, ja tu spēj to pareizi ieraudzīt. (14.)

Rakstīšana rada reibuma pakāpi, ko izsaka ar trijiem vārdiem pārņemta reizē: es esmu; es mīlu; es mirstu. (168.)

Starpība starp eiropieti un amerikāni:

Viņi tur pērk. Visu. Es te lasu. Visu. (202.)

Par igauņu emigrantiem Zviedrijā:

Patiesībā viņi ir jau par vienu trešdaļu zviedri. Tas nav ne labi, ne slikti, tā vienkārši ir. (238.)

Ja tev nav Dieva, tad uz ko tu ceri, ja tev ir Dievs, tad no kā tu baidies! (345.)

Dieva vārds gan, vismaz latviskajā tulkojumā, kārtējo reizi rakstīts ar mazo burtu. Lai es nekļūtu gaŗlaicīgs, apsolos turpmāk šo tematu vairs necilāt, bet divaini šķiet, ka vārds *Vārds*, kas Jāņa evaņģēlija pirmajā teikumā lietots kā Dieva sinonīms, rakstīts ar lielo V (33.), Dieva nams Doms rakstīts ar lielo D, Dieva slavinātājas mūzikas komponistu Bacha un Hendeļa vārdi rakstīti ar lielo B un H, bet pats Dievs – ja ne saturiski, tad ortografiski – tai pašā grāmātā jāpazemo ar mazo burtu. Kur te loģika?

Eduards Silkalns

(Turpināts no Nr. 8)
Aleksandrs Gārša

Skolā jāiet, jāmacās Atmiņu stāsts

Skolu pēc dažiem mēnešiem slēdza, jo paredzēja tajā iekārtot kaŗa lazareti. Nu varēju atkal atsākt savu veco dzīves stilu, iet uz kino, kļīst pa ielām un braukt ar tramvajiem. Palaikam gan mani pieskatīja vecāka dāma, ārstu ēdnīcas vadītāja. Ēdiens kļuva sliktis un gluži nepierasts. Ārstu klātie nē sāku „dumpoties” un daudz ko atteicos ēst, kaut burkānu marmelāde un maģiskais medus man garšoja. Sevišķi ienīdu zirņu un grūbiņu zupu. Vācu ārsti, mātes kolģēgas, šausminājās un sacīja, ka citiem pat tā vairs neesot ko ēst. Dažreiz māte izmisumā mani gandrīz aiz matiem dabūja aizvilkt uz istabu un īsti nezināja, ko ar mani iesākt. Novēdu viņu līdz asarām. Laikam manas Latviji izlutinātās bērības pēcekas.

Vienu dienu pavisam negaidot Kemnicā ieradās mans tēvs. Slimnicā iekšā nākt viņš nedrīkstēja, bet dažreiz māte pa tāliem sānu vārtiņiem viņu slimnicā „iešmugulēja”. Tad es dabūju iekrājušos pagātnes grēkus izpirkt, stundām ilgi kaktā stāvēt. Kaprises ārstu ēdnīcā vairs neatkārtojās, toties uz ielas vācu meitenes, kam bija gaŗi mati, rāvu aiz bizēm un pats muku projām.

Toreiz varēju ļoti ātri paskriet.

Vispār bija interesanti, kā tēvs bija ticis ārā no Kurzemes un nonācis pie mums. Viņu bija noķēruši līdz ar kādu citu, zvejnieku laivā mēģinot braukt uz Zviedriju. Laikam latviešu palīgpolicisti izlikās noticejuši viņa neticamajam, pat naivajam stāstam, ka viņš braucis ar savu draugu zvejniekiem līdz jūrā „pazvejoj”. Interesanti, kā viņš bija izskaidrojis brezentu maisu ar drēbēm un dokumentiem!

Drīz pēc tam pie tēva Tautas Palīdzības birojā esot ieradušies divi vācu virsnieki un likuši parakstīt dokumentus, ka varot jaunus latviešu puišus piespiest iet armijas „palīgdienestā” tranšejās rakt un ka vajadzības gadījumos Sarkanā Krusta – Tautas Palīdzības ambulances varot izmantot armijas daļu pārvadāšanai. Tēvs atbildējis, ka pirmais neesot viņa kompetencē un otrs esot pret Ženēvas konvenciju un viņš neko tamlīdzīgu neparakstīšot. Virsnieki atbildējuši: „Ak tad jūs esat pret mums un gribat kaŗa darbību sabotēt!” Paņēmuši līdzī un ieslēguši aiz restēm turpat Liepājā, nošaujamo cietumā. Naktī kāds

jauns latviešu leģionārs – virsnieks, kas viņu pazinis no agrākiem laikiem, izlaidis viņu ārā, bet teicis, lai no Kurzemes „pazūd”, cik ātri vien varot. Tēvs līcis kādam savam palīgam izrakstīt „Tautas Palīdzības” vārdā „komandējumu” uz Vāciju, iejucis bēgļu masā uz kāda kuģa un nonācis Vācijā. Bet tas viss jau ir cits stāsts.

Kemnicā viņš nonāca pēc lieluzbrukuma Drēzdenē. Es pats vēl Drēzdenē paspēju redzēt, kad māte mani paņēma līdzī, tur apmeklējot kādu draudzeni – latviešu ārsti, kas tur bija apmetusies. Redzēju vēl slaveno „Cvingeru” un skaisto veco iekšpilsētu un sevišķi izbaudīju braucieni ar speciālo ātro tramvaju. Nedēļu vēlāk naktī pa istabiņas logu redzējām, ka visa austrumu pamale ir spoži sarkana. Drēzdenes vairs nebija! Kemnicieši priecājās, ka vismaz viņus šāds liktenis nepiemeklēja! Paris nedēļu vēlāk tieši tas pats notika ar Kemnicu. Tēvs tobrīd sēdēja kādas mazaras viesnīcīņas pagrabā, pie centra.

Māte šo nakts lieluzbrukumu pavadīja jaunās slimnīcas korpusā ar saviem infekcijas slimību pacientiem. Es sēdēju lielās blokma-

jas pagrabā ar gaŗīgi slimajiem pacientiem. Tā bija baiga nakts. Gandrīz bezgalīgi ilgi skanēja tuvu un tālu sprāgstošo bumbu dunoņa. Sagraģis mazu koferīti, sēdēju pagrabā, tricēdams aiz bailēm. Sevišķi nepatīkama bija tuvā dārdoņa. Ar bažām skatījos trubās, kas vijās gar griestiem, un brīnījos, kas notiks, ja tās tiks pārrautas. It kā kāds būtu lasījis manas domas, sekoja milzīgs sprādziens un izdzisa patvertnes gaismas. Gaŗā vājie skaļi blāva, un es biju sastindzis aiz bailēm. Sekoja klusums. No pagraba neļāva iziet, jo nākot otrs degbumbas metēju lidmašīnu vilnis. Drīz pēc tam pagrabs piepildījās ar dūmiem un es tomēr dabūju to atstāt. Izgāju pagalmā februāra sniegā un pamanīju, ka ēkas korpus vidū ir gandrīz pārsķelts un vai nu no sprādziena, vai degbumbām dega. Stāvēju šīs ēkas pagalmā, krampjaini turot savu mazo koferīti ar man mīlajām lietiņām, kļiedzu skaļā balsī, un man lija asaru straume. Nezināju, kas noticis ar māti citā pagrabā, citā ēkā. Visapkārt slimnīcas pakalnam pilsēta ielejās dega. Lejā vilņoja nepārtraukta uguns jūra. Zināju, ka kaut kur tur, šajā liesmu ellē, ir mans tēvs, un nevarēju aptvert, ka tur kāds vispār var izdzīvot.

Pēc laika, kas likās bezgalīgi gaŗš, atnāca māte un mēs uzgājām mū-

su neskartās ēkas istabiņās. Otrā rītā no mātes nodaļas pagraba izvāca nesprāģušo milzu bumbu. Nekādas uzbrukuma atsaukuma sirēnas šai chaosā vairs neskanēja. Viss slimnīcas dārzs bija klāts lieļiem bumbu krāteriem. Nebija jāiet uz mežu tos meklēt. Kā izsmieklis slimnīcas neskarto ēku jumtus greznoja gigantiski sarkani krusti uz balta fona. „Tepīkbumbot” vācu pilsētas, droši vien nevienam bumbotājam Ženēvas konvencija nerūpēja... Otrā rītā nokvēpis pie slimnīcas vārtiem ieradās tēvs. Kā akmens man nokrita no sirds. Saķērušies rokās, viņi cilvēku ķēdē iznākuši cauri uguns vētrai deģošajā pilsētā. Tā laikam man bija dāvana manā nesen aizgājušajā desmitajā dzimšanas dienā.

Savādā kārtā lazareti skolā neierīkoja, un skola kādu laiku pēc lieluzbrukuma neskarta atsāka darbu. Pēc kādām nedēļām, man no skolas ārā ejot, sākās zemu lidojošu lidmašīnu uzbrukums. Bez jebkāda brīdinājuma vācu zēns, kas man bija skolas solā blakus sēdētājs, mēģināja skriet pāri ielai, bet viņu smagi savainoja. Vēlāk viņš slimnicā nomira. Pēc tam es uz skolu vairs negāju. Un tā, cik atceros, isi pēc tam fronteī tuvojoties, darbību arī beidza.

(Turpinājums sekos)

Dzīves uzdevuma piepildīšana

Arnolds Klotiņš No zobena dziesma. Roberts Zuika un viņa vīru koris karā, gūstā un trimdā. Apgāds „Zinātne”, 2013.

Nezin kādēļ man šķiet, ka Arnolda Klotiņa un viņa aprakstītā grāmatas varoņa - diriģenta un mūzikas dzīves organizatora mūži ir vilkuši līdzīgas mūža gaitu spirāles. Neparastas un līdzīgas dzīves parāles. Abu mūža kulminācija ir pēdējie divi gadu divdesmiti. Faktiski kopš no Latvijas atgūtās neatkarības pirmajiem gadiem. Vienam - atgriešanās mājās, tautas gaviles un virsdiriģenta zizlis. Otram - „Latviešu koŗa dziesmu antoloģija” kopā ar Imantu Kokaru, grāmata „Mūzika okupācijā”, par koŗu Arnolds Klotiņš šogad saņēma Lielo mūzikas balvu (kaut Latviešu Mūzikas balvu viņš ir izdalījis citiem) un tagad - pētījums par Roberta Zuikas dzīves gaitām un aktīvo mūzikālo darbošanos mūža garumā grāmatā „No zobena dziesma”.

Šogad sakrīt divas lielas jubilejas: Jāzepa Vītola un viņa mūzikas teicamā interpreta Roberta Zuikas apaļās skaitļu virknes - 150 un 100! Klotiņa grāmata iznāca tieši Zuikas jubilejas nedēļā.

Rakstīt par savu varoni, viņam dzīvam esot, ir grūti. Ne vienmēr izdodas izveidot varoņa ģimēni, koŗā fakti līdzsvarotos ar patiesību. Arnoldam Klotiņam tas ir izdevies, jo Roberta Zuikas dzīve un darbs nostiprināts otra grāmatas varoņa - Laika reālajos ietvaros. Grāmata ir par diviem varoņiem: Robertu Zuiku un viņa laiku. Arnolds Klotiņš, pats būdams sava laika liecinieks, spējis teicami izprast mūziķa dzīves likteņa mainības. *Tempus opportuumum nosce!* - Centos satvert īsto brīdi, kā teicis kāds viduslaiku domātājs.

Laiks ir nekad neaprimstošas dzirnas, kas visu samāļ putekļos. Bet tikpat labi arī telpa, koŗā viss pamazām nosedzas ar atmiņu biezo putekļu kārtu. Taču pat telpas nebeidzamībai ir savas robežas, kas ir atkarīgas no mūsu uzveres, iztēles lieluma. Diemžēl apstāšanās šajā Laiktelpā nav iespējama. Ar vēlēšanos uzvarēt laiku nodarbojas mūzika. Un dažreiz izdodas uzveikt Laika dzirnas, dažreiz ne! Tās maļ lēni un neapsturami.

Šis filozofiskās pārdomas raisa A. Klotiņa apjomīgais pētījums. Simt astoņdesmit lappušu biežā grāmata, koŗā teksts ir katrā lapusē dalīts uz pusēm, ir kā laba ilustrācija viņa paša iepriekšējam darbam „Mūzika okupācijā”. Autors jau tur apraksta koŗa pēdējās dienas, latviešu inteliģences pašizliedzīgo palīdzību Kurzemes cietokšņa aizstāvjiem, arī trimdnieku pirmos solus svešajā zemē.

Jaunā grāmata turpina šo aizsāktu pētījumu, atklājot jaunus faktus mūsu maz pētītās latviešu mūzikas vēstures lapaspusēs. Faktu daudzums, kas saglabājis Zuikas un viņa laikabiedru atmiņas un dokumentos, ir mēģinājums apturēt laika dzirnu vienmuļo maļšanu, koŗa jau tā ir pietiekami daudz savos gaņģos samalusi, izmalusi mums vēl nezināmu varoņa dzīves un likteņus. Roberta Zuikas dzīve tam ir labs piemērs.

Jānis Norvilis stāstīja, ka viņam sapņos bieži nācies atgriezties savā

dzimtajā pusē, īpaši tēva celtajā klētiņā, koŗas attēlu viņš glabāja pie savas gultas. Kultūras psihologi un antropologi droši vien rastu dažādus zinātniskus skaidrojumus šādiem sapņiem. Man ir savs skaidrojums: šie sapņi ir tās mistiskās saites, koŗas ļauj cilvēkam atgriezties zaudētajā bērniības paradīzē. Paradīzē, koŗa vienīgā spēj pretoties laika absorbcijai un atmiņu patinai.

Arī Roberts Zuika droši vien redzējis sapnī savas tēvmājas Ambātus, varbūt arī savu Kosas skolu. Tā pieminēta grāmatā itin bieži. Arī Robertam mācoties Rīgas Skolotāju institūtā, viņa skolotāju vidū bija vairāki pazīstami latviešu zinību vīri: mūzikas vēsturnieks un diriģents, folklorists Jēkabs Vītoliņš, teologs, folklorists, dzejnieks Ludis Bērziņš. Tā vien šķiet, ka Bērziņš bijis viens no tiem teologiem, koŗi saskatīja latviešu tautasdziesmā vairāk nekā pagāniskas vārsmas. Dievam žēl, mūsdienu teologu vidū šāds vīrs nav atrodams... Šķiet, ka Zuikas skolas biedrs varēja būt arī Hermanis Kreicers, vairāku atmiņu grāmatu (trimdā izdotu) autors. Šķiet, viņiem vajadzēja tikties, kaut ne Kreicers, ne Zuika šādu faktu nemin. Institūta mācībspēki bija nozīmīgs faktors savu studentu daudzpusīgas izglītības darbā. Šķiet, šodienas „šaurā” specializācija ir krietni sašaurinājusi studentu pasaules izjūtu, nemaz nerunājot par aistētiskajām bagātībām, kas palikušas vienīgi laika kavēšanai.

Liela vieta grāmatā atvēlēta Roberta darbam koŗadienestā. Foto attēlos redzamais staltais virsnieks bija uzņēmies tiem laikiem neiedomājami atbildīgu un vienlaikus bistamu pienākumu - vākt no iesaukto leģionāru vidus koŗa dziedātājus, tādējādi tos pasargājot no nosūtīšanas uz fronti. Protams, nav jau tikai dziedāšana. Bija arī kaujas brīži, apkoŗojot diversantus Ludzas apkārtnē. Taču galvenais tomēr - dziesma. Pēc atmiņas un bez instrumenta tiek sagatavota Emīla Dārziņa/K. Skalbes MŪŽAM ZILL. Pagādījusies arī Jāņa Ivanova /R. Bebra LŪGSNA. Šis dziesmas dēļ Ivanovs visus pēckoŗa gadus dzīvoja bailēs, lai neviens to nepieminētu.

Garš un sarežģīts ir ceļš projām no dzimtenes. Kaujas Horstā, gūstekņu nometne, vēlāk bēglu nometnes. Mani ne reizi vien pārsteigusi trimdnieku nepieciešamība pēc kultūras, mākslas, mūzikas, literatūras! Dzīvojot pusbadā (arī Latvijā tajā laikā nebija labāk), saspīesti neapkurinātās telpās, saģērbti ar to, kas pa rokai, viņi veido laikrakstus, glezno, organizē koŗus un, vēl trakāk, - riko pat DZIESMU SVĒTKUS!

Kādu laiku pag. gs. 90. gadu sākumā dzīvojot un strādājot Ziemeļvācijā, apmeklēju bijušo bēglu nometni netālu no Flensburgas. Kaut tagad tajā mitinās bēgli no visas pasaules, apkārtnē vide un vietējo iedzīvotāju attieksme, šķiet, nav mainījusies. Tā pati vērojošā, atturīgā un neieinteresētā attieksme pret šo nometņu iemītniekiem nav būtiski mainī-

jusies. Kā ledus gabalā iesalusi varde, koŗu pēc gadu tūkstošiem pēti un preparē.

Emocionāla virsotne grāmatas pirmajā pusē ir Zuikas koŗa rūpes par slimo Jāzepu Vītolu. Viņa aiziešanas stāsts, liekas, ir visemocionālākais visā grāmatā. Koŗa dziedātā komponista pēdējā dziesma KALĒJS (Kārļa Skalbes vārdi) ir gan beigas bagātam mūžam, gan sākums jaunai koŗu un dziesmu ērai, koŗai vēl gala nav.

Pēdējais Zuikas izcilais nopelns - visa vīru koŗa pārvešana un darbā iekārtošana Anglijā liekas pilnīgi neticams pasākums. Taču veiksmīgs. Nelielā britu strādnieku pilsetīnā Korbija kļūst par sava laika koŗu aktivitāšu centru. Bez Zuikas aktīvas līdzdarbības tas nebūtu izdevies. Koncerti dažādās Anglijas vietās, Vācijā, dziesmu konkursi, piedalīšanās latviešu Dziesmu dienās un Dziesmu svētkos ir apbrīnā vērta sasniegums, ko betona maisītājs Stjuarta un Loida metallrūpniecības uzņēmumā Roberts Zuika no darba brīvajā laikā spēj panākt.

Zuikas koris bija čakls jaundarbu atskaņotājs. Protams, viņam bija sava gaume - mūsdienīgākiem koŗa līdzekļiem veidota mūzika viņu neinteresēja. Viņa iemīloti bija Jāzepa Vītola, Jāņa Ciruļa, Emīla Dārziņa, Viktora Baštika, Helmera Pavasara, Jāņa Norviļa un citu koŗa darbi, koŗi veidoti latviešu koŗa mūzikai tik mīļajā ziemeļnieciskā romantisma garā. Taču ir arī Jāņa Kalniņa vienkārši veidotās dziesmas, Tālvālža Ķeniņa ne tik vienkāršās un pat Alberta Jēruma pavisam ne vienkāršās dziesmas. Liecība, ka diriģenta mūzikālais apvārnis bijis visai plašs. Padomju Latvijā dzīvojošo komponistu darbiem gan viņš nav ķēries klāt.

Īpašu vietu Roberta Zuikas dzīvē ieņem latviešu mūzikas vēstures izpētes jautājumi. Kopš 1968. gada dienas gaismu ierauga iemīlotais žurnāls LATVJU MŪZIKA. Tā galvenais veidotājs un redaktors līdz mūsu dienām ir Zuika. Šis žurnāls neaizstājams bijis un vēl joprojām ir arī Latvijā. Jo latviešu mūzikas nopietnāka pētīšana aizsākās tikai 90. gadu sākumā. Aprakstošās, ar padomju aistētiku *farsētās* grāmatas šodien nekadu nopietnu vēsturisku skaidrojumu nedod. Tāpēc Roberta Zuikas darbs vērtējams īpaši augstu!

Sasniedzot savus simt gadus, diriģents, pedagogs, mūzikas darbinieks visplašākajā nozīmē Roberts Zuika ir gan savu bijušo koŗu, gan Latvijas kopkoŗa mīlots un cienīts. Cienot viņa nevēlēšanos sastapties ar ārēju jūtu izpaušmēm, zinām, ka arī šīs dienas, šis laiks mūziķim ir piepildīts ar cilvēcisku siltumu un mīlestību. Arī ar mūsu laba vēlējumiem! Protams, laba vēlējumi un pateicība Arnoldam Klotiņam par tik pamatīgu pētījumu, koŗa kultūrvēsturisko nozīmi noteiks jau rītdiena!

Pauls Dambis

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

MARTS

- 15. marts - 17. marts** - ASV skolotāju konference Gaŗezerā, Mičiganā. Riko ALA. Vairāk www.alausa.org
- 16. marts** - Komunistiskā terora upuŗu piemiņas dievkalpojums Rīgā, Doma baznīcā plkst. 10.00. Ziedu nolikšana pie Brīvības pieminekļa un Lestenes Brāļu kapos
- 16. marts** - Balvas pasniegšana veiksmīgākajam latviešu uzņēmējam Lielbritānijā. Northemptonā, Lielbritānijā. Riko Anglo-Baltic News
- 21. marts - 26. marts** - Piektais Starptautiskais R. Blaumaņa festivāls Valmieras teātrī
- 23. marts** - Izrāde „Sprīdītis” Bredfordā, Lielbritānijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 24. marts** - Izrāde „Sprīdītis” Londonā, Lielbritānijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 25. marts** - Deportāciju atceres dienai veltīts koncerts Omskas latviešiem Omskā, Krievijā. Riko „Latvijas koncerti”

APRĪLIS

- 13. aprīlis - 14. aprīlis** - Ziemeļamerikas latviešu XIV Ērģeļu dienas Filadelfijā latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudzes baznīcā Newtown Square, PA. Vairāk www.latvianluthchurchphila.org
- 13. aprīlis** - Izrāde „Sprīdītis” Dublinā, Īrijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 14. aprīlis** - Izrāde „Sprīdītis” Limerikā, Īrijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 19. aprīlis** - Izrāde „Pasakas par ziediem” Stokholmā, Zviedrijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 20. aprīlis** - Izrāde „Pasakas par ziediem” Gēteborgā, Zviedrijā. Riko „Latvijas koncerti”
- 21. aprīlis** - Izrāde „Pasakas par ziediem” Oslo, Norvēģijā. Riko „Latvijas koncerti”

MAIJS

- 2. maijā** - ASV latviešu organizāciju pieredzes apmaiņas seminārs. Vairāk www.alausa.org
- 3. maijs - 5. maijs** - Amerikas latviešu apvienības (ALA) 62. kongress Sietlas priekšpilsētā Tukwillā. Vairāk www.alausa.org/lv/citi/alas-62-kongress-sietla-vasingtona/
- 4. maijs - 5. maijs** - Latviešu kultūras dienas Īrijā. Riko Latviešu nacionālā padome Īrijā. irijaslnp@gmail.com

JŪNIJS

- 1. jūnijs** - Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv
- 4. jūnijs - 15. jūnijs** - Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv
- 21. jūnijs - 22. jūnijs** - Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv
- 22. jūnijs - 29. jūnijs** - Daugavas Vanagu Centrālās Valdes sēde un Globālās dienas Rīgā un “Valguma pasaulē” (Tukuma nov.). Vairāk informācijas - amezmalis@hotmail.com
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** - „Hello, Latvia! / Sveika, dzimtene!” - divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.
- 27. jūnijs - 11. jūlijs** - „Heritage Latvia” - angļu valodas ceļojums jauniešiem. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alaua.org **Pieteikšanās termiņš abiem ceļojumiem ir līdz 2013. gada 28. februārim.** - Pieteikšanās veidlapas ir pieejamas ALAs mājas lapā www.alausa.org.
- 30. jūnijs - 7. jūlijs** - XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:
  29. jūnijā 11.00 koŗu koŗi LU aulā un Rīgas Latviešu biedrībā
  30. jūnijā 18.00 Dziesmu svētku atklāšana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināšana Dziesmu svētku parkā
  2. jūlijā 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā
  3. jūlijā 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts *Arēnā Rīga* 19.00 Pūtēju orķestru koncerts Lielajā ģildē
  4. jūlijā 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāžu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2
  5. jūlijā 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā
  6. jūlijā 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā 17.00 Dižkoncerts Doma laukumā 22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā
  7. jūlijā 10.00 Gājiens 19.00 Nobeiguma koncerts „Ligo” Mežaparka estrādē 23.00 - 4.00 Sadziedāšanās nakts
- 30. jūnijs** - Pasaules Latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

VEIDOSIM ŠO KALENDĀRU KOPĀ!

Sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju: redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv, fakss:+371 67326784, tālr.: +371 67326761

Latvietis Johans Muižnieks Igaunijas Brīvības cīņās

Šajās dienās mūsu kaimiņvalsts – Igaunija svin 95. gadskārtu kopš neatkarības proklamēšanas. 1918. gada 24. februāra pievakarē Tallinā notika militāra sadursme starp jaunās valsts pašsardzības vienībām un sarkanarmiešiem. Šajā sadursmē nāvējoši tika ievainots aizsardzības spēku dalībnieks **latvietis Jānis (Johans) Muižnieks**. Viņš tiek dēvēts par Igaunijas Neatkarības kara pirmo upuri. Latvijā šis fakts ir maz zināms. Tikai nesen vēsturniekiem izdevies daudz ko noskaidrot par šo vēstures lappusi un Muižnieka personību.

Tallinā pie Resnās Margaritas torņa sienas 1936. gada pavasarī tika atklāta Muižniekam veltīta piemiņas plāksne. Vēlāk, padomju laikā, plāksne „pazuda”. 1991. gada septembrī Tallinas reālskolas 110. gadadienas sarīkojumu laikā Muižniekam tika atklāta jauna piemiņas plāksne, šoreiz ēkas iekšpusē – Igaunijas Jūrniecības muzeja telpās.

Uz piemiņas plāksnes ir rakstīts: “1918. gada 24. februārī pie Resnās Margaritas pirmajā kaujā par Igaunijas Republiku krita Tallinas Pēterā reālskolas skolnieks pašais JĀHANS MUIŽNIEKS.”

Pēc Igaunijas vēsturnieka Killo Arjaka pētījumiem, Muižnieks patiešām bijis pašsardzības, bet Tallinas Pēterā reālskolā nav mācījies. Arī pēc sava vecuma 1917. gadā viņš vairs nevarēja būt reālskolas skolnieks. Tāpat jāprecizē, ka viņš nomiris nevis 24. februārī, kā tas rakstīts vairākās grāmatās, bet gan nedaudz vēlāk. Muižnieks arī nebija igauņis.

Latvietis Johans Muižnieks dzimis 1883. gada 21. oktobrī Latvijā, Vidzemē, Raunas draudzes kalpu ģimenē. Par viņa turpmāko likteni ir maz zināms, jo ģimene no šīs vietas pārcēlās, pārtraucot darba līgumu. Muižnieks nav cīnījies Latvijas strēlnieku bataljonos, un

Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess 2011. gada 12. novembrī Svētā Jura baznīcā Tori ciemā Pērnavas apriņķī atklāja piemiņas plāksni, godinot 50 Latvijas pilsoņus, kas cīnījušies par Igaunijas brīvību. Savā uzrunā Ilvess uzsvēra, ka pirmais cilvēks, kurš krita par Igaunijas neatkarību 1918. gada 24. februārī Tallinā kaujā ar sarkanarmiešiem, bija latvietis Johans Muižnieks

tas liek domāt, ka viņš izvēlējies parastu kaņavīra karjēru, beidzot kādu kaņaskolu Krievijā un dienot Krievijas armijā līdz Pirmajam pasaules karam. 1917. gadā viņš bija uzdienējis līdz Krievijas armijas kapteiņa pakāpei. Tā kā 1917. gadā vācieši bija ieņēmuši Ziemeļlatvijas teritoriju, viņš vairs nevarēja atgriezties mājās. Tallinas pilsētas archīvā 1917. gada 13. decembrī parādās ziņa, ka Tallinā nonācis 35 gadus vecais stāba kapteinis *Ivans Ivana dēls Musnek*.

Pēc dažiem ziņu avotiem secināms, ka Tallinā dzīvojis Muižnieka onkulis un viņam te bijuši arī citi radnieki, jo Igaunijas galvaspilsētā dzīvojuši vairāki Muižnieki; no 1917. līdz 1929. gadam atrastas ziņas par 17 Muižniekiem. Četri no viņiem beiguši Tallinas reālskolu, taču viņiem bijuši citi vārdi. Tallinā atrasts viens *Johan Muischmeek*, kas dzimis 1865. gadā, bet 1928. gadā izbraucis no Tallinas.

Kritušais Muižnieks par *reālistu*

klūvis acimredzot tāpēc, ka šie daudzie uzvārda brāļi patiešām mācījušies Tallinas reālskolā, un no Igaunijas kara laikā Zviedrijā nonākušie bēgļi atcerējās ar šo uzvārdu sastapušies 20. gadsimta 70. gados. Un, kā jau tas parasti vēstures zinātnē notiek, viens raksta un citi tikai atkārt.

Ļoti būtiski ir atrastie Tallinas Olevistes baznīcas draudzes datītur mirušo sarakstā ir arī *Jahn Muischmeek*, kas miris neprecējies Tallinā 1918. gada 25. februārī pulksten 9.30 no rīta un izvadīts 3. marta pēcpusdienā no Nigulistes baznīcas. Par nāves cēloni minēts ievainojums no rikošeta lodes pie Rannas vārtiem kaujā pret matrožiem un sarkangvardiem.

Dažādos avotos vērojot vārda rakstības pārmaiņu – *Johann, Ivan, Jahn* –, var spriest, ka runa ir par vienu un to pašu latviešu kaņavīru.

Pagājušā gadsimta 30. gadu vidū tas apstiprināts arī laikrakstos: Muižnieks dienējis Krievijas

kaņaspēkā un vācu okupētajā Rīgā nav varējis atgriezties. Tā viņš nonāca Tallinā un iestājās pilsētas pašsardzības spēkos. Elektro-stācijas kaujā Muižnieks bija reālskolas skolēnu grupas “vadītājs un rikotājs”.

Par Jāņa (Johana) Muižnieka dzimtas radurakstiem ir publikācija *Pasaules Illustrētās Vēstures* februāra numurā. Ar žurnāla galvenās redaktora Aivas Lapiņas laipnu atļauju pievienojam dažus izvilukumus,

- Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes baznīcas grāmatā ir ieraksts par Jāņa Muižnieka dzimšanu un kristīšanu. 1883. gadā dzimušo sarakstā ar Nr. 260 ierakstīts 9. oktobrī dzimušais un 30. oktobrī Raunas luterāņu baznīcā kristītais Raunas „Kalna Stalūnu” māju kalpa Pēterā Muižnieka un viņa sievas Lienas dēls Jānis Muižnieks.

- Latvijas Valsts vēstures archīva dokumentos uzzieta Johana Muižnieka fotogrāfija, kas datēta ar 1906. gadu. Fotogrāfija pievienota Vidzemes gubernatora izsniegtajai ieroča nēsāšanas atļaujai. Domājams, tas varētu būt tas pats Johans Muižnieks, kurš nāvējoši ievainoja 1918. gada 24. februārī.

- Pirmā par Igaunijas valsti dzīvību atdevušā Johana Muižnieka kaps brīnumainā kārtā ir sagla-

bāties līdz mūsdienām un ir laba kārtībā. Kapavieta atrodas Tallinā, Rahumē kapsētā, tūlīt aiz galvenajiem vārtiem pa labi, latviešu nodalījumā. Līdz ar to ir skaidrs, ka par Igaunijas Republiku savu dzīvību upurējušais pirmais kaņavīrs bijis 35 gadus vecs latviešu virsnieks, nevis igauņu ģimnāzists, kā līdz šim Igaunijā uzskatīts. Par Jāņa Muižnieka kapavietas saglabāšanu un uzturēšanu kārtībā jāpateicas drosmīgai igauņu sievietei Lindai Somrei. Padomju okupācijas gados, būdama kapu pārzine, viņa izglāba no izpostīšanas britu kaņavīru apbedījumus Tallinā un arī Muižnieka apbedījuma vietu. Lindai Somrei par izcilu ieguldījumu starpvalstu attiecībās un drosmi tika piešķirts Britu imperijas ordenis

Taču gadiem ilgi neviens ārpus ģimenes nezināja, ka šai apķērīgai sievietei jāpateicas arī par Jāņa Muižnieka kapavietas saglabāšanu. Linda Somre bija kritušā brīvības cīnītāja latvieša Jāņa Muižnieka māsiņas vīra māsa. Visus padomju gadus plāksne uz Jāņa Muižnieka kapa nebija uzstādīta. Lai saglabātu nacionālā varoņa kapu Rahumē kapos, Linda Somre tam līdzās iekārtoja kapavietu sev un kopa to kā savas ģimenes kapu.

Publikāciju sagatavojis
P. Karlsons

ZIŅAS ĪSUMĀ

Igaunijā, Valgas slimnīcā, pērn piedzimuši Latvijas ģimeņu 146 mazuļi. Valkas slimnīcā piecu minūšu attālumā no Valgas un Smiltēnes slimnīcā jau vairākus gadus slēgta dzemdību nodaļa, lai vairāk pacientu būtu Vidzemes slimnīcā Valmierā, 45 km attālumā. Uz Valgas slimnīcu dzemdētājas brauc arī no Rīgas un citām Latvijas vietām.

Dobelē graudu pārstrādes uzņēmums AS „Dobele dzirnavnieks” (dibināts 1994.g.) plāno šovasar atvērt pirmo makaronu *spagetti* ražotni Latvijā. Tā izlēmusi AS īpašnieki – Igaunijas miltu pārstrādes uzņēmumā *Tartu Mill*. Investīciju apjoms ražošanas modernizācijā pēdējos trīs gados pārsniedzis 19 miljonus eiro (13,35 milj. latu). 2012. gada maijā atvērta lielaudas makaronu ražotne, tāpēc šogad plānots eksportēt gandrīz 10 000 tonnu Latvijas makaronu, kuŗu ražošanā izmantoti no Latvijas zemniekiem iepirktie kviešu graudi.

Daugavpilī viesojās bijušā pilsētas vadītāja (no 1923.gada) un labklājības ministra Jāņa Volanta (no 1928.gada) mazmeita Elizabete Roķe. Volanta veikums Daugavpilī ir Vienības tilts, Vienības nams, sakārtota izglītības sistēma, infrastruktūras modernizācija (ir tramvajs) apstiprināts pilsētas ģerbonis, tāpēc radusies iecere uzcelt pieminēkli viņa mūža darba piemiņai. J. Volants miris izsūtījumā Sibīrijā, kapavieta nav zināma.

Valsts reģionālās attīstības aģentūra un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) izsludinājis konkursu „Uguns pavēlnieks” vispārizglītojošo skolu 7. un 8. klašu skolēniem. Galvenā balva ir ceļojums uz Šveici. Dalībnieki varēs demonstrēt teorētiskās zināšanas un radošas idejas tīmekļa vidē. Piecas labākās komandas no katra reģiona – Rīgas, Kurzemes, Zemgales, Latgales, Vidzemes – cīnīsies par iekļūšanu finālā, kas notiks maijā Rīgā.

Jaunjelgavā, sociālā dienesta telpās, svinīgi atvērts dienas centrs bērniem un ģimenēm. Tas paredzēts galvenokārt bērniem no mazturīgām ģimenēm, cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kā arī senioriem. Taču centru varēs apmeklēt arī ikviens pilsētas un novada iedzīvotājs. Līdzās tam veidošot pat nelielu dārziņu, kuŗā varēs audzēt dārzeņus, mācot bērniem saimniekot, un pēc tam izaudzēto kopīgi pārstrādāt.

Vecumnieku novada dome pieņēmusi lēmumu par bezmaksas ēdināšanu novada skolās. Arī Valles vidusskolā 3. – 6. klases skolēni turpmāk saņems bezmaksas pusdienas. Financējumu piešķirusi novada dome.

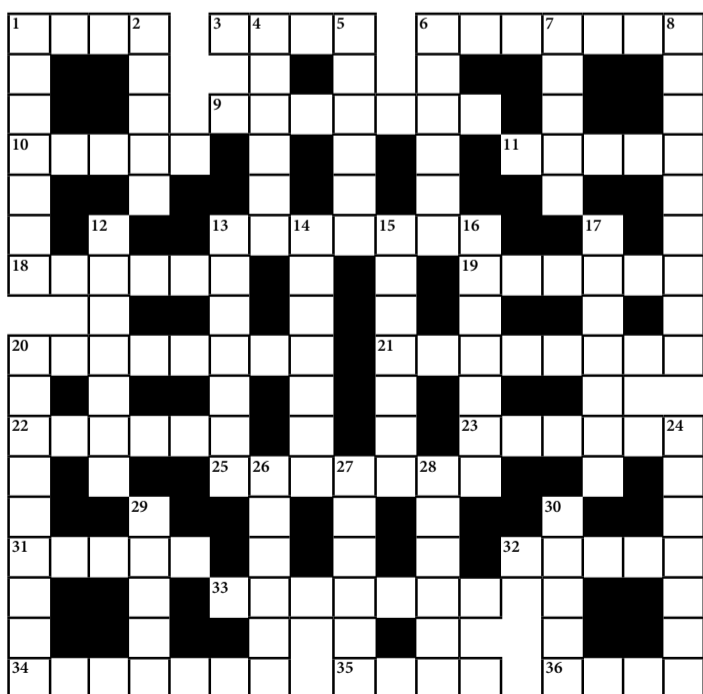
Sociālajā kampaņā “Latvijas drošākā vieta” iedzīvotāji kopīgiem spēkiem veidoja Latvijas drošāko apdzīvoto vietu karti, kuŗā atzīmēja kopumā 628 vietas. Par drošāko valsti iedzīvotāji atzinuši Grobiņas novadu Liepājas pusē. Par otru drošāko vietu atzīta Valmieras pilsēta, bet trešajā vietā ir Talsu novads.

Valsts prezidents Andris Bērziņš bija ieradies Aucē tikties ar pašvaldības deputātiem. Viņus iepriecināja prezidenta teiktie vārdi, ka nākamajos “Latvijas Valsts ceļu” remonta plānos iekļauti arī trīs ceļa posmi, kuŗu atjaunošana pašvaldībai ir ļoti būtiska.

Īsziņas sagatavojušas **Valija Berkina** un **Māra Linde**

Krustvārdu mīkla

Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni

Līmeniski. 1. Konditorejas izstrādājums. 3. Novada centrs Kurzemē. 6. Savāds, neparasts. 9. Spēcīga gaisa plūsmas. 10. Partikula (*secināj. nozīmē*). 11. Balsts, atbalsts (*sar.*). 13. Augēdājs kukainis. 18. Atlobīties (*par krāsu*). 19. Nepareizi, mulķīgi. 20. Nākošais, turpmākais. 21. Lībiešu valdnieka

Kaupo pils. 22. Audums ar spožu, gludu virsmu. 23. Dažādu iežu graudiņi. 25. Samirkts, kļūt slapjam. 31. Gaidas, alkas. 32. Rožu dzimtas augļu koks. 33. Noārdīt, noplēst. 34. Nonākt pie slēdziena. 35. Saistīt, valgot. 35. Garšviela.

Stateniski. 1. Apveids, aprīse. 2. Mājlopi. 4. Pretēji. 5. Graudzāļu

dzimtas augs. 6. Biedinājumi, piedraudējumi. 7. Dzelzceļa izmaiņas punkts Krustpils novada Kūku pagastā, linijā Krustpils – Daugavpils. 8. Atlase, izlase. 12. Acu daļas. 13. Liels Afrikas skrējējputns. 14. jostas. 15. Emocionāls iespaids, ko rada dažādi faktori. 16. Sametināt. 17. Galvaspilsēta kādā no ES valstīm. 20. Nenoskaidrots, grūti saprotams. 24. Augsnē mītoši posmkāji. 26. Uzturēt kārtībā, uzskot. 27. Sievietes galvassega. 28. Piederze, iemaņas (kādā darbā). 29. Māņi, iedomas, nereālitate. 30. Katoļu vīriešu klostera priekšnieks.

Krustvārdu mīklas (BL Nr.8) atrisinājums

Līmeniski. 3. Valmiera. 5. Trentona. 9. Launkalne. 10. Sumatra. 11. Statuss. 14. Arnika. 16. Spiest. 17. Piekraste. 18. Istabas. 20. Sinapse. 24. Spīļastes. 26. Apriķi. 27. Saporos. 28. Kariete. 30. Lauškas. 31. Tausakne. 32. Sieviete. 33. Parapets.

Stateniski. 1. Iesals. 2. Vezuvs. 3. Valkīras. 4. Lauznis. 6. Optimists. 7. Anapests. 8. Testeri. 12. Tiešāmība. 13. Sasaitīt. 15. Aplausi. 16. Sekanss. 19. Skaistule. 21. Rupekļis. 22. Varietē. 23. Korifejs. 25. Apkakle. 28. Klases. 29. Enkurs.

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI DENVERA (CO)

(10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Latv. centra vad. R. Jergensena, tālr. 720-484-9857
Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa. Piektdienās 20:30 notiek koŗa dziedātāju tikšanās.

DETROITA (MI)

3. martā 18:00 pulkveŗa Oskara Kalpaka bataljona 94 gadu dibināšanas atceres balle.

31. martā pēc dievk. Lieldienu brokastis.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latvju biedrība: (531 North 7th Street). Info: www.latviansociety.com

Par sarīkojumiem 120. jubilejas gadā: www.fblb120.blogspot.com

5. martā 11:00 pensionāru kopas saiets. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par neseniem notikumiem un pēcpusdiena ar dzeju, kā arī dzimšanas dienu svinēšana pie kafijas galda. Viesi arvien laipni gaidīti! (AB)

MILVOKI (WI)

Latviešu nams (8845 W. Lynx Ave., Milwaukee). Serbu nams (5101 W. Oklahoma Ave, Milwaukee).

3. martā 14:00 Viskonsinas latviešu kredītsabiedrības gada sapulce latviešu namā.

17. martā 16:00 Latviešu nama gada sapulce.

MINEAPOLE (MN)

Latviešu ev. lut. draudzes nams: (3152 17th Ave S) Maija Zaeska, E-pasts: zaeska@frontiernet.net

ŅUJORKA (NY)

Info: www.NYLatvian.org

3. martā 10:00 Jonkeru bazn. plkv. O. Kalpaka piemiņas dievk. ar Korporāciju kopu un DV piedalīšanos, māc. Juris Saivars. Dievk. kuplinās Una Tone (vijole) un David Moore (čells), pie klavierēm Inese Cederbaums. Akadēmisko runu teiks Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns. Sekos Ņujorkas studenšu Korporāciju kopas sarūpēts cieņasts. Uz fotogrāfēšanas jāierodas 9:30 baznīcas lejas zālē.

PRIEDAINE (NJ)

Info: www.priedaine.org

15. martā 13:00 Priedaines lejas telpās izvēlēsimies noskatīties vienu no trijām kultūrfilmām latviešu valodā. Pēc tam draudzīga sadziedāšanās. Lūdzam nēmt līdzī groziņus. Ieeja brīva.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs: (11710 3rd Ave. N. E., Seattle, WA 98125), tālr. 206-362-9894, Info: www.seattlatviancenter.com

Sv. PĒTERBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams: (1705 9th Ave N, St. Petersburg, FL 33713), tālr. 727-365-7856.

9. martā 15:00 Kultūras dienas koncerts, kuŗā uzstāsies Biedrības koris un koklētāji, kā arī būs literārs lasījums. Pēc koncerta baudīsim groziņu labumus ar rīkotāju sarūpēto kafiju un atspirdzinošiem dzērieniem. Ieejas ziedojums, sākot ar \$10.

12. martā 13:00 videoizrāde – G. Doniceti operas „Anna Bolena” Vīnes Valsts operas uzveduma I daļa. Galvenajās lomās pasaules slavenās dziedātājas Anna Netrebko un Elīna Garanča. Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 3.

16. martā 15:00 Daugavas Vānagu rīkotā leģionāru un kaŗavīru pēcpusdiena ar Kanaku ansambļa piedalīšanos, kaŗavīru godināšanu un siltām pusdienām. Ieejas ziedojums, sākot ar \$10.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445). **3. martā** 11:00 dievk. ar dievg. Plkv. O. Kalpaka bataljona un Atsevišķās studentu rotas piemiņa. Pēc dievk. draudzes pilnsapulce. **10. martā** 11:00 Ciešanu laika 4. svētd. dievk. **24. martā** 11:00 Pūpolu svētd. dievk. ar dievg. **28. martā** 11:00 Zaļās ceturtd. dievk. ar dievg. **29. martā** 19:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. **31. martā** 9:00 Kristus augšāmcēlšanās svētku dievk. Pēc dievk. draudzes kopīgās Lieldienu brokastis. Māc. Jogita Mazur. Info: trimdasdraudze@aol.com

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.:** Kvēkertaunā: St. Paul's Ev. Luth. Church (837 Old Bethlehem St. Appelbachsville). **3. martā** 14:00 Ciešanu laika 3. svētd. dievk.,seko kafija un pilnsapulce. **17. martā** 14:00 Ciešanu laika 5. svētd. dievk. **29. martā** 16:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg., kafija. **31. martā** 14:00 Lieldienu dievk.

• **Lankasterā:** (Mt. Calvary Lutheran Church, 308 East Peters-

burg Rd., Neffsville, Lancaster, PA 17601) **24. martā** 15:00 Pūpolu svētd. dievk. ar dievg. Māc. Dr. Ruta S. Ziedone: (PO Box 380, Henryville, PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis: (529 Linden Place, Cresco, PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave., Lakewood, CO 80226). Svētdienās 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. Trešdienās, 19:00 Bībeles stundas. Trešdienās, 15:00 – 17:00 un ceturtdienās 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godina, tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI). **3. martā** 10:00 plkv. O. Kalpaka piemiņas dievk. **10. martā** 10:00 dievk., pēc dievk. draudzības stunda. **15. martā** 11:00 Bībeles stunda. **17. martā** 10:00 dievk. **24. martā** 10:00 Pūpolu svētd. dievk. ar dievg. **28. martā** 17:00 Zaļās ceturtd. dievk. ar dievg. **29. martā** 17:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. **31. martā** 10:00 Lieldienu dievk. ar dievg. Pēc dievk. Lieldienu brokastis. Draudzes māc. Aija Greiema (Graham), tālr.: 517-614-4853. Ērģ. Dr. S. Lizlova, L. Upīte un R. Ozoliņš.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** Shephard of the Coast Lutheran Church (1909 E Commercial Blvd., Ft. Lauderdale, FL). Diak. I. Kaņeps. Informāc.: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050.

• **Džamaikpleinas Trisvīenības latv. ev. lut. dr.:** (100 Rockview St., Jamaica Plain, MA 02130) Katru svētdienu 11:00 dievk. ar dievg.) Māc. Dr. J. Keggi.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227) **3. martā** 11:00 dievk. **10. martā** 11:00 dievk., plkv. O. Kalpaka atcere. Seko pusdienas studentu korporāciju kopu izkārtotumā. Kuplinājumā būs ilustrēts Aivara Celmiņa referāts „Grafīkis Richards Zariņš (1869-1939)”. **17. martā** 11:00 dievk. 10:00 pirms dievk. pankūku brokastis. **17. martā** 15:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu Vilmingtonā (Good Shepherd baznīcā, 1530 Foulk Rd. (Rt. 261)). **24. martā** 11:00 Pūpolu svētd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. Valdes ievēšana amatā. **28. martā** 14:00 Zaļās ceturtd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **29. martā** 19:00 Lielās piektd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **31. martā** 8:00 Kristus augšāmcēlšanās svētki, Lieldienu dievk.. Seko Lieldienu brokastis groziņu veidā. Māc. Ieva Dzelzgalvis. Info: www.latvianluthchurch-philadelphia.org

(Turpināts 18. lpp.)

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meŗa apsaimniekošana un pārdošana.

Valņņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SIA „VIDUSDAUGAVAS MEŽI”

reģistrācijas Nr.45403027741

- Pērkam meŗu ģpašumus un lauksaimniecības zemes visā Latvijā.
- Apsaimniekojam meŗus, sniedzam juridisko palīdzību saistībā ar Jūsu ģpašumiem.
- Ātra piedāvājumu izskatīšana.

Jauncellnes iela 23/3-31, Aizkraukle, LV-5101
e-pasts: vidusdaugavasmezi@inbox.lv
mob. tālr.: +371 26881283, +371 29374461

AICINĀJUMS

Latvijas Lauksaimniecības Kameron Kooperatīvā Krājaizdevu sabiedrība „KRĀJKASE”, reģistrācijas Nr. 41203045610, birojs Rīgā, Turgeņeva ielā 2/a-8, SWIFT kods KRAJLV22, aicina darbā speciālistu ar angļu valodas zināšanām un darba pieredzi kredītiestāŗu sistēmā.

e-pasts: krajcase@llk.lv
tālr. nr.: +371 26347783
fakss: +371 67221405

LLKKKS „KRĀJKASE” Padome un Valde

SALAS BAZNĪCĀ, 4 RIGA LANE, MELVILLE, NY

SVĒTDIEN, 17. MARTĀ DIEVKALPOJUMS 10:30; SEKOS

PAVASARĀ SARĪKOJUMS

IZRĀDĪS STARPTAUTISKI APBALVOTO ĢIMENES SPĒLFILMU, SUBTITRI ANĢĻU VALODĀ, FILMA VISĀM PAAUDZĒM

“MAZIE LAUPĪTĀJI”

PUSDIENAS, KAFIJA UN IZLOZE

LAIPNI IELŪDZ SALAS NOVADA DĀMU KOMITEJA

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām maŗinas, pers. mantas, komerckravas paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvāniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Dieva mierā aizsaukts

ZIGURDS JĀNIS MICHELSONS

Dzimis 1927. gada 6. aprīlī Rīgā,
miris 2012. gada 19. novembrī Seatle

Milestībā un piemiņā viņu vienmēr paturēs
SIEVA VIRGINIA
DĒLI IVARS un JĀNIS
MEITA INGRĪDA ar VĪRU DON
MEITA JANĪNA
MAZDĒLI CHRISTOPHERS un PĒTERIS
ĢIMEŅU PIEDERĪGIE un RADINIEKI

Lai sapnis balts
viņa dvēseli aijā
un kluss miers
ar saviem spārniem sedz.

Dieva debess valstībā aizgājusi
mūsu mīļā

ALMA RASINA (EZERKALNE-STRAUTS)

Dzimumi 1923. gada 5. janvārī Ventspilī, Latvijā,
mirusi 2013. gada 10. janvārī Mineapolē, USA

Dziļā piemiņā
RITA, INTA, MILDA UN OLGERTS DAUKA

„Es tevi mīlēju ar mūžīgu mīlestību,
tādēļ Es tevi žēlīgi esmu vilcis pie sevis.” (Jer.31:3)

Mūžībā aizgājusi mūsu māte un vecāmāte

VELTA E. VELME, dzim. MEDNIS

Dzimumi 1914. gada 2. martā Valmierā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 5. februārī Boulder, CO

Milestībā pieminot,
MEITA LIGITA V. LAPIŅŠ
MEITA MĀRA AR VĪRU ROBERT
MAZBĒRNI ERIK, SARA, JASON, ERIKA UN TĀLIVALDIS
MAZMAZBĒRNS ROMAN

Dieva mierā aizsaukts mūsu ilggadīgais priekšnieks
un sabiedriskais darbinieks

VILNIS OTTO BĒRZIŅŠ

Dzimis 1927. gada 28. jūlijā Madonā, Latvijā,
miris 2013. gada 7. februārī Boston, MA

Mīļā piemiņā viņu paturēs
AMERIKAS LATVIEŠU TAUTISKĀ SAVIENĪBA
(ALTS)

Tālu, tālu tēva sēta
Svešos krastos gana būts...
Taku takas izstaigātas
Gurdā sirds pēc miera lūdz.
Lidīja Smilga Bērziņa

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505), tālr.: 616-361-6003. **10. martā** 10:00 dievk. Pēc dievk. pilnsapulce. **24. martā** 10:00 Pūpolsvētdienas dievk. **29. martā** 17:00 Lielās piektd. dievk. **31. martā** 8:00 Lieldienu dievk. Pēc dievk. Lieldienu brokastis. Inf. e-pasts: lejins@att.net

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH 44107). Katru svētdienu 11:00 dievk. Bībeles stundas notiek mēneša otrā un trešā trešdienā 10:00. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās, 14:30. **3. martā** 11:00 Ciešanu laika 3. svētd. dievk. Māc. Pauls Barbins. Pēc dievk. kopsapulce. **10. martā** 11:00 Ciešanu laika 4. svētd. dievk., pieminot plkv. O. Kalpaku. Pēc dievk. DV kopsapulce. **13. martā** 10:00 Bībeles stunda. Seko pensionāru sanāksme Zaļajā zālē. **17. martā** 11:00 Ciešanu laika 5. svētd. dievk. ar dievg. Seko draudzes pilnsapulce. Māc. Sarma Eglīte.

Pārdomu vakari Kristus Ciešanu laikā. Fiziskās vietas Bībelē burtiski un metaforiski – ceturtdienās 18:00. **7. martā** – „Upes, ezeri, jūra”, māc. Pauls Barbins. **14. martā** – „Vina dārzs”, māc. Sarma Eglīte. **21. martā** – „Kalni”, māc. Pauls Barbins.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St., Manchester, CT 06040).

23. martā 11:00 Pūpolsvētdienas dievk. ar dievg. Sekos sarīkojums Lieldienu ievadam.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trisvīnības dr.:** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070.

No 26. februāra līdz 3. martam notiks LELBA rīkotās Draudžu dienas Florīdā. Piedalās prāv. Lauma. Uz tām vēl var pieteikties! Draudžu dienām sekos LELBA paplašinātā pārvaldes sēde līdz 5. martam, kuru vadīs prāv. Lauma.

3. martā 10:00 Laju vadīts dievk. **5. martā** 19:00 padomes sēde. **7. martā** 10:00 Bībeles stunda. 11:00 Pensionāru biedrības saiets. **10. martā** 10:00 dievk. ar dievg. **17. martā** 10:00 dievk. angļu valodā ar dievg. *Worship service in English with Holy Communion*. **19. martā** 10:00 Bībeles stunda. **22. martā** 17:00 Daugavas Vanagu un Vanadžu rīkotās „Zivju vakariņas” *Starting at 5pm, come join us at the Church for the annual „Fish Fry” prepared by Daugavas Vanagi. Great food and company*. **24. martā** 10:00 Pūpolsvētdienas dievk. ar dievg. un kristībām Robertam Osim. **28. martā** 19:00 dziesmots Zaļās ceturtd. dievk. ar dievg. un ar jauniešu ansambļa līdzdalību. **29. martā** 11:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. 19:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. Klusā sestdiena. **31. martā** 8:00 Kristus augšāmcēšanās Lieldienu rīta dievk. ar uzrunu bērniem. 9:00-11:00 tautas deju kopas „Metieniņš” sagādātās brokastis. 11:00 *Easter Sunday English worship service with Holy Communion. Please join us for the breakfast our folk dancing group hosts before the service*. **2. aprīlī** 19:00 padomes sēde. **4.**

aprīlī 10:00 Bībeles stunda. 11:00 Pensionāru biedrības saiets.

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. Dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622. Info: www.mndraudze.org **3. martā** 11:00 Ciešanu laika 3. svētd., Laju vadīts plkv. O. Kalpaka piemiņas dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **10. martā** 11:00 Ciešanu laika 4. svētd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. Pēc dievk. sadraudzība un draudzes darbinieku ievēšana amatā. **17. martā** 11:00 Ciešanu laika 5. svētd. dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **21. martā** 11:00 Bībeles stunda. **24. martā** 11:00 Pūpolsvētdienas dievk. ar Sv. vakarēdienu. Sekos sadraudzība un labdarības pusdienas Kazdangas bērnu paēdināšanai. **28. martā** 14:00 Zaļās ceturtd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **29. martā** 18:00 Lielās piektd. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **31. martā** 8:00 Lieldienas, Kristus augšāmcēšanās svētku dievk. Pēc dievk. draudzes jauno vīru sarūpētas Lieldienu brokastis. Visi mīļi aicināti!

Ar mūsu jauno garīdznieku, diakonu Dāgu Demandtu tikšanās pēc dievk., kā arī baznīcā trešdienās no 10:00 – 14:00 un sestdienās latviešu skolas laikā. Visi laipni lūgti! Dāga tālr.: 612-280-9333; E-pasts: dagdemandt@hotmail.com

Lūdzu ievērojiet, ka Dāgs Demandts būs Florīdā Draudžu dienās un LELBA Paplašinātā pārvaldes sēdē no **26. febr.** līdz **5. martam**.

2013. gada Celsmes dienas! Norakstiet jau datumu, tās notiks no **26. -28. aprīlim**. Lektors būs Rīgas ev. lut. Jēzus draudzes Alfa kursu vadītājs Daniēls Godiņš. Būs aizraujošas uzrunas visām paaudzēm, sadraudzība un diskusijas. **28. aprīlī** dievk. sprediķos Denveras dr. jaunā mācītāja Helēne Godiņa.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Īstbransvikā (12 Gates Ave., East Brunswick, NJ) **3. martā** dievk. nenotiek. LELBA Draudžu dienas Parrish, Fl. **10. martā** 11:00 dievk. ar dievg., groziņu pusdienas un draudzes pilnsapulce (pulkstenis jāpagriež 1 stundu uz priekšu). Leikvudā (Igauņu bazn. 607 E 7th St., Lakewood, NJ) **17. martā** 12:30 dievk. Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ) **24. martā** 13:30 Pūpolu svētd. dievk. Leikvudā (Igauņu bazn. 607 E. 7th St., Lakewood, NJ) **28. martā** 12:30 Zaļās ceturtd. dievk. ar dievg. Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ) **29. martā** 18:00 Lielās piektd. Dievk. ar dievg. **31. martā** 8:00 Lieldienu rīta dievk., groziņu brokastis. Leikvudā (Igauņu bazn. 607 E. 7th St., Lakewood, NJ) **7. aprīlī** 12:30 dievk. Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ) **14. aprīlī** 13:30 dievk. ar dievg. Leikvudā (Igauņu bazn. 607 E. 7th St., Lakewood, NJ) **21. aprīlī** 12:30 dievk. ar dievg. Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick), tālr. 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Manhatenā (Seafarers&Intl House, 123 E 15th St, NY10003), ceļa norād.: www.sihnyc.org **3. martā** 10:00 plkv. O. Kalpaka atceres

dievk. ar Korporāciju kopu un DV piedalīšanos, māc. Juris Saivars. Dievk. kuplinās Una Tone (vijole) un *David Moore* (čells), pie klavierēm Inese Cederbaums. Akadēmisko runu teiks Latvijas vēstnieks ASV Andris Razāns. Sekos Ņujorkas studenšu Korporāciju kopas sarūpēts cienasts. Salas bazn. (4 Rīga Ln., Melville, NY11747) **3. martā** 10:30 dievk., māc. Saliņš. Skolas bazn. **23. martā** 9:45 dievk. ar dievg., māc. J. Saivars. Pie klavierēm E. Zāliete. Īstoranžā (153 Glenwood Ave., E. Orange, NJ) **28. martā** 13:00 Zaļās ceturtd. dievk. ar dievg., diak. I. Kaņeps. Ērgeln. I. Steele. Cienasts groziņu veidā. Grāmatu galds.

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N. Elm. St., Saginaw, MI 48602)

31. martā 13:00 Lieldienu dievk. ar dievg. Māc. R. Franklins. Pēc dievk. kafija. Dr. sek. Vija Āriņa; e-pasts: vijaarins@yahoo.com.

• Sandiego latv. ev. lut. Dr.: *Grace Lutheran Church* (3967 Park Blvd., San Diego, CA 92103), (ieeja no sētas). **9. martā** 12:00 dievk. Pēc dievk. kafijas galds. **6. aprīlī** 12:00 Lieldienu dievk. ar dievg. Pēc dievk. draudzes gada pilnsapulce un kafijas galds.

Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.: (425 Hoffman Ave.). **17. martā** 10:00 dievk. Pēc dievk. padomes sēde. **29. martā** 19:00 Lielās piektd. dievk. **31. martā** 10:00 Lieldienu dievk. Pēc dievk. kopīgs azaid. Māc. prāv. K. Zols. Info: www.lvnc.org

• Sentluisas latv. ev. lut. Dr.: *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave., Webster Groves, MO 63119) katra mēneša trešajā svētdienā 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• Sietlas latv. ev. lut. dr.: (11710 – 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). **3. martā** 10:30 dievk. ar dievg., kalpo māc. Gija Galiņa. **10. martā** 10:30 plkv. O. Kalpaka diena. Varoņu piemiņas dievk. Pēc dievk. draudzes gada sapulce. **17. martā** 10:30 dievk. angļu valodā ar dievg. Pēc dievk. Bībeles stunda. **24. martā** 10:30 Pūpolu svētdienas dievk. ar dievg. **29. martā** 19:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. **31.**

martā 10:30 Kristus augšāmcelšanās svētku dievk. Piedalās ērgelnieks Dr. Andris Āboliņš. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net Info: www.seattlelatvianchurch.org

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Fuhman Str., Schenectady, NY12308) **17. martā** 14:00 dievk. ar dievg. Pēc dievk. pilnsapulce. Groziņu azaid. Prāvests O. Sniedze.

Sv. Pēterburgas (FL) latv. ev. lut. dr.: (Mūsu pestītāja (Our Savior) bazn. 301 – 58th Street S, St Petersburg, FL 33707). No **26. februāra līdz 3. martam** LELBA Draudžu dienas Parrish, Floridā (8411 25th St. E, Parrish, FL 34219) Sikāku informāc. Var saņemt, zvanot Aijai Norbergs: 727-367-6001. **3. martā** 11:00 Draudžu dienu noslēguma dievk., kuru vada arhibīskaps E. Rozītis. **7. martā** 11:00 Draudzes valdes sēde. **10. martā** 14:00 dievk. Seko draudzes pilnsapulce. Māc. Aivars Pelds. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: draudzes nams (400 Hurley Ave., Rockville, MD 20850-3121) svētdienās: 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķīši, 11:00 dievk. Kafijas galds. Grāmatu galds. **3. martā** 13:30 Daugavas Vanagu gada sapulce. **10. martā** 11:00 plkv. O. Kalpaka un brīvības cīnītāju piemiņas dievk. **17. martā** 9:30 draudzes pilnsapulce, 11:30 dievk. **24. martā** – Pūpolu svētd. **28. martā** – Zaļā cet. **29. martā** – Lielā piektd. **31. martā** – Lieldienu. Māc. prāv. Anita Vārberga Pāža. Tālr. baznīcā 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net Info: www.dcdraudze.org

• Vilimantikas latv. ev. lut. dr.: (76 Windham Rd., Willimantic, CT). **3. martā** 11:00 dievk. ar dievg. Māc. Daina Salnīte. **29. martā** 14:00 Lielās piektd. dievk. ar dievg. Diak. Indriķis Kaņeps. **31. martā** 8:00 Lieldienu dievk., Imants Gorbants. Pēc dievk. Lieldienu brokastis. Dr. pr. Vija Bachmute, tālr.: 860-644-3268.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas līdz piektdienai uz e-pastu: rasma@laiks.us

Bagātīgs un darbīgs mūžs Ritvars Bregžis (1920-2013)

Šekspīra lugā Marks Antonijs saka, ka viņš ir nācis Cēzaru apbedīt, ne cildināt. Es tūlīt gribu teikt, ka es nāku Ritvaru cildināt, svinēt viņa garo, lietderīgi pavadīto mūžu. Ritvars ar lielu atdevi strādāja savā profesijā. Arī ārpus tās viņš savas dotības izkopa un lietoja dažādos virzienos. Viņš milēja mākslu un mūziku, viņam ļoti interesēja fotomāksla, lingvistika un ģeoneoloģija. Viņš prata arī praktiskus darbus. Vasarnīcā viņš pats strādāja galdnieka darbus, vilka elektrību, lika caurules. Viņam patika slēpot un burāt. Man ir liels prieks, ka mūsu mazdēls Angus ir mantojis burāšanas prieku. Ritvars piedalījās latviešu un arī kanadiešu sabiedrībā, pilsoniskos pasākumos (*ratepayers association*). Tiem, kas Ritvaru pazina, būs katram savi iespaidi. Bet, lai būtu plašāks skats, sniedzū īsu ieskatu Ritvara biografijā.

Ritvars ir dzimis Latvijā, Priekules pagastā kā vecākais četrpauku bērnu ģimenē. Divas māsas, Rasma un Cilda, vēl dzīvo Rīgā, vecākā māsa Aina aizgāja mūžībā pirms dažiem gadiem. Māte Emma vidusskolā mācīja krievu valodu un matemātiku. Tēvs Kārlis pēc profesijas bija inženieris, bet viņam ļoti interesēja vēsture, īpaši latviešu senā reliģija un ticējumi. Par šo tematu viņš vāca materiālus no valsts, internacionāliem un vietējiem arhīviem, kā arī mutvārdu liecības. Ritvars atcerējās, ka dažkārt bijis tēvam līdzī šajos informācijas vākšanas braucienos.

Rīgā Ritvars apmeklēja klasiskas ievirzes ģimnaziju, kur mācījās arī grieķu un latīņu valodu. Pēc ģimnazijas beigšanas viņš iestājās Rīgas Universitātē (vācu okupācijas laikā, 1942. gadā tā tika pārdēvēta par Latvijas Universitāti), bet karš pārtrauca studijas. Pēc kara nonācis Vācijā, viņš studijas atsāka Bonnas Universitātē. Kad radās iespēja izceļot uz Kanadu, Ritvars noslēdza līgumu uz gadu ar Kvebekas provinces *Hydro* un strā-

dāja pie elektrības instalāciju būves *Portage du Fort*. Viņš ieradās Kanadā 1948. gada aprīlī un tūlīt sāka interesēties, kur varēs turpināt izglītību. Kad līguma gads bija beidzies, viņš atbrauca uz Toronto, kur viņu drīz vien uzņēma maģistrantūrā Toronto Universitātē, un 1951. gadā viņš ieguva maģistra gradu vēsturē.

Toronto viņš apprecējās ar Natāliju Šulti, studiju biedreni no Bonnas Universitātes. Viņa studēja medicīnu. Ritvars bija iecerējis turpināt studijas doktora grada iegūšanai, speciāli zējoties Anglijas viduslaiku vēsturē. Natālija viņu atbalstīja, un viņš pats strādāja par galdnieku, lai varētu studijas turpināt. 1953. gadā viņš tomēr izlēma pāriet uz vairāk praktiski pielietojamo bibliotēku zinātni un 1954. gadā Toronto Universitātē ieguva bakalaura gradu bibliotēku zinātnē. Viņš arī tūlīt saistījās darbā Toronto Universitātes bibliotēkā, kur viņš nostrādāja līdz aiziešanai pensijā 1985. gadā.

Studijas un profesionālā darba slodze nenāca par labu laulībai, un viņi izšķīrās. Dažus gadus vēlāk, 1959. gadā es iepazinās ar Ritvaru, deju vakarā mācoties Latīņamerikas dejas, kas toreiz bija modē. Mūsu draugi Uldis un Ināra bija izkārtuši šo satikšanos ar man nepazīstamu

cilvēku. Mēs apprecējāmies 1960. gadā, mums ir divas jaukas meitas Andra un Inta un četri brīnišķīgi mazbērni – *Kristin, Shannon, Angus* un *Graham*.

Ritvaram darbā labi veicās. Attīstījās automatizācija, un tās pielietojuma iespējas bibliotēku darbā kļuva skaidri redzamas. Ritvars bija viens no virzītājiem bibliografiskās informācijas automatizācijas izveidošanā. Kad Ontario valdība noslēdza līgumu ar Toronto Universitātes Bibliotēku par nepieciešamo grāmatu krājumu sagatavošanu piecām jaunām universitātēm, Ritvara vadībā, pielietojot automatizāciju, tika sagatavoti grāmatu veida katalogi šiem krājumiem. Pēc šī darba sekoja ASV Kongresa Bibliotēkas (*Library of Congress*) uzaicinājums būt loceklis komitejā, kas izveidoja formātu mašīnlasāmai bibliografiskai dokumentācijai, ko pazīst kā MARK formātu. Tad Ritvars vadīja Universitātes kataloga pārvešanu mašīnlasāmā formātā, un Toronto Universitātē bija pirmā lielākā bibliotēka, kurā viss katalogs jau 1975. gadā bija automatizēts. Līdztekus darbam Toronto, Ritvars deva konsultācijas citām bibliotēkām un piedalījās konferencēs ar prezentācijām. Pensijā aizejot, Ritvara darba apzīmējums bija *Associate Librarian for Bibliographic Systems and Technical Services, University of Toronto Library*. Viņš ir saņēmis vairākus apbalvojumus par celmlauža darbu bibliotēku automatizācijā – *Alumni Jubilee Award 1995 (Uoft)*; *Outstanding Service to Librarianship Award 1998 (Canadian Library Association)*; *LITA Gaylord Award for Achievement in Library Information Technology 1998 (American Library Association)*.

Pēc aiziešanas pensijā Ritvars pievērsās Toronto pilsētas problēmām un strādāja vairākās īpašās komisijās (*Task Force for Planning for the Eighties; the City's Zoning By-Law Planning Task Force; the Toronto Committee on Ravine Preservation Policies; Toronto Advisory Board*); par to viņš 1988. gadā saņēma *City of Toronto Medal of Service*.

Ritvars pavadīja daudz laika, ievadot datorā sava tēva pētījumus par seno latviešu ticību un tās sakariem ar kristīgo ticību.

Diemžēl pēdējos gados veselības stāvoklis kļuva sliktāks, un viņš vairs nevarēja turpināt visu, ko bija iesācis. Varam tikai atskatīties un ar cieņu pieminēt bagātīgu un darbīgu mūžu.

Ilze Bregžis

Mūžībā aizsaukts viens no Mēness projekta darbiniekiem
inženieris

**RAIMONDS
DZELZKALNS**

Dzimis 1923. gada 3. aprīlī Latvijā,
miris 2013. gada 25. janvārī Melville, NY

Dziļās sērās viņu piemin
SIEVA MALDA

Dieva mierā aizgājusi
architekta

**ELFA O. FOLDI,
dzim. OZOLIŅŠ**

Dzimusi 1935. gada 13. decembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2012. gada 23. decembrī Mequon, WI

Dieviņ, iededz vakarzvaigzni –
Zemes bērns uz mājām iet...
Sāpju nasta viegla kļuva,
Debess dārzos rozēs zied.

Sērās viņu piemin
MEITA VITA AR VĪRU GEORGE

2012. gadā mirušie biedri

EDMUNDS BRIGMANIS

Dzimis 1926. gada 23. novembrī - miris 2012. gada 13. martā

DZIDRA ZANDERS

Dzimusi 1928. gada 21. februārī - mirusi 2012. gada 22. martā

GEORGS IVANOVS

Dzimis 1922. gada 7. februārī - miris 2012. gada 23. martā

DZINTARS ĀBELĪTE

Dzimis 1928. gada 11. jūlijā - miris 2012. gada 30. maijā

JURIS STRAUTIŅŠ

Dzimis 1933. gada 16. jūnijā - miris 2012. gada 18. maijā

ILMĀRS PAUPE

Dzimis 1929. gada 6. aprīlī - miris 2012. gada 10. augustā

HARIJS TARZIERS

Dzimis 1923. gada 6. aprīlī - miris 2012. gada 10. augustā

ANDRIS KADEGIS

Dzimis 1933. gada 10. decembrī - miris 2012. gada 21. septembrī

Mūsu aizgājušos biedrus miļā piemiņā paturēs
NŪDŽERSIJAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

SPORTS

Rastorgujevs pie pjeđestala

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs (*attēlā*) Bulgārijā Eiropas meistarsacīkstēs ierindojās ceturtajā vietā. 20 km distancē Rastorgujevs veica 53 minūtēs un 13,5 sekundēs. Četrās šautuvēs viņš pieļāva trīs kļūdas, un uzvarētājam Serhijam Semjonovam no Ukrainas finišā zaudēja 23,3 sekundes.

Sprintā, pieļaujot vienu kļūmi, Andrejs finišēja sestajā vietā, bet biežās miglas dēļ sacensības pārtrauca un pārcēla uz nākamā dienu. Rastorgujevs ar divām kļūdām šautuvē jau bija paspējis finišēt otrā vietā, kad sacensības atkal pārtrauca...

Šiciem pirmā reize uz goda pjeđestala

Pasaules kausa izcīņā kamanīņu sportā Latvijas divnieks Andris Šics/Juris Šics Soču olimpiskajā trasē ieņēma trešo vietu. Tā bija pirmā reize šajā sezonā, kad brāļi Šici kāpa uz goda pjeđestala. Iepriekš viņiem bija ceturta vieta Siguldā un Kēnigszē trasē. Sočos abas reizes viņiem bija tikai desmitais starta laiks, bet tālāk kamanas attīstīja ātrumu un labi tika izbraukta trases lejasdaļa.

Brāļi Šici – Andris un Juris

Otra Latvijas ekipāža Oskars Gudramovičs/ Pēteris Kalniņš divu braucienu summā ieņēma 14. vietu. Viņi pirmo braucienu veica neveiksmīgi, uzrādot laiku 52,194 sekundes un ierindojoties pēdējā, 20. pozīcijā. Otrā braucienā tika sasniegts piektais labākais laiks (51,154), kas ļāva pakāpties uz 14. pozīciju. Pasaules kausa izcīņas kopvērtējumā Šici ieņēma sesto, Gudramovičs/ Kalniņš – 16. vietu.

Komandu stafetē Eliza Tīruma, Inārs Kivlenieks un brāļi Šici izcīnīja ceturto vietu.

Kungu konkurencē gandrīz notika sensācija. Pēc pirmā brauciena par līderi kļuva Mārtiņš Rubenis. Taču otrā braucienā viņam neizdevās saglabāt pārsvaru, notika sliktāk. Finišā tikai 20. rezultāts, kas Mārtiņam summā deva piekto vietu.

Dāmu konkurencē Eliza Tīruma izcīnīja astoto, Ulla Zirne – 13. vietu. Kopvērtējumā Elizai Tīrumai 11., Maijai Tīrumai (startēja tikai piecos posmos) – 26., Ullai Zirnei – 40.vieta.

Latvijas Kamanīņu sporta federācijas prezidenta Ata Strengas

ieskatā sasniegtie rezultāti aplicinājuši, ka sportisti pēc gada Soču Olimpiskajās spēlēs varētu cīnīties par vietām labāko sešniekā. Viņi ir uz to noskaņojušies. Soču posms iezīmējis situāciju, kāda tā varētu būt olimpiskajās spēlēs. Droši par medaļām var būt tikai vācieši, bet starp vēl septiņu valstu kamanīņu braucējiem gaidāma nopietna cīņa ne tikai par sekundes simtdaļām, bet pat tūkstošdaļām.

Demčenko satraukts

Pieredzējušais krievu sportists Alberts Demčenko satraucis par latviešu kamanīņu braucēju panākumiem Soču trasē. Krievijas izdevumā *Sport-Express* viņš pārdzīvojis, ka latviešu kamanīņu braucēji izstrādājuši "olimpiskās kamanas", pie kurām tikuši tieši pirms Pasaules kausa izcīņas Soču posma.

"Ir neoficiāla iekšēja informācija, ka latvieši izstrādājuši kamanu modeli, ko Sočos pagājušā gada rudenī notestēja starptautiskajā treniņu nedēļā. Tagad viņi to demonstrēja Soču trasē. Kamanīņu sports ir kuluāru sporta veids. Pie mums nav tā kā bobsleja, kur bobi stāv un pie tiem visi var pieiet, bet nevar aiztikt," stāstījis Demčenko. "Kamanīņās, ja pārāk cītīgi skatīsies, vari arī dabūt pa galvu."

Par Demčenko „atklājumiem” Atis Strenga esot gardi smējies: „Lai viņi tā domā. Protams, visi strādā, kaut ko izmēģina.”

Pieccīņniekiem sliktākie rezultāti peldēšanā

Latvijas sportists Deniss Čerkovskis izcīnīja 20. vietu ASV Pasaules kausa izcīņas modernajā piecīņā pirmā posma finālsacensībās. Sacensības Čerkovskis sāka ar 808 punktiem un 19. vietu paukošanā, sekoja 35. vieta peldēšanā. Rezultātus uzlabot izdevās ar otro vietu jāšanā. Pēdējā disciplīnā – kombinācijā (skriešana plūs šaušana) Čerkovskis izcīnīja tikai 28.vietu un summā ierindojās 20. vietā ar 5564 punktiem. Salīdzinājumam: par uzvarētāju kļuva pasaules čempions Aleksandrs Lesuns no Krievijas – 5832 p.

Finālsacensībās startēja arī pieredzējuši Jeļena Rubļevska. Paukošanas sacensībās Rubļevska ierindojās trešajā vietā, iegūstot 1000 punktus, bet sacensību turpinājums Latvijas pārstāvei vairs nebija tik veiksmīgs. Peldēšanā Rubļevskai 36 dalībnieču konkurencē 33. vieta (968 punkti), bet jāšanā viņa atkal bija starp labākajām, ierindojoties otrā vietā (1200 punkti). Kombinācijā (skriešana un šaušana) Rubļevska ierindojās 26. vietā (1996 punkti), un ar summā sakrātajiem 5164 punktiem ierindojās 14. vietā. Par posma uzvarētāju kļuva ukrainiete Viktorija Terešuka, kuŗa summā sakrāja 5400 punktus.

Cita Latvijas pārstāve Brenna Barata savā kvalifikācijas grupā izcīnīja 2964 punktus un ieņēma 22. vietu, finālam nekvalificējoties.

Vefieši izstājas no Eiropas Kausa izcīņas turnīra

Latvijas čempionvienība basketbolā VEF Rīga izšķirīgajā Eiropas Kausa izcīņas otrā posma jeb Top16 sacensību spēlē izbraukumā ar rezultātu 65:76 (22:13, 14:24, 17:14, 12:25) zaudēja Spānijas komandai Bilbao Uxue. Rezultatīvākais VEF Rīga vienībā ar 12 punktiem bija lietuvietis Antans Kavaļausks, 11 punktus ieguva Kaspars Bērziņš, 10 punkti Kristapa Janičenoka un amerikāņa Ērla Roulenda kontā. Latvijas klubam EK sezona ir beigusies, bet Uxue iekļuva ceturtdaļfinālā.

Apakšgrupas spēļu nobeigumā pirmās divas vietas ar četrām uzvarām sešās spēlēs ieņēma Uxue un Valencia Basket vienība, VEF Rīga ar trim panākumiem ierindojās trešajā pozīcijā, bet CEZ palika ceturtie ar vienu uzvaru. Iespēja iekļūt ceturtdaļfinālā VEF Rīga basketbolistiem bija iepriekš, taču sprāgā cīņā Arēnā Rīga septiņu tūkstošu skatītāju klātbūtnē pēc pagarinājuma tika atzīts Valencia Basket vienības pārākums (96:103).

***

Latvijas basketbola vienība Ventpils Eiropas Izaicinājuma kausa otrā posma jeb Top16 sacensību piektās kārtas spēlē izbraukumā ar rezultātu 75:84 zaudēja vienai no spēcīgākajām Turcijas vienībām – Karšijakas Pinar. Rezultatīvākais Ventpils komandā ar 12 punktiem bija Artūrs Bērziņš, 11 punkti Mārtiņa Meiera kontā, pa desmit punktiem iekrāja Sandis Valters un amerikānis Folerins Kempbels. Mūsu klubs gan saglabā izredzes iekļūt turnīra ceturtdaļfinālā, ja pēdējā kārtā izbraukumā izdosies uzvarēt Rumānijas komandu Gaz Metan Medias.

Vislabākie rezultāti šorttrekā

Eiropas Jaunatnes 11. ziemas olimpiāda notika Rumānijas pilsētā Brašovā. Latvija bija pārstāvēta ar 41 sportistu, kuŗi startēja visos astoņos Olimpiādas sacensību programmā iekļautajos sporta veidos, ieskaitot trampīnlēkšanu. Tajā startēja Kristaps Nežborts no Siguldā. Viņš sacensībās sasniedza rezultātu 57 metri, kas viņu ierindoja 54. vietā. Jāievēro, ka Latvijā trampīna nav un mums nākas doties uz Igaunijas pilsētu Otepi. Ar trampīnlēkšanu Latvijā nodarbojas vēl daži perspektīvi jaunieši. Cerams, ka nākotnē Siguldā tiks uzbūvēts pašiem savs trampīns.

Trampīnlēkšana tikai tagad sāk atdzimst Latvijā, ar pārejiem sporta veidiem pie mums nodarbojas visai plaši. Lai arī šorttreks Latvijā arī nav pieskaitāms pie populārākajiem sporta veidiem, tieši šajā disciplīnā mūsējie sasniedza labākos rezultātus Brašovā. Ceturto un piekto vietu attiecīgi 500 m un 1500 m izcīnīja Roberts Jānis Zvejnieks no Ventpils.

Patīkami pārsteidza kalnu slēpotājs Miks Zvejnieks, kuŗš slaloma sacensībās, startējot kopā ar visām spēcīgākajām šī sporta veida

lielvalstīm, spēja izcīnīt ļoti augsto 10. vietu. Latvijai šī izcīnītā vieta ir pielīdzināma gandrīz pirmajam trijniekam. Zvejnieks ar panākumu ir apmierināts, taču viņš ir pārliecināts, ka varētu vēl daudz labāk.

Jau otro olimpiādu pēc kārtas Latvija tika pārstāvēta arī hokeja turnīrā. Latvijas U-17 izlase vienā grupā spēlēja kopā ar Šveices un Krievijas līdzzaudžiem. Pirmajā spēlē mūsējiem nedaudz nodrebēja roka un tika zaudēts Šveices hokejistiem ar 1:5, otrā sacensībā ar Krieviju spēle ritēja daudz labāk, un tikai skatot fināla svilpei rezultāts uz tablo rādīja 3:2 Krievijas labā. Lai arī tika zaudēts, šī noteikti bija viena no labākajām un interesantākajām spēlēm pēdējo gadu laikā jauniešu izpildījumā. Cīņā par piekto vietu pārliecinoši tika pārspēta Rumānijas vienība – 11:7. Izlases galvenais treneris Guntis Bāliņš par turnīru bija apmierināts, tikai izteica nožēlu, ka pušiem piemētās „lampu drudzis” pirmajā spēlē pret Šveici. Ja tā būtu bijusi otrā spēle turnīrā, tad treneris ir pārliecināts, ka Latvijas jaunieši būtu spēlējuši par olimpiādas bronzas godalgām.

Atzīstamu sniegumu demonstrēja Latvijas snovbordisti, kas snovbordkrosa disciplīnā pārvarēja kvalifikāciju un iekļuva finālbraucienos. Naurim Putenim pirmo izslēgšanas braucienā veica sekmīgi, taču ceturtdaļfinālā viņš savā braucienā finišēja trešais, kopvērtējumā izcīnot 12. vietu.

Jaunatnes ziemas olimpiādā Latvijas rezultāti, salīdzinot ar vasaras spēlēm, vienmēr ir bijuši visai pieticīgi. Tas lielā mērā ir saprotams, jo mums ir ļoti grūti konkurēt ar tādām valstīm kā Austrija, Šveice, Itālija, Francija, Krievija, Somija un citām, kur piemērotu apstākļu treniņiem ir daudz vairāk nekā pie mums. Taču priecē mūsu jauno sportistu cīņasspārs, neatlaidība un vēlme sevi pierādīt un attīstīt. Tieši attīstības vēlmi akcentē Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Aldons Vrubļevskis. „Manā ieskatā šī jauniešiem ir vienreizēja iespēja sajūst olimpisko gaisotni un varam priecāties, ka gadu gaitā Latvijas jauno sportistu sniegumos ir saskatāms progress.”

Brašovā nevienam Latvijas pārstāvim neizdevās uzkāpt goda pjeđestālā. Droši vien mūsējie mājās pārvestu kādu medaļu, ja sacensību programmā tāpat kā pērn jauniešu pirmajās ziemas Olimpiādās spēlēs būtu kamanīņu sports, bobslejs un skeletoni.

Pēc diviem gadiem jaunieši no visas Eiropas dosies Austrijas un Lichtenšteinas virzienā, jo šajās divās valstīs norisināsies 12. spēles jauniešiem ziemas sporta veidos.

Latvijas Jaunatnes ziemas olimpiādā

Latvijas Jaunatnes ziemas olimpiāda šogad notika jau 19. reizi. To ik gadu organizē LOK sadarbībā ar Ērgļu novada domi. Olimpiādā kopumā pulcēja 1125 skolu vecuma jauniešus 131 skolu komandā no 40 pašvaldībām. Šajā gadā 76 medaļu komplektus sadalīja septiņos sporta veidos –

kamanīņu sportā, distanču slēpošanā, kalnu slēpošanā, biatlonā, hokejā, snovbordā un slidošanā.

Latvijas Jaunatnes ziemas olimpiādas nobeigumā Ērgļu skolu komandu kopvērtējumā uzvaru svinēja Alūksnes novada vidusskola, kas šogad mājās aizveda sešas zelta un trīs sudraba godalgas. Pagājušajā gadā Alūksnes jaunieši ierindojās trešajā vietā kopvērtējumā. Tāpat kā pērn, otrajā vietā kopvērtējumā ierindojās Madonas Valsts ģimnazija, kuŗas kontā četras zelta, divas sudraba un trīs bronzas medaļas. Trešo vietu izcīnīja Cēsu 2. pamatskola, kuŗas jauniešu komanda nopelnīja četras zelta, kā arī pa vienai sudraba un bronzas medaļai.

Latvijai būšot tikai viens zelts...

Infostrada Sports aģentūras eksperti prognozē: 2014. gada Soču Olimpiskajās spēlēs kanādieši izcīnīs 17 zelta medaļas, sešas sudraba un deviņas bronzas medaļas. Savukārt visvairāk godalgas iegūs Vācija (39), apsteidzot Norvēģiju (38) un Kanadu (32). Latvijai būs viens zelts, bet tikmēr kaimiņvalstis Lietuva un Igaunija paliks bez medaļām.

Interesanti, ka kopš 1980. gada kanādieši ar katru olimpiādu izcīnā arvien vairāk medaļu. 2010. gada Vankuveras olimpiādā spēļu mājiniece Kanada izcīnīja 26 godalgas, no kuŗām 14 bija zelta medaļas, savukārt Latvija ar divām sudraba medaļām bija 23. pozīcijā.

Teniss

Latvijas labākais tenisists Ernests Gulbis izcīnīja otro uzvaru ASV Delribečas ATP World Tour 250 sērijas turnīra kvalifikācijas sacensībās, iekļūstot nākamajā kārtā. ATP rangā 118. vietā esošais Gulbis, kuŗš kvalifikācijā bija izlikts ar trešo numuru, ar rezultātu 7:6 (7:2), 6:4 pārspēja ukraiņu Iļu Marčenko, kuŗš pasaules rangā ir 146. pozīcijā. Šī bija abu tenisistu trešā savstarpējā spēle, Gulbim izcīnot pirmo panākumu. Turpinājumā viņš smagā trīs setu spēlē ar 6:7 (4:7), 7:5, 6:4 pieveica vēl vienu ukraiņu Denisu Molčanovu. Par kvalifikācijas otrās kārtas pārvarētāju Gulbis ticis pie sešiem ATP ranga punktiem.

Ātrslidošana

Pasaules meistarsacīkstēs ātrslidošanas daudzciņā Norvēģijā piedalījās 24 sportisti – 14 labākie sportisti no Eiropas, kā arī desmit no Āzijas un Ziemeļamerikas. Latvijas ātrslidotājs Haralds Silovs izcīnīja septīto vietu. Tādu panākumu viņš guva otro gadu pēc kārtas. 500 m distancē Silovs izcīnīja bronzas medaļu, 1500 un 10 000 m distancē ierindojās septītajā, 5000 m distancē – 12. vietā.

P. Karlsons